

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА \$1.00

РАЗ НА ТИЖДЕНЬ

ONCE A WEEK

PRICE \$1.00

РІК CVIII

П'ЯТНИЦЯ, 12 ЛИПНЯ 2002 РОКУ

ЧИСЛО No. 28

VOL. CIX

FRIDAY, JULY 12, 2002

No. 28

У стосунках між Україною і НАТО почалася „динамічна фаза“

На засіданні комісії Україна – НАТО в Міністерстві закордонних справ, в Києві.

КИЇВ. – 9 липня у столиці України відбулося засідання комісії Україна-НАТО, головним питанням якого було обговорення нової стратегії України щодо Північно-Атлантичного оборонного союзу. У своєму виступі Генеральний секретар НАТО Джордж Робертсон підкреслив, що взаємини між НАТО і Україною вступають „у нову, динамічну фазу“ – про це виразно гсворить офіційно проголошений Києвом стратегічний курс на інтеграцію в євроатлантийські структури.

Високо оцінюючи цей курс як такий, що веде до поліпшення європейської і світової системи безпеки, Дж. Робертсон водночас зауважив: „Ми повинні усвідомлювати, що мова йде про тривалий процес“, маючи при цьому на увазі, що Україна повинна швидше й ефективніше проводити економічні реформи, твердіше захищати права людини і свободу преси. Керівник НАТО запевнив, що Україна одержить активну допомогу у реформуванні її оборонної сфери, однак поки-

що цю допомогу стримує відсутність двостороннього документу. Тут ішлося про те, щоб Верховна Рада найшвидше ратифікувала угоду про безпеку між Урядом України і НАТО від 13 березня 1995 року. Її тільки тепер, минулого тижня, Кабінет міністрів України надіслав до парламенту.

Про серйозність уваги НАТО до України свідчать і ці слова Дж. Робертсона: „У НАТО і України є багато чого, що вони можуть запропонувати один одному“, зокрема НАТО високо цінить участь України у міжнародних миротворчих операціях, у спільних військових навчаннях. Зі свого боку, міністер закордонних справ України Анатолій Зленко підтвердив погляд керівника НАТО щодо того, що Україна і НАТО розпочинають „новий формат стосунків“, але також визнав, що йдеться про тривалий процес, оскільки „кожна країна повинна пройти свій шлях“.

(Закінчення на стор. 4)

Новий Генпрокурор України - С. Піскун

КИЇВ. – 4 липня Верховна Рада України підтримала кандидатуру Святослава Піскуна на посаду нового Генерального прокурора країни. За призначення кандидатури С. Піскуна проголосувало 347 депутатів із 422 зареєстрованих у залі. Не голосували члени фракцій блоку Юлії Тимошенко і Соціалістичної партії України та значна частина Українського Народного Руху (Ю. Костенка).

Святослав Піскун пообіцяв, що до кінця року будуть завершені розслідування з таких гучних справ, як убивство журналістів Георгія Гонгадзе та Ігоря Александрова. Новий Генеральний прокурор оголосив також про наміри боротися з корупцією.

Колишній Генеральний прокурор Михайло Потебенько назвав С. Піскуна „молодим, енергійним, фаховим юристом“. Провідник „Нашої України“ Віктор Ющенко заявив, що „зараз незалежність судів і прокуратури залишається незадовільною, однак Генпрокурор має можливість це змінити“.

Провідник фракції БЮТ Юлія Тимошенко вважає, що голосування за С.Піскуна показало, хто у Верховній Раді є людьми Президента. „Весь політикум давно знає, що С.Піскун працює на замовлення і завжди виконує те, чого хоче Президент“, – зазначила вона.

Ю. Костенко, голова УНР, вважає, що голосування за С. Піскуна дає підстави припустити, що присутність великої кількості підписмів у Верховній Раді впливатиме на прийняття законів, які регулюватимуть економічні взаємини в країні. Він вважає, що це перше „сигнальне“ голосування показує, до чого може доголосувати нинішній склад парламенту, якщо депутати забудуть про ідеологію, про виборчі програми, про те, що всі клялися працювати на український народ, а не на свої власні кишені.

УНІАН

Намагання повернути віру в „корпоративну Америку“

НЬЮ-ЙОРК. – Виступаючи у фінансовому серці Америки – на Вол-Стріті – Президент Джордж Буш у вівторок, 9 липня, свою промову спрямував на боротьбу зі шахрайством у великих корпораціях. Метою цієї моєї промови, пояснив Дж. Буш, є бажання відновити віру в „корпоративну Америку“, бо похитнулася впевненість інвесторів, коли скандали з компаніями „Енрон“, „Мерк“, „Ворлдком“ і іншими подібними фермами виявили фінансові приписки. Він підкреслив, що зловживання певної частини американських корпорацій поставили під загрозу добробут працівників та інвесторів.

Найперше Президент запропонував створити окрему корпоративну комісію для допомоги у розслідуванні та порушенні судових справ проти шахраїв і інших причетних до злочинів і забезпечити Комісію цінних паперів і виміни додатковими 20 млн. дол. цього року та 100 млн. дол. у наступному році, для їхньої праці нагляду. Він пропонує запровадити жорсткіші кари для корпорацій і вдвічі збільшити максимальний термін ув'язнення за корпоративні порушення до 10 років.

Головні директори корпорацій повинні щорічно звітувати про їхні окремі винагороди, сказав Д. Буш, і дати згаданій комісії владу заморожувати платності керівникам компаній, котрі

є під слідством. Також треба зупинити керівників компаній та інших головних працівників збагачуватися внаслідок перекучування фінансових звітів і заборонити позички компаній їхнім керівникам.

Дж. Буш порекомендував створити незалежну раду регулювання для нагляду бухгалтерської індустрії. Він сказав, що великі прибутки корпорацій у 90-их роках спричинилися до послаблення дисципліни та відповідальності, і закликав до вищих етичних стандартів для американських корпорацій. Тим часом пропозиції Президента скритикували представники опозиційної Демократичної партії, назвавши їх недостатньо радикальними.

Х. В.Ф.

Святослав Піскун

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Депутати вимагають визнання Української Повстанської Армії

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – Депутати Івано-Франківської обласної ради 9 липня одностайно ухвалили звернення до Президента, уряду та Верховної Ради України, в якому вимагають прийняття рішень про визнання та соціальний захист ветеранів УПА. У зверненні депутати наголошують, що на сьогоднішній день ветерани УПА – армії, яка в роки Другої світової війни захищала рідну землю і відстоювала її незалежність, опинилися поза межами дії законодавства про соціальний захист ветеранів війни. Позитивне вирішення цього питання стане визначною подією для ветеранів УПА напередодні святкування 60-ліття з часу її створення.

Росії не до вподоби фільм про гетьмана Мазепу

МОСКВА. – Міністерство культури Росії має намір рекомендувати російським кінопрокатникам не випускати на екрани Росії фільм українського режисера Юрія Ільєнка „Молитва про гетьмана Мазепу“. Водночас міністерство „не має повноважень“ заборонити показ кінострічки в Росії, заявив міністер культури РФ Михайл Швидкой. „Міністерство культури Росії вважає цей фільм антиросійським і якоюсь мірою таким, що спотворює історію російсько-українських взаємин, і тому рекомендуватиме провести роз'яснювальні бесіди з тим, щоб не демонструвати стрічку в російському кінопрокаті“, – повідомив російський міністер. Разом із тим, вважає він, фільм про гетьмана Мазепу, так само як і німецьку кінострічку „Ворог біля воріт“ (із незвичним для росіян поглядом на Сталінградську битву), любителі кіно мають право дивитися.

Медично-соціальний центр допомоги в'язням

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – У коломиїській виправній колонії посиленого режиму на Прикарпатті вперше в державі, за сприяння товариства Червоного Хреста, створено медично-соціальний центр допомоги в'язням. Державне фінансування медичного обслуговування в колонії складає близько двох гривень на одного засудженого впродовж року. Ще три роки тому регіональне товариство Червоного Хреста почало опікуватись в'язнями, що перебувають у виправній закладі. Такий досвід співпраці керівництва тюремної системи на Прикарпатті з Червоним Хрестом визнано позитивним на державному рівні. Упровадження подібних медично-соціальних центрів тепер планується і в інших виправних закладах країни.

Справедлива вимога кримських татар

СИМФЕРОПОЛЬ. – Меджліс кримськотатарського народу звернувся до уряду Криму з вимогою скасувати державний акт про виділення землі Свято-Успенському монастиреві в Бахчисарай. Про це 9 липня повідомила прес-служба Меджлісу. Меджліс наполягає на тому, що земля, передана Свято-Успенському монастиреві УПЦ Мос-

ковського патріархату, раніше належала найстаршому в Європі мусульманському навчальному закладові Зинджирли-медресе. Автори звернення пропонують відкрити на його базі Республіканський ліцей-інтернат із кримськотатарською та українською мовами навчання. Однак торік кримський уряд передав спірну ділянку землі монастиреві, що спричинило конфлікт між православною й мусульманською громадами, який переріс у зіткнення.

Проект постанови про імпічмент Президента не внесено до порядку денного

КИЇВ. – Народні депутати 9 липня не включили до порядку денного першої сесії Верховної Ради України четвертого скликання проекту постанови „Про початок процедури усунення Леоніда Кучми з посту Президента України в порядку імпічменту та утворення Спеціальної тимчасової слідчої комісії“. У голосуванні взяли участь 172 народних депутати. За – 161, проти – 11, не голосували – 196.

За всі роки незалежності тепер ВР України найбільш „проєвроатлантична“

КИЇВ. – „За всю історію держави на сьогодні Україна має найбільш проєвроатлантичний парламент“, заявив 9 липня колишній міністер закордонних справ України Борис Тарасюк на міжнародній конференції „П'ять років особливого партнерства: досягнення та перспективи“. На його думку, всі проєвроатлантичні ініціативи з боку керівників держави не матимуть перешкод з боку парламенту. За словами Б.Тарасюка, котрий тепер очолює комітет Верховної Ради з питань європейської інтеграції, більшість фракцій нині підтримують членство України у НАТО. Він також повідомив, що очолюваний ним комітет прийняв одностайне рішення про ратифікацію угоди про безпеку України й НАТО, підписаної у 1995 році. Б.Тарасюк також зауважив, що якщо НАТО повторюватиме позицію Євросоюзу, який зараз Україні не говорить ані „так“, ані „ні“, альянс „продемонструє відсутність стратегічного бачення“.

Москва виступає проти рішення України перейти на телерадіомовлення українською мовою

МОСКВА. – Москву непокоїть рішення України перейти на ведення теле- і радіопрограм власного виробництва українською мовою. Про це заявив 9 липня офіційний представник міністерства закордонних справ Росії Олександр Яковенко. „Цей крок, – зазначив дипломат, – звужує можливість отримувати інформацію російською мовою багатомільйонному російськомовному населенню“. Це рішення, на його думку, суперечить не тільки духові російсько-української гуманітарної співпраці, але й іде врозріз з нормами європейського і міжнародного права, що стосуються захисту прав національних меншин. Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення прийняла рішення про те, що протягом року всі телерадіомовники повинні перейти на мовлення українською мовою.

Росія не виконує своїх зобов'язань

КИЇВ. – Російська Федерація, запроваджуючи захисне мито на український оцинкований прокат, не виконує взяті на себе зобов'язання зі створення режиму вільної торгівлі, заявив прем'єр-міністер України Анатолій Кінах 6 липня на прес-конференції. Він нагадав, що угода про вільну торгівлю між країнами-членами СНД досі не ратифікована російським парламентом. Крім того відбувається „штучна затримка“ підписання двосторонньої угоди між Росією та Україною про вільну торгівлю. „Нам треба вирішувати це питання, бо від таких заходів (запровадження захисного мита) втрачає економіка і України, і Росії“, – підкреслив прем'єр-міністер.

Утворено делегацію України для переговорів з Росією щодо розподілу закордонної власності колишнього СРСР

КИЇВ. – За розпорядженням Президента України Л. Кучми від 4 липня утворено делегацію України для участі у переговорах між Україною і Російською Федерацією з питань розподілу власності колишнього СРСР за кордоном. Головою делегації затверджено заступника державного секретаря Міністерства закордонних справ України Олександра Моцика. У складі делегації – Посол України в Російській Федерації Микола Білоблоский, заступник голови Фонду державного майна України Сергій Глушко, заступник державного секретаря Міністерства юстиції України Леонід Єфіменко та інші. Голові делегації дозволено в разі потреби вносити зміни до її персонального складу. Крім того, зазначеним документом визнано також, що втратило чинність, розпорядження Президента України „Про делегацію України для участі у переговорах між Україною і Російською Федерацією з питань розподілу власності колишнього СРСР за кордоном“ від 20 березня 2000 року.

Перенесено мощі блаженного Миколая Чарнецького

ЛЬВІВ. – 4 липня пройшла велика релігійна акція – перенесення мощів блаженного Миколая Чарнецького з Личаківського цвинтаря до Храму святого Йосафата. Мощі греко-католицького єпископа Миколая Чарнецького, якого торік Папа Римський Іван Павло II проголосив блаженним, було ексгумовано 20 червня цього року. Багатолюдний похід віруючих на чолі з главою Української Греко-Католицької Церкви Любомиром Гузаром і усіма єпископами пройшов з Личаківського цвинтаря центральними вулицями Львова до храму святого Йосафата на вулиці Замарстинівській. Мощі блаженного Миколая спочиватимуть у вівтарі храму святого Йосафата аж до часу спорудження храму на честь святого Миколая. 11 липня після Архиєрейської Літургії, відбулося закриття саркофагу з мощами блаженного Миколая. Миколай Чарнецький – апостольський екзарх на Волині і в Підляшші був заарештований 11 квітня 1945 року (у день арешту усього єпископату Української Греко-Католицької

Церкви), протягом 11 років перебував в ув'язненні, де втратив здоров'я. Повернувся до Львова в 1956 році, в останні роки життя (помер 1959 р.) таємно висвятив 10 священників. Був похований на Личаківському цвинтарі у Львові, користується величезною пошаною серед віруючих, які вважають його чудотворцем і називають „святитель Миколай“.

Бути громадянином України престижніше, аніж Росії

КИЇВ. – Кількість заяв жителів України про вихід з громадянства Росії в десятки разів перевищує кількість заяв про набуття російського громадянства. Про це 4 липня повідомив заступник генерального консула Російської федерації в Харкові, консул-радник Вячеслав Єлагін на прес-конференції у Дніпропетровську з приводу вступу в дію нового федерального закону Російської Федерації „Про громадянство“ і тимчасового припинення приймання заяв про отримання російського громадянства і виходу з нього. В. Єлагін сказав, що харківське консульство РФ отримує від жителів України 30-40 заяв у місяць про набуття російського громадянства. Заяв же про вихід з громадянства Росії в десятки разів більше, їхня кількість іноді становить 2 тис. на місяць. (Генеральне консульство РФ у Харкові обслуговує шість областей України -Харківську, Сумську, Дніпропетровську, Донецьку, Луганську і Запорізьку).

Члени „Самостійної України“ визнані винними

КИЇВ. – Шестеро підсудних членів гурту „Самостійна Україна“ визнані 5 липня Оболонським місцевим судом Києва винними в захопленні 9 березня 2000 року приміщення ЦК Комуністичної партії України. Суд під головуванням Олександра Гриненка визнав Сергія Неділька, Наталію Нємчинову, Дмитра Красника, Володимира Москальця, Артема та Юрія Дідовців винними у скоєнні злочинів і признав їм покарання у вигляді 2,5 років позбавлення волі. Суд звільнив С.Неділька, Н.Нємчинову, Д.Красника, В.Москальця і Ю.Дідовця від відбування покарання. Що ж до А. Дідовця, то відбування покарання йому призначено з відсуненням на іспитовий термін в 1 рік. Суд зобов'язав виплатити 18 тис. 764 грн., в які оцінив збитки від пошкодження меблів і приміщень ЦК КПУ. Підсудні також мають сплатити по 1,5 тис. грн. двом працівникам апарату КПУ за завдану їм моральну шкоду. Проте суд відмовив провідникові комуністів Петрові Симоненку та його заступникові Адамові Мартинюку у відшкодуванні нібито завданої їм шкоди підсудними. Члени „Самостійної України“, які брали участь у блокуванні ЦК КПУ, переконані, що діяли в стані крайньої необхідності, і винними себе не визнають. Вони трактують свої дії як вчинені у відповідності зі ст. 65 Конституції України, враховуючи загрозу, що її несе для української держави Комуністична партія.

За повідомленнями інформаційних агентств

Трагедія на шахті „Україна“

ДОНЕЦЬК. – Вночі з суботи, 6 липня, на неділю, 7 липня, в місті Українську Красноармійського району Донецької області на шахті „Україна“ державного комбінату „Селідовугілля“ на горизонті 570 м. внаслідок займання конвеєрної стрічки виникла пожежа. На час пожежі у шахті перебувало 114 гірників. На поверхню виведено 79 гірників, з яких 9 доставлено в лікарню. Знайдено та піднято на поверхню тіла 35 загиблих, з яких чотирьох не ідентифіковано.

Негайно до Донецької області виїхала спеціально створена урядова комісія на чолі з прем'єр-міністром України Анатолієм Кінахом для з'ясування обставин загибелі гірників шахти „Україна“.

Припущення про причини трагедії на шахті „Україна“ могло стати загоряння стрічки конвеєра. Такі припущення висловили члени експертної комісії, яка розслідує обставини трагедії. У порівнянні з іншими копальнями Донбасу шахта „Україна“ має доволі безпечні геологічні умови – вугілля тут видобувають на невеликій глибині, а пласти не містять метану. Тому, на думку фахівців, списувати аварію лише на стихію було б неправомірно.

В політичних колах України лунають заклики до відставки міністра палива та енергетики України Віталія Гайдука у зв'язку із трагедією на шахті „Україна“. Президент Центру політичних та економічних досліджень імені Разумкова Анатолій Гриценко сказав, що після таких аварій відставка міністра мала б бути автоматичною. Депутат парламенту, директор Інституту політики Микола Томенко припустив, що усунення В. Гайдука можливе ще й з огляду на те, що протягом останніх тижнів тривають дискусії стосовно відставки усього уряду.

Лише протягом цього року внаслідок аварій на українських шахтах загинуло 200 гір-

ників. Українські шахти – поміж найнебезпечніших у світі.

Президент України Леонід Кучма висловив співчуття сім'ям загиблих гірників донецької шахти „Україна“. Глава держави також доручив урядові негайно з'ясувати причини аварії та забезпечити фінансову допомогу сім'ям загиблих гірників. Крім того, Леонід Кучма доручив Генеральному прокуророві України Святошлавові Піскуну виїхати в Донецьку область і особисто вивчити причини пожежі на шахті „Україна“.

8 липня в Україні оголошено Днем скорботи у зв'язку з загибеллю гірників на шахті „Україна“.

За матеріалами ЗМІ
Фото: УНІАН

Допоможемо родинам загиблих шахтарів

Катастрофа в копальні вугілля „Україна“, що сталася 7 липня, спричинила трагічну загибель 35 вуглекопів і тяжкі поранення 70 осіб. Без своїх годувальників залишилися 48 дітей, сім'ї яких востаннє дістали платню ще 30 січня ц. р. Несчасні випадки на шахтах України, на жаль, повторюються, і ЗУАДК щоразу надає допомогу потерпілим. Цього разу ми теж за-

кликаємо українську громаду допомогти нашим братам і сестрам у їхньому нещасті. Ваші пожертви просимо вислати з позначкою „Родинам шахтарів“ на адресу: United Ukrainian American Relief Committee, 1206 Cottman Ave., Philadelphia, PA 19111. Тел. (215) 728-1630.

Степан Гавриш, виконавчий директор

Рятувальники виходять з шахти „Україна“.

Сім'я шахтаря чекає на вістки зі забою.

З шахти „Україна“ було виведено 79 гірників.

125 тисяч доларів – для Українського музею

НЬЮ-ЙОРК. – Український музей одержав від адміністрації району Мангетен (місто Нью-Йорк) нагороду в сумі 125 тисяч доларів, призначену на підтримку будівництва нового музейного будинку на 6-й вулиці Нью-Йорку. Будівництво триповерхового будинку вже почалося. Він стане місцем зберігання колекцій, показу виставок, проведення освітніх програм і громадських імпрез. Закінчення будівництва передбачається влітку 2003 року. Повідомляючи про нагороду, президент району Мангетен К. В'єрджініа Філдс у своєму листі відзначила важливу роль музею в громадському житті міста і подякувала за його вклад в розвиток культури.

Голова управи Українського музею Ольга Гнатейко висловила вдячність за нагороду і пояснила, що ця нагорода не тільки стала допомогою у здійсненні будівельного проєкту, а й підтвердила прихильне ставлення провідників міста до музею і його праці. „Будуючи новий музей, – заявила Ольга Гнатейко, – ми об'єднуємось з іншими у прагненні зміцнити Нью-Йорк

після терористичного нападу 11 вересня 2001 року. Новий будинок Українського музею, який підтримують приватні і публічні фонди, віддзеркалює інвестицію української громади у майбутнє міста“.

Директор Українського музею Марія Шуст пояснила, що новий будинок музею створить потенціал, який дозволить музеєві стати активним осередком української культури, базою для українсько-американських культурних і громадських імпрез, джерелом гордості для всіх українців. Новий будинок естетично збагатить довкілля, сприятиме туризму, принесе економічний прибуток околиці, що є осередком українського громадського життя в Нью-Йорку.

Під час відвідин президента Мангетену в її бюро Марія Шуст передала дарунок – гуцульську писанку як символ подяки за нагороду. Президент К. Філдс прийняла подарунок з вдячністю і пообіцяла відвідати музей, щоб дослідити, як ще місто може допомогти йому.

Марта Бачинська

Під час відвідань президента району Мангетану (зліва): Марта Бачинська, К. В'єрджініа Філдс, Марія Шуст.

АМЕРИКА І СВІТ

Розпочалися слухання справи „Ворлдком“

ВАШІНГТОН. – В Конгресі розпочалися слухання у справі фірму зв'язку „Ворлдком“, яку звинувачують у свідомому завищенні обсягів прибутків. Двоє з чотирьох свідків відмовилися свідчити. Члени спеціальної комісії Конгресу висловили занепокоєння значним зростанням випадків порушень у бухгалтерській звітності та корпоративних перевірках. Колишній виконавчий директор компанії „Ворлдком“ Берні Еберс відмовився давати свідчення комісії, але відкинув звинувачення у протизаконній діяльності чи спробі шахрайства.

Білорусь хоче співпрацювати з НАТО

МІНСЬК, Білорусь. – Агентство новин „Белапан“ 10 липня повідомило про заяву білоруського президента Олександра Лукашенка, що Білорусь може змінити свою зовнішню політику стосовно НАТО, з огляду на поглиблення співпраці між альянсом і Росією та Україною. Президент О. Лукашенко проте уточнив, що можлива зміна стосунків з НАТО не означатиме докорінної зміни зовнішньої політики Білорусі, яка, як він сказав, дотримується багатовекторності та послідовності у своїй позиції. Від 1990-их років Білорусь та НАТО співпрацювали у низці двосторонніх проєктів.

Зустрілися ізраїльський та палестинський міністри

ЄРУСАЛИМ. – Міністер закордонних справ Ізраїлю Шимон Перез провів 9 липня переговори з новим міністром фінансів палестинської адміністрації Саламом Файядом, що стало першою офіційною зустріччю між двома сторонами за останні кілька місяців. Новий палестинський міністер фінансів був призначений на посаду Ясиром Арафатом минулого місяця в межах обіцяних реформ палестинської адміністрації. В Єрусалимі є ознаки того, що з новими міністрами, яких не вважають частиною старого естablishменту Я. Арафата, готовий співпрацювати і прем'єр-міністер Ізраїлю Аріель Шарон.

Найдорожчі міста світу

ЛОНДОН. – Гонг-Конг назване цього року „найдорожчим містом у світі“, на другому місці – Москва, на третьому – Токіо. Такі підрахунки вартості життя проводить щорічно міжнародна фірма „Мерсер“. Із 15 „найдорожчих“ міст світу 11 знаходяться в Азії. Нью-Йорк – на сьомому місці. Найдорожче місто Західної Європи – Лондон – на десятому місці. Найкраще у світі співвідношення вартості та якості життя – у містах Австралії і Нової Зеландії. Підрахунки компанії „Мерсер“ проводяться у понад 140 містах світу на підставі 200 основних показників, які включають вартість житла, транспорту, одягу, харчування та розваг.

Естановлено особу лос-анджелеского нападника

ЛОС-АНДЖЕЛЕС – На міжнародному летовищі 4 липня біля рес-

страційного віконця ізраїльської авіокомпанії „Ель-Аль“ стався випадок, якого жертвами стали троє осіб. Представники Федерального бюро розслідувань вже наступного дня встановили особу чоловіка, який відкрив стрілянина на летовищі. Гешам Мухамед Гадаст працював водієм лімузини, він єгиптянин за походженням і мешкав у США протягом останніх 10 років. Озброєний нападник, відкривши вогонь, застрелив двоє людей, після чого його вбили охоронці. Керівництво ФБР поспішило заявити, що стрілянина на летовищі ніяк не пов'язана з діями терористів. Натомість міністер закордонних справ Ізраїлю Шимон Перез вважає, що надзвичайна пригода в Лос-Анджелесі – добре спланований терористичний акт.

Довічне місце в сенаті – не для А. Піночета

САНТІЯГО, Чіле. – Колишній чилійський диктатор Августо Піночет у 4 липня відмовився від наданого йому довічного місця у сенаті країни. За три дні до цього Верховний суд Чіле вирішив припинити судовий процес над 86-річним А. Піночетом через стан його здоров'я. А. Піночета звинувачували в тому, що він покривав здійснені близько тридцяти років тому вбивства його політичних супротивників.

Свобода преси – по-московському

МОСКВА. – Місцева влада в Росії переслідує журналістів, що пропонували, на її думку, „неправильні“ питання російському президентові Володимирові Путінові на недавній прес-конференції в Кремлі. Про це 5 липня повідомив перший заступник глави Міністерства друку Росії Михайло Сеславинський на нараді керівників засобів масової інформації в Москві. Уже відомо про два такі випадки. У Нар'ян-Марі звільнено головного редактора газети, чий кореспондент запитав президента про витрату бюджетних засобів. У Туві виборча комісія звернулася в прокуратуру зі скаргою на журналіста, котрий поставив питання про порушення під час місцевих виборів.

Повітроплавець Фосет успішно завершив навколосвітню подорож

СІДНЕЙ, Австралія. – Після рекордного перелету кругом Землі на повітряній кулі американський мандрівник Стів Фосет приземлився на півдні Австралії. Мільйонер зі Сполучених Штатів стартував майже два тижні тому в західній частині австралійського континенту. 2 липня він став першою людиною в світі, що успішно завершила навколосвітню подорож на повітряній кулі наодинці й без зупинок. За цей час повітроплавець подолав понад 32 тисячі кілометрів. Це була вже шоста спроба колишнього біржового маклера С. Фосета здійснити навколосвітню подорож на повітряній кулі.

Син С. Гусейна порушив візові правила у США

МАЯМІ. – Прибраний син іракського лідера Садама Гусейна буде депортований зі США до Нової Зеландії, громадянином якої він є. Мо-

хамед Сафі був 4 липня арештований у Маямі за порушення візових правил. Він намагався записатися в американську летунську школу, не маючи студентської візи. У Новій Зеландії М. Сафі працює інженером у місцевій авіокомпанії, яка заявила, що не посилює його вчитися до США. Мати М. Сафі вийшла заміж за Садама Гусейна після смерті першого чоловіка – одного з керівників іракської авіокомпанії.

Створено міжнародний карний суд

ВАШІНГТОН. – Президент США Джордж Буш з початком тижня заявив, що він робить усе для розв'язання конфліктної ситуації, що ви-

никла у зв'язку із заснуванням Міжнародного карного суду. Уряд Джорджа Буша не погоджується на створення цього міжнародного органу. Президент наголосив, що він домагається резолюції Ради Безпеки ООН, яка передбачала б імунітет від карного переслідування американців, задіяних у миротворчих акціях за кордоном. Створення 1 липня Міжнародного карного суду ставить під сумнів подальшу участь американських миротворців у Боснії. Американське керівництво побоюється, що Міжнародний карний суд може притягати до відповідальності громадян США з політичних міркувань.

За матеріалами ЗМІ

Розширення Європейського союзу – нові можливості для співробітництва

КОПЕНГАГЕН, Данія. – Шоста зустріч „Україна - ЕС“ відкрилася 4 липня в столиці Данії. Делегацію України очолював Президент Леонід Кучма; на чолі делегації ЕС – президент Єврокомісії Романо Проді та прем'єр-міністер Данії, яка в цьому півріччі головує в ЕС.

Зустріч є першими офіційними переговорами Л. Кучми у західноєвропейській столиці за понад рік. Напередодні зустрічі український парламент закликав ЕС підтримати прагнення України стати членом Євросоюзу. Однією з ознак такої підтримки українські парламентарі називають надання Україні статусу країни з ринковою економікою.

Учасники зустрічі обговорили ряд питань, серед них – європейська спільна політика безпеки та оборони, розширення ЕС, подальший розвиток взаємин між Україною та ЕС, співробітництво у врегулюванні кризових ситуацій, в економіці, в галузі юстиції та внутрішніх справ.

Коментуючи бажання Києва дістати від ЕС чіткий сигнал про можливість членства України в ЕС, данський експерт зі східноєвропейських справ Йоганес Андерсон сказав в інтерв'ю Бі-Бі-Сі: „Я бачу розбіжність між виконанням домовленостей із ЕС та заявами Президента Л. Кучми про те, що „ми вже майже-майже вступаємо до Євросоюзу“. Це нагадує ідею побудови комунізму. Замість заяв та очікувань на чіткі сигнали, як це називають в Україні, українська влада мала б пе-

рейти до виконання домовленостей та дій у проголошеному напрямку“.

Андерс Фог Расмуссен, прем'єр-міністер головної у Європейському Союзі Данії, привітав заяву Президента України Леоніда Кучми на зустрічі „Україна-ЕС“ про те, що розслідування справи Георгія Гонгадзе буде завершено. (Повернувшись 6 липня до Києва, Л. Кучма дав розпорядження новому Генеральному прокуророві С. Піскунові завершити справи вбивства журналістів Г. Гонгадзе та І. Александрова).

Процес розширення Європейського Союзу відкриває нові можливості та містить нові виклики у різних сферах співробітництва України з ЕС, йдеться у підписаній 5 липня спільній заяві Андерсена Расмунсена, Генерального секретаря Ради ЕС Гав'єра Солани, Романо Проді та Леоніда Кучми.

У заяві підтверджується, що найкращим шляхом використання можливостей розширення ЕС для України є прискорена адаптація її законодавства, норм і стандартів до існуючих у Європейському Союзі. ЕС підтвердив свою готовність продовжувати співробітництво і підтримати Україну в наближенні її законодавства до європейського, що є одним з ключових елементів інтенсифікованого співробітництва між Україною та ЕС. Євросоюз привітав прагнення уряду України розробити графік пріоритетних сфер наближення законодавства.

УНІАН

У стосунках...

(Закінчення зі стор. 1)

Нові кроки у бік Заходу негайно стали предметом аналізу світової преси. Німецька газета „Вельт“ пише, що процесові просування України в західному напрямі сприяють тільки дві країни – Америка і Польща. Щодо Росії, то вона, на думку цієї газети, „намагається перетягнути Україну на інший бік. За Бориса Єльцина це робилося грубо, тепер, за часів Путіна, – витончено і прагматично... Але братання між Путіним та Кучмою має свою ціну: російські концерни впроваджуються в ключові сектори української економіки, а російські політики безцеремонно втручаються в українську

політику“. Газета гостро критикує вичікувальну позицію ЕС і зокрема Німеччини щодо України – „лише через сім років після здобуття Україною незалежності її відвідав федеральний президент Німеччини. І не дивно, що політична еліта в Києві відчуває себе покинутою“.

На думку кореспондента „Газети Вибірчої“ у Брюсселі Яцека Павліцького, окрім США і Польщі, курс України на інтеграцію зі Заходом підтримує також Туреччина і „з меншим ентузіазмом – Німеччина, Чехія та Угорщина“. Решта членів НАТО, вважає Я. Павліцький, „налаштовані скептично щодо перспектив приєднання України до НАТО“.

П.Ч.
Фото УНІАН

Героїчний син України

До 95-річчя народження Романа Шухевича – Тараса Чупринки

На цей рік припадає 95-та річниця народження Головного командира Української Повстанської Армії, голови Проводу ОУН на українських землях і голови Генерального секретаріату Української Головної Визвольної Ради Романа Шухевича – Тараса Чупринки.

Народився Роман Шухевич 17 липня 1907 року в містечку Краківці Яворівського повіту на Львівщині. Походив він із старовинного й заслуженого українського роду. Прадід Романа, Осип Шухевич – письменник і перекладач, український греко-католицький священник, який під час навчання у Львівській духовній семінарії належав до кола „Руської Трійці“.

Дід Володимир Шухевич – визначний громадський діяч, етнограф, педагог і публіцист, дійсний член НТШ, автор унікальної 5-томної праці „Гуцульщина“. Бабуся Герміна Шухевич – видатна громадська діячка, послідовниця активістки емансипаційного руху Н. Кобринської, співзасновниця перших українських жіночих товариств в Галичині. Батько Осип – суддя, мати Євгенія походила зі старого священичого роду. Дядьками Романа були: Тарас – піяніст, учитель Романа гри на фортепіано; Володимир – архітектор, січовий стрілець.

Отже, Роман Шухевич формувався на найкращих духовних, інтелектуальних, звичаєвих засадах і традиціях українського народу. Самостійна Україна була метою його життя. До боротьби за неї він готу-

вався з юних літ. Він змолodu опанував грецьку, латинську, польську, а згодом добре оволодів німецькою та англійською мовами. Прилучився до надбань української світової культури, добре грав на фортепіані і скрипці. Ґрунтовно вивчав військову справу вдома і за кордоном. Набув фаху інженера.

Із Краківця переїжджають Шухевичі до Кам'янки Струмислової. Роман навчається в Українській академічній гімназії у Львові і вже у юні роки бере активну участь у спортивних товариствах, Пласті. В середині 20-их років батько Романа переїжджає на працю в Радехів. В Оглядіві, в домі отця Березинського Роман знайомиться зі своєю майбутньою дружиною Наталкою та її братом Юрком, який стає одним з найближчих співробітників бойового референта КЕ ОУН Романа Шухевича.

На 16-му році життя він стає членом Української Військової Організації, опісля – Організації Українських Націоналістів, а від 1932 року якийсь час був бойовим референтом Крайової Екзекутиви ОУН. Йому пощастило кілька разів уникнути арешту. У зв'язку з замахом на життя польського міністра внутрішніх справ Б. Перацького 15 червня 1934 року, Романа разом з іншими членами Крайової Екзекутиви заарештували і від липня 1934 року до січня 1935 року він перебував у концтаборі в Березі Каргузькій. Заарештований у червні 1935 року у відомому процесі С. Бандери на 4 роки за належність до Організації Україн-

ських Націоналістів, він перебував у тюрмі два роки і за амністією був звільнений в 1937 році.

В грудні 1938 року Шухевич переходить нелегально в Карпатську Україну і стає старшиною штабу „Карпатської Січі“, шефом якого був полковник Михайло Колодзінський. Після поразки Карпатської України він перебував у Данцігу і Відні. Від грудня 1939 року Шухевич жив у Кракові з дружиною та сином Юрком, був співорганізатором, слухачем і викладачем військових старшинських курсів, членом Революційного Проводу ОУН, який створився у лютому 1941 року під проводом С. Бандери, а опісля красним провідником західних окраїн українських земель, так званого Закерзоння. В квітні 1941 року Р. Шухевич погодився очолити вишкільний курінь, відомий під назвою „Нахтігаль“.

Члени Проводу ОУН в травні 1943 року вирішили створити Бюро проводу в складі трьох членів, з Шухевичем як головою Бюро. А в серпні Провід ОУН скликав Третій надзвичайний збір, який затвердив і обрав Бюро проводу з Шухевичем на чолі.

Шухевич під ім'ям Тараса Чупринки став Головним командиром УПА після Третього надзвичайного збору ОУН у вересні або листопаді 1943 року під час перебування на Волині. А організуванням УПА в Галичині він займався вже в травні.

Шухевич великою мірою причинився до створення Української Головної Визвольної Ради – верховного політичного органу національно-визвольної боротьби всього українського народу. Як голова Бюро проводу ОУН й Головний командир УПА, він, самозрозуміло, мав значний вплив на рішення першого Великого збору Української Головної

Визвольної Ради. Протягом 1944-1950-их років Роман Шухевич – Тарас Чупринка керує революційно-визвольною боротьбою УПА проти німецько-гітлерівських та московсько-большевицьких окупантів.

Свої думки, погляди, оцінку становища Шухевич висловив, між іншим, в таких відомих документах: „Звернення воюючої України до всієї української еміграції“ (жовтень 1949 р.), під яким є підпис „Голова Генерального Секретаріату УГВР і Головний командир УПА Р. Лозовський-Чупринка. „Заява Головного Командування Української Повстанської Армії“ (вересень 1947 р.). „До генези Української Головної Визвольної Ради“ (1948 р.).

Коли дивитися на Романа Шухевича – Тараса Чупринку як підпільного провідника з перспективи часу, то перш за все його повна посвята й відданість національним обов'язкам.

Роман Шухевич – Тарас Чупринка жертвував не тільки собою, але й своєю родиною: батьками, дружиною й дітьми. Йому властивий був державницький, а не партійний підхід. Чесний, ідейний, з характером вояка-революціонера, з високим почуттям відповідальності та хистом організатора, він був свідомий реальної переваги сил ворога, проте не піддався, не склав зброї й керував боротьбою в найтяжчих умовах. 5 березня 1950 року в селі Білогорща біля Львова на своїй підпільній квартирі в боротьбі з московсько-большевицькими окупантами смертю героя загинув Роман Шухевич – ген. Тарас Чупринка. Було йому тоді тільки 43 роки.

Ярослав Колодій,
Філадельфія

Генадій Удовенко: „Авторитет України залишається високим“

НЬЮ-ЙОРК. – Наприкінці червня – початку липня, в ООН перебував, на особисте запрошення Генерального секретаря Кофі Анана, колишній міністер закордонних справ України, згодом – голова Генеральної асамблеї ООН, а тепер – чільний діяч Народного руху, депутат Верховної Ради Генадій Удовенко. 2 липня він зустрівся з кореспондентами української преси, щоб докладніше розповісти про цю візиту, а також ознайомити зі своїм поглядом на теперішню політичну ситуацію в Україні.

Отже, при Генеральному секретаріаті ООН діє Рада голів Генеральної Асамблеї, члени якої збираються раз на рік, щоб висловити свої рекомендації, які можуть сприяти дальшому реформуванню всередині ООН. На цей раз К. Анан запросив десять осіб – з Західної Європи, США й Африки. З країн Східної Європи такої честі вдостойлася лише Україна. „Я потрапив у цей список, напевне, тому, що метою Генерального секретаря було зібрати людей, яких він добре знає, і які добре знають ООН та мають конкретні ідеї з приводу реформ у цій міжнародній організації, – сказав Г. Удовенко. – І те, що представника України запрошено до такої вузької групи, свідчить, що наша країна користується високим авторитетом в ООН. Настільки високим, що його не змогли захитати ні низка вбивств в Україні, ні корупція, ні „касетний скандал“, ні звинувачення на адресу України у продажі зброї. Саме з

огляду на цей авторитет Україну, а не її конкурента, Угорщину, обрано тепер до Комісії ООН з прав людини“.

Потреба реформування ООН в цілому впливає з тієї обставини, що дотепер ця найважливіша міжнародна організація, покликана ефективно відповідати на виклики часу, відгукуватися практично-корисними рішеннями на складні світові події, не раз спізнювалася зі своїми рішеннями, як це було, наприклад, під час кровопролиття в колишній Югославії. Зупинившись на суспільно-політичних реаліях сьогоденної України, член парламентської фракції „Наша Україна“ Г. Удовенко ствердив, що одне з найважливіших завдань, яке, власне, є політичною лінією Народного руху, – це відновлення стратегічного партнерства України з Америкою. Треба повернутися до того високого рівня взаємин, якого вже було досягнуто, однак втримати не вдалося – з огляду на прикрі події в Україні, зокрема на корупцію. В цій ділянці багато залежить від США, але багато – й від України, від зусиль всіх трьох гілок влади, спрямованих на очищення, оздоровлення суспільства. Чи можна очікувати цих зусиль негайно?

Відповідаючи на це запитання, Г. Удовенко пояснив прихований сенс фактичного призначення, а не обрання, Володимира Литвина головою Верховної Ради. Президентів Л. Кучми вдалося досягнути свого, і цим кроком він хоче посилити свій вплив на парламент. Друге призна-

чення занепокоює ще більше: те, що Віктор Медведчук очолив Президентську Адміністрацію, у складі якої сьогодні нараховується понад 1000 чиновників, означає посилення впливу олігархів на владу. Небезпека для суспільства і ще неутвердженої демократії полягає в тому, що практично керівник Президентської Адміністрації перетворюється на другу за впливом особу в державі.

Український народ, – підкреслив Г. Удовенко, – виявив політичну мудрість, голосуючи в більшості за блок „Наша Україна“, хоч для пересічного громадянина було нелегко справою – зрозуміти, за кого віддати голос, коли в руках – шість бюлетенів. Однак так званий адміністративний ресурс, тобто вислужливе чиновництво, не рахується з волевиявленням народу. Тому є великий сумнів, чи зможуть депутати досягати бодай ситуативної більшості. Підставою для деякого оптимізму Г. Удовенко вважає те, що національно-демократичні сили мають визнаного провідника, В. Ющенка, тим часом олігархічні клани не мають надзвичайного провідника і ніколи не матимуть, бо борються не за розвиток громадянського суспільства і економіки, а тільки за власне місце під сонцем.

Важкою сучасною українською життя є ідеологічна нечіткість державних чинників. В цьому розумінні Народний рух критично ставиться до Президента Л. Кучми. Г. Удовенко з гіркотою визнав, що, наприклад, українська мова перебува-

ла у кращому становищі в СРСР, ніж тепер, у незалежній Українській державі. Ось один з багатьох фактів: міністер внутрішніх справ працює на цій посаді вже два роки, але досі не вивчив української мови. Дивлячись на нього, чи будуть її вивчати ті десятки тисяч вояків, що служать у внутрішніх військах? Тим часом посол Великої Британії в Україні за два роки так добре оволодів українською, що легко і бездоганно виступає на ній. Те саме можна сказати про посла Норвегії, інших закордонних дипломатів.

Шкодить міжнародному авторитетові України її невизначеність у зовнішній політиці, хитання, які тривають всі роки державної незалежності. Маючи це на увазі, Г. Удовенко сказав, що особисто він, очолюючи міністерство закордонних справ України, вів послідовний курс на розширення НАТО і на зближення з ним. Цій лінії був вірний і його учень, згодом також міністер закордонних справ Борис Тарасюк. Тепер, у змінній міжнародній ситуації, Україна офіційно, устами секретаря Ради безпеки Є. Марчука і Л. Кучми, висловилася за вступ до НАТО. Але з іншого боку – Президент Кучма водночас запевнив російського провідника В. Путіна, що Україна стане членом Євразійського економічного союзу... Закінчив Г. Удовенко все ж на оптимістичній ноті: „Бувши присутнім на урочистому випуску у Національному університеті „Києво-Могилянська академія“, я мав всі підстави від усієї душі радіти, які мудрі, національно свідомі молоді люди вступають у самостійне життя. Вони – велика надія України“.

Петро Часто

Справжнє місце Переяслава у нашій історії

Знову увага української громади світу прикута до подій, які сталися 350 років тому у древньому Переяславі. Півстоліття тому провідники ССРСР використали річницю Переяславської ради для проведеної багатопланової пропагандистської кампанії, спрямованої на дальше применшення місця і ролі українського народу, перекручення його історії. 19 січня 1954 року газета „Свобода“ писала: „Тепер у московській інтерпретації називають цей договір „возз'єднанням українського і російського народів“. Москва наказала святкувати роковини цього договору по всій советській імперії, звеличуючи на всі лади „великий російський нарід“ та його „допомогу“ українському та іншим поневоленим нею народам“. Тоді українська еміграція, а також прогресивні сили світу викрили пропагандистську гру Кремля. Аналізу справжнього значення Переяславської угоди подав „Нью-Йорк Таймс“. Конгресмен Майкл Фіген з Огайо добився внесення до Конгресового протоколу його заяви, у якій, зокрема, говорилося: „Я переконаний, що український нарід пам'ятає правдиву історію Переяславського договору і пригадує, що гетьман Богдан Хмельницький був підступно обманений Москвою 300 років тому в часі, як він вів героїчну боротьбу за незалежну Україну“.

Позиція діячів занепокоїла Москву, наслідком чого стало посилення репресій в Україні, а також численні лайливі виступи преси проти „українських буржуазних націоналістів“.

Через 50 років знову наростає хвиля пропаганди, спрямованої на звеличення Переяславської угоди і нове ствердження тези „возз'єднання“ двох народів, причому українському знову відводиться ролі облагодіяного і врятованого великим сусідом. Але тепер ініціатива походить не з Москви, а з Києва. Незалежність України змушує її недругів вдатися до нових методів пропаганди старих доктрин, які виявляються замаскованими під ініціативу поневоленого партнера. Кампанія розпочато заздалегідь і це провіщує нарощування її організаційно-пропагандистського розмаху.

Відразу після появи указу Президента України про відзначення 350-річчя Переяславської угоди до редакції „Свободи“ надійшли науково обгрунтовані заяви, статті і листи про справжній зміст і значення цієї події. Тиждень продовжує публікацію цих матеріалів. Прикметно, що до справжньої оцінки угоди 1654 року закликають тепер наукові установи, громадські організації, відомі діячі в самій Україні. Чи зволить почути їхній голос офіційний Київ?

У протистоянні, що наростає, особливе місце посідає сам Переяслав. За комуністичної влади про місто згадували виключно з нагоди річниць „возз'єднання“, тому що будь-які інші згадки були не на користь Росії. Насправді ж Переяслав заслуговує не велике і постійне пошанування, тому що в історії України відіграв велику роль. У Київській державі це було одне з трьох найбільших міст, яке мало провідне значення у ширенні християнства. Пізніше місто стало науковим осередком України, збагатилося визначними пам'ятками української архітектури і мистецтва. Переяслав був центром національно-визвольних повстань. Сумна слава Переяславської угоди не повинна стати ганьбою для Переяслава, який заслуговує на відновлення колишніх значення і краси. У Переяславі будував храми Іван Мазепа, вчився і вчив Григорій Сковорода, творив Тарас Шевченко. Тут розміщений єдиний в Україні музей клясика єврейської літератури Шолом-Алейхема. Місто з такою історичною спадщиною має стати пантеоном національної слави. До Переяслава мають вести стежки української молоді з метою пізнання нею справжньої історії і величчя рідної України.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про сучасних невольниць

Чи бачили ви у нашій „Свободі“ з датою 28 червня велику світлину з проші українців у Римі? Ця картина переконливо документує, хто тепер перебуває в наймах в Італії. Це майже на 100 відсотків – українські жінки. Серед них видно ледве одного чоловіка. Але чи тільки в Італії?

Скільки наших українських жінок тиняється поза батьківщиною, щоб заробити на прожиття, залишаючи вдома родину, а при цьому часто – малолітніх дітей, яких „виховує“ за час її відсутності бабуна, дідунь чи батько.

Вже ця одна світлина може викликати страх, коли дивимось на численних жінок, які зібралися в Римі. Це ті, що працюють служками, що чистять помешкання, перуть білизну і варять.

Ми, члени „третьої хвилі“ поселенців, що перебуваємо на чужині від закінчення Другої світової війни, без найменшого зворушення тепер говоримо про „пань з України“, які чистять також наші помешкання, доглядають наших старших осіб чи дітей, немов би це було прийняте загальне звання.

А всі ті сотні українських жінок, що тиняються тепер по світі ради заробітку – чи не є вони невольницями ХХІ сторіччя? Як важко їм у чужому краї, серед чужої мови, у чужих обставинах життя, а передусім – далеко від своєї рідні, від дітей – про це чуємо від них при кожній нагоді.

Але про це пишеться у нас мало і мало отримують ці невольниці ХХІ століття підтримки мораль-

ної, якої вони дуже потребують.

І досі не чуємо про якусь цілеспрямовану й узгоджену для них допомогу від тих організацій чи установ, які до того найкраще надаються.

Не знаємо також про організовану допомогу тим із сучасних невольниць, що її найбільше потребують, – маю на увазі рабинь, що служать своїм тілом. Час від часу повідомляють про міжнародні конференції на цю тему, іноді українські жіночі організації розпочинають акцію для допомоги цим теперішнім „невільницям“, але все це спорадичне, без ефективних наслідків і без виразного, ясного публічного становища у цій прикрий та дражливий справі.

Скільки українських жінок тиняється сьогодні по світу – не знаємо. Але знаємо, що їх дуже багато, і що багато сьогодні дітей виростає без найважливішої опіки – опіки мами. Наскільки цей виїзд молодих жінок применшує сьогоднішній скупий приріст населення в Україні, – точних чисельних даних також не маємо.

Приглядаємось до світлини з Риму, припускаємо, що багато з них залишили в Україні родину, в ім'я якої й поїхали в далекі краї, щоб для неї заробити на хліб. Кожна із них тужить за Україною і за рідними, яких покинула не ради своєї вигоди, а ради здобуття коначних засобів до життя.

І все це у роки державної незалежності України...

О-КА

Мова і демократія

ПРАГА. – Відколи попадали стіни холодної війни, кожна з колишніх комуністичних країн Центральної Європи пройшла своєрідний процес деколонізації, і майже скрізь він був пов'язаний з мовними проблемами.

Характерний приклад – Латвія, де досить значний прошарок росіян. Що ж стосується України, яка чи не найбільше постраждала від колоніалізму, то тут питання про деколонізацію покищо не постало на рівні влади.

Особливо це відчувається у мовній політиці. Чому саме мова набула в Україні такого гострого політичного звучання?

Те, що пережив українській народ упродовж ХХ століття, тяжко назвати одним словом – нищенням чи геноцидом. Світ ще не розібрався з цим питанням, на жаль. Українська мова зазнала долі всього народу, ставши особливим об'єктом нищення.

Внаслідок змін, яких зазнав у 30-ті роки український правопис, українська мова перетворилася на блідую копію російської. Як писав світової слави вчений Юрій Шевельов, „урядове втручання взагалі, а в даному випадку з боку уряду, опанованого росіянами, – у вну-

трішні закони мови було радянським винаходом і новиною... Система встановлює контроль над структурою української мови: забороняє певні слова, синтаксичні конструкції, граматичні форми, правописні й орфоепічні правила, а натомість пропагує інші, ближчі до російських або живцем перенесені з російської мови...“. Фактично це була ефективна форма духовного й політичного нищення нації. Тому сьогодні таким важливим є відродження нещадно репресованої української мови.

Чи йдеться про ліквідування російської мови в Україні? Абсолютно ні. Російська, як й інші мови народів, котрі населяють Україну, – угорська, німецька чи іврит – має свої культурно-автономні права на вживання, розвиток, як і всюди у світі.

Але коли дехто з політиків, як от депутат Верховної Ради Андрій Деркач, хотів би зберегти вищість російської мови в Україні, тобто зберегти її як радянський інструмент нищення народу, то тут маємо цілковиту відсутність почуття історичної справедливості.

Василь Зілгалов,
Радіо „Свобода“

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

– SVOBODA –

Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік \$55.00, на півроку - \$35.00. Для членів УНСоюзу
\$45.00 річно, на півроку - \$30.00. За кожну зміну адреси - \$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич,
Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи“
Адміністратор Володимир Гончарик
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська
Передплата – Марійка Пенджола

(973) 292-9800 (доп. 3041)

(973) 292-9800 (доп. 3040)

(973) 292-9800 (доп. 3042)

**Передплата „Свободи“ буде для вас
дешевшою на 20 відсотків,
якщо ви вступите до УНСоюзу**

3 РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Історичне тло відмінностей Я висилаю вирізки зі „Свободи”

Зі статті „Автономія для Галичини”, опублікованої у „Свободі” 21 червня, дехто може прийти до висновку, що галичани загрожують єдності України. Такі вислови, як „туга за бабцею Австрією” чи „льокальний сепаратизм”, не зовсім з'ясовують суть справи. Згадка про Митрополита Андрея Шептицького і Папу Івана Павла II, що, мовляв, „мало б свідчити про дещо інші традиції та культуру Галичини і Буковини”, також недоречно, бо західний вплив у Галичині не підлягає будь-якому сумніву.

Навіть поверховий огляд історії України підтвердить процес, який сприяв розвитку відмінностей українських земель. Ще в XII столітті, землі, які входили до складу Київської держави, намагалися позбутися контролю з центру. Чим далі від Києва, тим більшою була „автономія” тих земель.

З упадком Києва українська державність перенеслася на західні землі у формі Галицько-Волинської держави. В той час збільшилися культурні і політичні зв'язки зі Заходом. Навіть після падіння Галицько-Волинської держави, під час окупації тих земель Польщею, вплив Заходу не перервався. Згадати хоча б Берестейську Унію (1596). З чисто українських традицій можна вказати на Львівське Братство, яке перебрало на себе не лише боротьбу за громадянські права українського населення, але й розгорнулося в культурно-освітню установу з філіями у більшості міст Галичини і згодом стало зразком для наслідування в Києві. Козацьке повстання 1648 року також не перервало західного впливу. Після розбору Польщі (1772

р.), коли Галичина перейшла під владу Австрії, про західний вплив немає потреби говорити. Можна лише згадати про заснування у Відні „Барбареуму” (1774 р.) і Львівського університету (1784 р.) з його міжнародним складом викладачів. Згодом, зі заснуванням українських політичних партій, галицькі діячі мали нагоду вивчати парламентарну систему західного зразка.

Кінець Першої світової війни й революція в Росії також вказали на відмінності українських земель, навіть у їх назвах (не згадуючи вже про спосіб їх створення) – Західно-Українська Народна Республіка й Українська Народна Республіка. Внаслідок політичної ситуації того часу, навіть Акт Злуки (22 січня 1919 р.) визнав відмінність Галичини, яка стала західною областю Української Народної Республіки.

Отже, справа не „в тузі за бабцею Австрією”, яка розчарувала не одного галицького політичного діяча своєю підтримкою польського бльоку в регіональному й центральному парламентах. Справа не в „льокальному сепаратизмі”, а в традиціях, які охоплюють навіть наші Церкви і мову, чи радше вимову. Ці традиції, на мою думку, збагачують культурні надбання всього українського народу.

Якщо зростатиме напруження між Києвом і Львовом, то, на мій погляд, воно буде на економічному тлі. Те, що сприятиме розвитку Полтавщини чи Донеччини, не буде доречним в Галичині чи Волині. Але навіть цю справу можуть полагодити економічні експерти.

Ярослав Штендера,
Вашінгтон

На горищі лежали папери з минулого

У „Свободі” за 14 червня, в рубриці „Книжки, надіслані до „Свободи”, мою увагу привернула вістка про монографію Петра Сороки „Іван Филипчак” (Друк тов. „Джура”, Тернопіль, 2001). Хотіла б поділитися спогадом про Івана Филипчака, бо знаю, що доля цієї людини і його сім'ї була важкою і трагічною.

Моя мама, Туся Сисин, була товаришкою доньки І. Филипчака – Дарки. Вони разом вчилися у Самборі, потім у Львові. Я часто бачила Дарцю у нас. Я називала її „Дарка – сумні очі”. Одного вечора Дарця принесла до нас якісь речі і попросила маму заховати їх. Декілька ночей вона була у нас, потім зникла – і знову приходила. Мама казала, що вона не має де дітись, не має свого кутка. Всі ті речі ми віднесли на горище у дальній кут, а на моє запитання: „Що там?” мама коротко відповіла – „Минуле”. Так пролежало це „минуле” років п'ять-шість. Дарця то появлялась, то знову зникала. Мама ніколи не згадувала про заховане „минуле”, але одного дня сказала: „Що з цим робити? Дарки вже нема, але знаю, що десь є її брат за кордоном, але де?”. Дарка померла...

Так пройшло ще декілька років, і я, роблячи порядки на горищі, не витримала, заглянула до однієї пачки... Там були старі книжки, листи. Я перебирала це „минуле”, читала сторінки життя і трагедію родини, раптом розплакалась...

Пам'ятаю „Опис арешту і конфіскацію майна”, листи написані Даркою у різні інстанції з приводу арешту і перебування її батька Івана

Филипчака: чому, де, за що? Понад сто листів-запитів і значно менше відповідей з Києва, Москви, Саратова.

В одному листі писали: „Арестован, перевезен в... (не пам'ятаю куди). В другому: „Не числиться, местонахождение – невідомо”. Більшість книжок були з історичної тематики, а на одній був авторський напис: „А. Шептицькому – з серцем – І. Филипчак”. Коли я запитала у мами, що то за людина був Іван Филипчак і чому його арештували, вона відповіла: „Любив край”. Тоді я здивувалась, що за таку любов можна арештувати, знищити, покалічити цілу сім'ю. Не знала я тоді і минулого своєї мами (це вже інша історія). Пізніше, коли мами не стало, якимось я побачила, що „минуле” – зникло. Куди воно поділось, не знаю. Може таки хтось з дальших родичів знайшовся і мама віддала їм? А може, щоб не потрапило до чужих рук і очей це „минуле”, мама його знищила?

Я дуже сумую, коли згадую „Дарку – сумні очі” і написане нею: „Хочу знати про долю свого батька Івана Филипчака”...

Марта Мазур,
Стемфорд, Кон.

Вдячна газеті „Свобода” за цікаві й різноманітні публікації. Коли я отримую тижневик, то вирізки надсилаю і на Радіо „Україна” і красзнавцям, історикам, педагогам, яких стосуються або цікавлять опубліковані матеріали. На Черкащині, та й по всій Україні, тепер люди цікавляться правдивою історією.

Багато публікацій „Свободи” допомагає нам краще пізнати нашу минувшину. А статтю Л. Хмельковського „Тетяна Смирченко жила Україною” в „Свободі” від 11 січня ц. р. я надіслала у Мліїв, історикові Курінній, яка опублікувала в журналі „Історія України” (ч. 11, 2002 р.) цікаву розвідку про благодійницьку діяльність родини Смирченків у XIX–XX ст.

Вирізки з матеріалами про Митрополита Андрея Шептицького я передаю в греко-католицьку церкву св. Володимира, яка відкрилася у Черкасах, покищо у невеличкому

будинку (адреса: Черкаси, провулок Судовий, 22). Настоятель – молодий, енергійний о. Петро.

З цікавістю читали черкаські красзнавці (і я з ними) статтю в газеті за 25 січня „Промінь світла в темному куті історії” про книгу Юрія Кульчицького „Шаблі з плугів”, видану у Львові цього року. Справді, ми ще й досі не знаємо усього про Холодний Яр та інші місця на Черкащині.

Дуже зраділа, коли прочитала в „Свободі” за 7 грудня минулого року статтю Олександра Бураковського „Абрам Кацнельсон – український поет”. Зичу Абрамові Ісаковичу та Іді Яківні ще 50 років у злагоді й любові прожити! Я вдячна А. Кацнельсонові за те, що посоромив наклепників, які хотіли Тараса Шевченка прозвати антисемістом.

Лідія Пашкевич,
м. Черкаси

Мовби він там був...

„Свобода” іноді подає розповіді про різних людей, і я подумала, що не залишиться без уваги й моя згадка про покійного брата Івана Когута і його вірш. Мій брат Іван помер два роки тому, маючи 53 роки. Він народився в Німеччині, в таборах Ді-Пі, все життя прожив в Америці, але в душі завжди був українцем. Я також народилася в Німеччині

ні і ціле життя живу в Америці. Вже два рази відвідала Україну, село, де народилася мама. Мій брат Іван був глибоко вдячний мамі і татові за те, що вони навчили нас читати і писати по-українськи і що так багато розповідали нам про „стару Україну”.

Наталя Лейдик (Когут),
Стронгсвіл, Огайо

Я був малий, і час був молодий
А змалку чув я про часи старі,
як родичі жили,
щодня ішли у поле
в тій Україні, де живуть наші душі.
Про неї знаю тільки те, що чув
але так здається, мовби я там був,
де люди співали і плакали

В моїй Україні, в старі часи...
Так хочеться побачити її,
але, мабуть,

це вже запізно для мене,
бо одне у думці живе,
а інше насправді там є.
Моя Україна у серці живе...

Іван Когут

Випишіть „СВОБОДУ”!

Ціни за передплату (в американських доларах):

	Рік	Півроку
Член УНСоюзу	45.00	30.00
Не член УНСоюзу	55.00	35.00

☐ Передплата включена

☐ Прошу надіслати мені рахунок

Прошу вислати „Свободу” на адресу:
(Print in English):

Name _____

Address: _____

City: _____ State: _____

Country: _____ Zip code: _____

Tel.: () _____

☐ Член УНСоюзу, _____ Відділ

Відділ передплати: (973) 292-9800, додатковий 3042

Користуйтеся веб-сайтами „СВОБОДИ”

www.svoboda-news.com

„УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА”

www.ukrweekly.com

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

www.unamember.com

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Нова електронна адреса УНСоюзу

Повідомляємо усіх членів УНС та зацікавлених осіб, що Український Народний Союз має нову електронну адресу: **una@unamember.com**, за якою можна звертатися з усіх питань діяльності УНСоюзу.

Український Народний Союз є забезпеченою організацією, яка не тільки може фінансово забезпечити вас при нещасних випадках, а й надати позичку на купів-

лю житла, виділити стипендію для навчання, відкрити особистий пенсійний план, прийняти на відпочинок у гірській оселі „Союзівка“, на якій можна також замовити весільний бенкет чи інше святкове прийняття.

Занотуйте адресу УНС: **una@unamember.com**

Христина Козак,
головний секретар УНСоюзу

АЛЬМАНАХ – 2003

Хто що знає цікавого про нашу „Свободу“?

Щодо різних річниць, то й наступний, 2003 рік не відрізнятиметься від попередніх, бо пропонує нам до вшанування чимало важливих загальноукраїнських дат і ювілеїв. Проте зайве було б підкреслювати, що на першому місці в темах альманаху УНСоюзу на 2003 рік стоятиме 110-річчя „Свободи“.

У зв'язку з цим просимо наших читачів і авторів активно відгукнутися на цю присмну, славу дату – особистими споминами, фотографіями, пов'язаними зі „Свободою“ і її місцем в житті українських родин Америки і Канади, Західної Європи, Австралії.

Серед інших дат, які чекають на наше відзначення, – 850-річчя коронації Данила Галицького, 130-річчя заснування у Львові Товариства імені Тараса Шевчен-

ка, 140-річчя Валувського указу про заборону української мови, 140-річчя від дня народження Бориса Грінченка, 140-річчя від дня народження президента Західно-Української Народної Республіки Євгена Петрушевича, 130-річчя від дня народження Миколи Міхновського, 120-річчя від дня народження Дмитра Донцова, 90-річчя від дня смерті Лесі Українки, 120-річчя заснування „Народної торгівлі“ у Львові.

Не сміємо також забути, що на наступний рік припадає 70-річчя Великого голоду в Україні: у 1933 році виморення українців голодом досягло свого апогею.

Всі матеріали до Альманаху-2003 просимо надіслати до редакції „Свободи“ до 20 серпня.

Редакція

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA
Ukrainian National Association Estate

Foodmore Road, Kerhonkson, New York 12446
Tel.: (845) 626-5641 • Fax: (845) 626-4638
www.soyuzivka.com • e-mail: sqss@aol.com

ЛІТНЯ ПРОГРАМА – 2002 РІК

Субота, 13 липня

10:00 веч. – ЗАБАВА, грає оркестра „ВЕЧІРКА“

Субота, 20 липня

„ДЕНЬ ЧЕМНОГО“

10:00 веч. – Забава, грає оркестра „ЧОРНОЗЕМ“

Субота, 27 липня

8:30 веч. – Коцерт хору „ДУМКА“

10:00 веч. – ЗАБАВА, грає оркестра „СВІТАНОК“

Субота, 3 серпня

Мистецька виставка родини КОЗАКІВ

8:30 веч. – Концерт-кабарет: святкування 50-ліття СОЮЗІВКИ

10:00 веч. – ЗАБАВА, грає оркестра „ВОРОНИ“

Неділя, 4 серпня

ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ

Субота, 10 серпня

Виставка кераміки ДИЦІ-ГАНУШЕВСЬКОЇ

8:30 веч. – Концерт „ЛВІВ'ЯНИ“

10:00 веч. – ЗАБАВА, грає оркестра „ТЕМПО“

11:45 веч. – ІВІБІР МІСС СОЮЗІВКИ

Субота, 17 серпня

Виступ учасників таборової танцювальної групи

РОМИ ПРИЙМИ БОГАЧЕВСЬКОЇ

10:00 веч. – ЗАБАВА, грає оркестра „ФАТА МОРГАНА“

Субота, 24 серпня

Музика у Трембіті

П'ятниця, 30 серпня

10:00 веч. – ЗАБАВА, грає оркестра „ЛУНА“

Субота, 31 серпня

8:30 веч. – Концерт танцювального ансамблю „СИЗОКРИЛІ“

10:00 веч. – ЗАБАВА, грають оркестри „ТЕМПО“ і „ФАТА МОРГАНА“

Неділя, 1 вересня

10:00 веч. – ЗАБАВА, грає оркестра „МОНТАЖ“

У кожен середу від 26 червня до 28 серпня

відбудуться „ГУЦУЛЬСЬКІ НОЧІ“

при звуках дуету „ГРИЦЬ і СТЕПАН“

у п'ятниці від 5 липня до 16 серпня

гратиме оркестра „ВІДЛУННЯ“

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ВІДСОТКИ НА ПЕНСІЙНІ ГРАМОТИ

ВІД 1 ЖОВТНЯ 2001 р.

Одноразові і гнучкі пенсійні плани

Відсотки в першому році – нові апікації
(відсотки гарантовані на один рік)

6.00%

Одноразові і гнучкі пенсійні плани

(ІСНУЮЧИХ ГРАМОТ)

\$100,000.00 або більше

5.50%

\$50,000.00 – \$99,999.99

5.25%

\$100.00 – \$49,999.99

5.00%

Гнучка 10 пенсійна грамота

(в другому році)

5.25%

Не ризикуйте своїми пенсійними фондами. Біржа іде в гору і в долину, але Ваші пенсійні фонди повинні бути забезпечені проти таких змін. Пенсійні грамоти УНС запевняють Вам постійний зріст.

За інформаціями про наші пенсійні плани телефонуйте безкоштовно на:

1-800 253-9862 дод. 3013

e-mail Sales@unamember.com

Український Народний Союз пошукує осіб зацікавлених продавати життєве забезпечення (страховку). Вимагаємо знання англійської мови та професійного вишколу (ліцензії). Платимо комісове на рівні з американськими установами, та даємо списки проспектів. Зацікавлених просимо звертатися на тел.:

(973) 292-9800 додатковий 3018

Львівські особливості

Про українсько-польське непорозуміння з приводу запропонованого польською стороною тексту напису на Личаківському цвинтарі у Львові, де поховані польські воєни, „Свобода“ вже декілька разів докладно інформувала читачів, („Свобода“ з 24 травня, ч. 21 та з 21 червня, ч. 25). Тут нагадаємо, що поданий з Польщі текст є такий: „Невідомим польським воєнкам, які героїчно полягли за незалежність Польщі“. Тим часом депутати Львівської міської ради наполягали на такому варіанті: „Невідомим польським воєнкам, що полягли за Польщу“. Сьогодні вміщуємо точку зору обізнаної зі справою людини – директора львівського музею „Личаківський цвинтар“ І. Гавришкевича.

Завжди відчуваю повагу до всього історичного, бо саме воно змушує задуматися над тим, хто ми є? Ще зовсім недавно ідеологічна машина імперії різними способами втовкмачувала в наші мізки, що „... наш адрес – не дом і не уліца...“ і що всі ми – радянський народ. З цього часу минуло лише 10 років. Це дуже мало – в порівнянні із іншим відрізком, який характеризує наше бездержавне існування. Саме цей простий вислід мене найчастіше заспокоює.

Ще змалку отримав від батьків я найперші „лекції“ політики. І в них завжди переважало напучування, що базувалося на нашій традиційній покірності та на пропаганді взаємоповаги і доброти. Напевно, так виховувала більшість своїх дітей. Адже особливі масштаби репресій проти українців ніколи не давали можливості говорити про нашу справжню історію вголос. Мало того, в мене склалося враження, що багато хто і досі, на 11-му році самостійності, боїться своєї ж української державності. Мовляв, аби чогось не сталося. Такий прихований страх можна зустріти в засобах масової інформації, які обстоюють потребу поступок польським вимогам щодо написів на центральній плиті на похованнях невідомих польських воїнів, полеглих в українсько-польській війні 1918–1919 років.

Якщо глянути на проблему незаангажованим оком, то побачимо, що головним чинником збільшення напруги в українсько-польських стосунках є не українська сторона. Проблема щодо впорядкування польських військових могил у Львові загострювали частіше польські урядовці. Сприяли їм не доліки в праці українських відомств, зокрема міністерства закордонних справ України. З самого початку ніхто в Україні не надавав належного значення цій проблемі.

У найперших переговорах, на рівні органів місцевого самоврядування, теж була надія легко знайти спільну мову. Це було першою та фатальною помилкою. Тодішній міський голова Львова спробував схилити польську сторону до певних компромісів. Але ці компроміси відкинула міська громадськість. Численні протести змусили міську Раду винести проблему на сесію.

Громадськість та вчені Львова у своїй аргументації посилалися не на емоції, а на міжнародні норми і законодавство України про місцеве самоврядування. Але, пам'ятаю слова тодішнього голови обласної державної адміністрації на мою адресу: „Ти діяв на підставі законодавства і тому виникло непорозуміння, а треба було обережно“. В переговорах згодом з'ясувалося, що такий „принцип“ не виправдав себе.

Рада своє рішення прийняла на рівні міжнародних законодавчих норм (держава не має права самовільно встановлювати на території іншої держави свої

пантеони і мілітарну символіку), то постає запитання, чому у ЗМІ України і Польщі Львівська міська Рада піддається не тільки гострій критиці, але й шельмуванню? Відповідь на це кожен має свою, але хто мав можливість вникнути в існуючу проблему, не міг не звернути увагу на деякі особливості.

Коли польські чиновники йшли до мети, не обмежуючи себе в засобах її досягнення, українська сторона дотримувалась аж надмірної дипломатичності і намагалася не дратувати своїх стратегічних партнерів міжнародними нормами і чинним законодавством України про місцеве самоврядування. Тим часом у Львові організовується ряд телевізійних програм і в одній з таких телепрограм радник Президента Республіки Польща Станіслав Цюсек сказав: „Колись Львів був польським“, і це не викликає особливих емоцій навіть у присутності там відомої української громадсько-політичної діячки, яку в куларах студії він згодом назвав „шовіністкою“. До цього епізоду можна додати нетактовну поведінку інших польських урядових чиновників.

Від наших відповідальних чиновників найчастіше чуємо стримані коментарі на користь польських інтересів, а запитаймо себе: чи можливі коментарі відповідних польських чиновників на користь українських інтересів? Напевно ні. Так само, як неможливо, щоб радник Президента України, перебуваючи у Польщі, назвав би когось з відомих польських патріотів „шовіністом“ або якесь польське місто – українським?

Занадто довго нас вчили бути мовчазними і дехто з нас таким є й досі. Це й уможливило компромісні і обережні переговори, які себе не виправдали.

Отже, шукати порозуміння треба на тих засадах, які використовуються у міжнародній практиці. Якщо емоційні сплески окремих польських урядовців матимуть підтримку з боку громадськості цієї держави, то проблема відновлення пантеону, (а не цвинтару) завжди буде актуальною для польських політиків. Тут не спрацює наш „заклик“ „Не можна робити політики на мертвих“, бо пантеон, про який йдеться, завжди був і буде для поляків великою політикою.

Угода між урядами України і Республіки Польща Верховна Рада не ратифікувала, і її умови чинні тільки в цій частині, в якій не суперечать законам України „Про місцеве самоврядування“. Умови підписаного сторонами протоколу могли б бути чинними, якби були прийняті Львівською міською Радою, бо вони належать до її компетенції. Тому для обох сторін було б найкраще, якби відкриття польських військових поховань відбулося таки за міжнародними нормами і українським законодавством.

Польські громадяни, які часто відвідують Личаків, в абсолютній більшості висловлюють подяку за відновлені поховання, і це добрий знак. Можливо, до цього додумуються і їхні урядовці.

Завдяки інтенсивній інформації щодо непорозуміння між двома державами, до нас значно більше приїжджає туристів, делегацій, журналістів з різних континентів світу, однак найбільше – з Польщі. Їдуть до Львова побачити місцевих впертюхів, які нібито не дають відновити могили польських воїнів, а тут, на своє здивування, знаходять добре впорядковані поховання.

Я був свідком, як група польських чиновників емоційно дискутувала з одним львів'янином. Він сказав те, що має історичне підтвердження в документальній „Хроніці після 22 квітня 1340 року Яна Длугоша – „Про захоплення Льво-

ва польським Королем Казіміром III“, де зокрема говориться: „... Король Польщі Казімір... напад на Русь і обложив місто Львів“. „... Король, зайнявши замки і місто Львів, знайшов там численні і дуже добрі скарби... Потім підступив під Володимир і як замок, так і місто, а з ними і всю Волинську землю загарбав“.

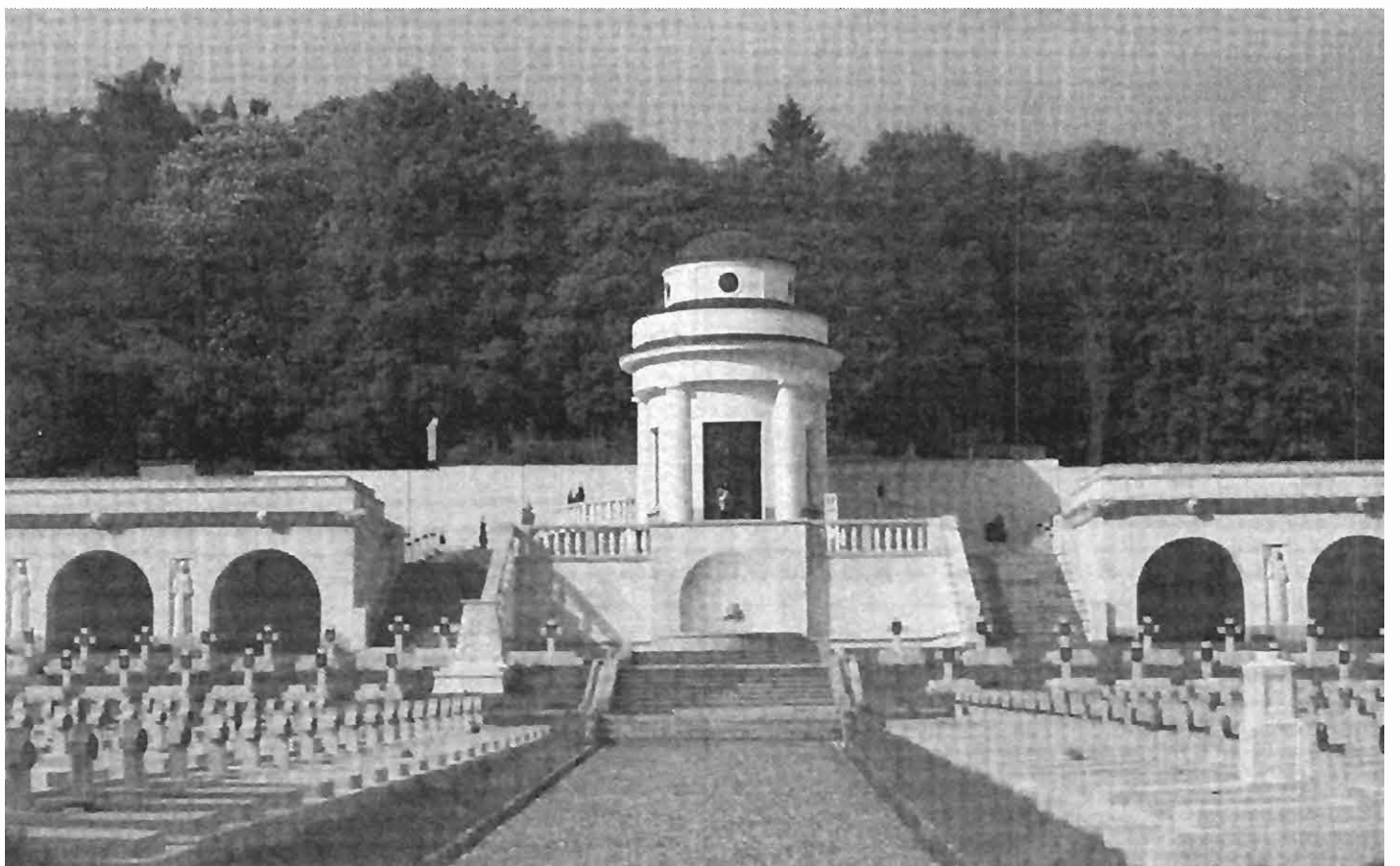
У відповідь на це поляки в один голос закричали: „Неправда, Львів був і буде польським“. Мені подумалося: невже їх так навчають? Якщо так, то навіщо вся та дипломатія про добросусідство і співпрацю?

В цій справі може допомогти тільки тісніше спілкування і поширення історичної правди. Треба, щоб у Польщі всі дізналися, що 1 листопада 1918 року Західно-Українська Народна Республіка була проголошена на споконвічній українській землі. Поляки у своїй державі мають право називати своїх воїнів полеглих 1918–1919 роках в українсько-польській війні „героями“ (польською „богатирами“, „орлятами“).

Однак світова історія напевно не знає випадків, щоб будь-яка держава самовільно встановлювала на території іншої держави свої пантеони і мілітарні символи. Але ж поляки встановили, зокрема, меч – „щербець“ і кажуть, що це не підлягає обговоренню. Чи могли не взяти до уваги всі ці факти львівські депутати?

Впорядкування всіх польських військових поховань завершилося ще у 2001 році. Здійснення цієї праці поляками було б неможливим без доброї волі з українського боку, який представляла Львівська міська Рада. Ми допомагали, як і чим могли. А єдиною умовою до польської сторони було – не порушувати чинне рішення Львівської міської Ради.

Однак польська сторона частіше за все не звертала уваги на наші умови і прохання. Хоч нині весь комплекс поховань не має собі рівних в Європі, українці не почули жодного слова подяки від польського уряду, навпаки – почули нарікання.

Загальний вигляд відновленого „Цвинтаря Орлят“ у Львові, котрий знаходиться на Личаківському цвинтарі. Відновлення „Цвинтаря Орлят“, знищеного в роки Другої світової війни, почалося з часів постання незалежної України і завершилося у 2001 році. Пам'ятна плита з текстом (і з польським мечем) мала б стояти біля вхідної брами до „Цвинтаря Орлят“ (не зображена на фотографії).

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Наукова конференція „Мова та ідентичність”

ТОРОНТО. – Наукову конференцію „Мова та ідентичність”, що відбулася 27 квітня в Інституті св. Володимира, організували Світова координаційна виховно-освітня рада СКУ, Наукове товариство ім. Шевченка в Канаді та Торонтський відділ Шкільної ради КУК.

У привітанні учасників конференції голова НТШ Канади доктор Дарія Даревич наголосила на виїнятковому важливій ролі мови для збереження національно-культурного обличчя кожної етнічної групи. На жаль, українська мова, як, безперечно, й інші національні мови в Канаді, дедалі звужує сферу свого функціонування, нерідко залишаючись на рівні розмовно-побутового вжитку переважно літніх людей.

Суттєві мовні проблеми відчуває й українське шкільництво Канади. Мета конференції, підкреслила д-р Даревич, започаткувати діалог між науковцями, освітянами, найширшим загалом українських канадців для вироблення мовно-культурної стратегії у збереженні рідної мови.

Конференцію почала своєю доповіддю „Статистичні дані про українців в Канаді” Оксана Закидальська. Використавши дуже до-

кладну інформацію Олега Воловини, доповідка висвітлює етнічні, демографічні, мовні та деякі інші особливості функціонування української громади в Канаді. Статистика свідчить, що дедалі зростає кількість змішаних шлюбів, зменшується число людей, які послуговуються українською мовою навіть як домашньою. Лише такий факт: 1971 року 53 відс. українців вважали свою мову материнською і 25 відс. – домашньою. 1996 року – відповідно 48 відс. і 12 відс. Доповідка заторкнула специфіку чи не кожної хвили іміграції.

Динаміка та інтенсивність національного, у цьому разі українського кольориту у картатій мозаїці Канади – так я окреслив би доповідь науковця університету Раєрсон у Торонто Роми Чумак-Горбач „Мовні зміни в українській родині: від передання до збереження і до початків занепаду”.

Назва доповіді „Мова та ідентичність”, що її виголосив професор Торонтського університету Джим Каминс, лягла в основу конференції.

Молода дослідниця Зельоногурського університету Олександра Яворницька зосередила увагу слухачів на мовній та національній

асиміляції українців у Польщі. Не залишилися поза увагою дослідниці проблеми змішаних шлюбів, престижності належати до однієї з національних меншостей у нинішній Польщі, активної національної та громадянської позиції представників різного покоління наших колишніх земляків у сусідній з Україною державі, деяких інших моментів співжиття етнічно дуже близьких, та все ж різних народів.

Доповідь дослідниці Альбертського університету Олени Білаш – „Зручність користування українською мовою в Західній Канаді: що діти нам говорять” – була присвячена двом основним проблемам – дедалі глибшій асиміляції українців у західноканадських провінціях та дитячому, а радше підлітковому сприйняттю свого українського походження у широкому сенсі цього слова.

Виявляється, знання ще однієї, крім англійської, мови у колі молоді може бути престижним, потрібним і навіть модним, хоча деколи це спричиняє почуття меншовартості. У збереженні своєї мови та культури серед підлітків здає, на жаль, позиції родина. Безпристрасна прагматичність майже завжди бере верх над „покликом предків”.

Ще, здавалося б, учора жива та дієва українська національна символіка дедалі менше промовляє до молодих. І це загальна тенденція барвистої Канади, результат невідворотних інтеграційних процесів, переважання єдиної, нерідко штучної, але в певний період зручної субкультури, зокрема у Канаді та США. Якщо все сказане об'єктивно узагальнити, то дістанемо свідчення дедалі очевиднішого, але зовсім невиправданого переважання ratio над emotio.

Підсумки конференції, зроблені професором Торонтського університету Всеволодом Ісаєвим, були не вельми втішні. Необхідно визнати, що українська мова та культура в Канаді, як і ті ж самі ознаки тотожності інших національних громад, зазнають величезного впливу всезагальної канадської модерної культури.

Попереднім поколінням втримувати та примножувати свої національні ознаки було не легше, але вони це робили. Просто вони мали більшу питому вагу українськості.

Підкресливши, що такі науково-культурні зустрічі є важливі для української громади Канади, заклав конференцію Богдан Колос.

Богдан Михайлишин,
пресовий секретар управи
НТШ-Канада

Вони несуть минуле вперед

ІСТ-ЧЕТГЕМ, Н.Й.. – Тепло соняшного червневого дня їхати на відому пластову оселю „Вовча Тропа” – це приємність сама по собі, а ще коли огортають спомини усіх тих довгих років, коли наше життя було нерозривно пов'язане із відвідинами кожного літа принаймні декілька разів цієї найбільшої в США пластової оселі.

І тим разом, як десятки років тому, оселя прийняла мене свіжою зеленню дерев, спокоєм літнього дня, далеко від шуму авт і поспіху, у тиші природи. Як добре було знову, як у давні роки, зустрі-

ти гурток дівчат, що там таборували, шукаючи у пластовому минулому своє майбутнє. Не марно вони назвали свій табір „Несемо минуле вперед”, не марно вони хотіли почути від мене про минуле та на ньому будувати своє пластове майбутнє. Чи мені вдалося передати їм дещо принаймні з того минулого? Чи запам'ятають вони розповідь про те, як ми і наші попередниці пластували?

Одинадцять молодих, повних завзяття пластунок два тижні переходили пластову школу – „Школи Булавних” – цей вишкіл, що ве-

деться від 1965 року в різних місцях США для тих, що закінчивши успішно час звичайного пластування, бажають усе, що пізнали та вивчили, передати молодшим, отримавши ступінь таборових виховниць. Їх було тим разом небагато, бо тільки 11, але спостерігаючи цю малу групу пластунок, я пригадала роки, коли на такому вишколі було й понад 30 дівчат. Але і цих одинадцять, що приїхали із Нью-Йорку, Ньюарку, Філадельфії, Вашингтону і Чикаго, напевно понесуть здобуті тут за два тижні знання про минуле та сьогоднішнє до своїх молодших подруг. У цьому їм допомагали три провідниці – ст. пл. Харитя Петріна, „Перша Стежа” – комендантка, Дора Гапій – „Лісова Мавка” і Міся Захарія – „Буриверха”. Три завзяті пластунки із трьох різних куренів та навіть місцевостей проживання, яких єднає одна

спільна ціль – дати молодшим за себе пластунам трішки зі свого раніше здобутого знання пластування і провідництва, і передати їм своє завзяття.

Учасницям цьогорічної „Школи Булавних” та їхнім провідницям це повністю вдалося. Вони уважно слухали мої розповіді про минуле, розпитували, пильно записували. Разом із таборовичками мандруємо до їхнього місця таборування, далеко в лісі та беремо участь у таборовому полуденку під шатром.

Настає час повернення до звичайного життя. Я повертаюся, сповнена оптимізму та широкого переконання, що ці пластунки понесуть „минуле вперед”, щоб не забути, що Пласт живе вже 90 років та що із цими самими кличами та із таким же завзяттям треба тим, що, стають на наше місце, йти вперед.

О. Кузьмович

Минуле зустрілося зі сьогоденням – учасниці вишколу та Ольга Кузьмович – оповідачка про давнє пластування.

„По фас, по фас” – настав час полуденку в таборі.

В добру путь, випускники українських шкіл!

Молодь „Рідної школи” - надія громади

Випускники Школи українознавства у Клівленді.

КЛІВЛЕНД. – 7 червня, в п'ятницю, в залі пікнікового центру церкви св. Андрея, відбулась надзвичайно гарна, присмна подія – випускний вечір абсолювентів Школи українознавства Товариства

„Рідна школа”. Програму вечора вела голова Батьківського комітету мгр. Люся Комічак.

Цього року тринадцять учнів успішно закінчили програму школи. Ця молодь – на-

дія на даліше існування української громади Клівленду. Вони прийдуть до праці в наших культурно-громадських організаціях, дехто, сподіваємось, стане вчителями Школи українознавства.

Л. Комічак побажала абсолювентам здобути вищу професійну освіту і завжди бути активними членами нашої громади.

Перед молитвою настоятель українського православного собору св. Володимира о. Іван Наконечний висловив свої думки і добрі поради для абсолювентів.

Після вечері виступили член Батьківського комітету Олег Пашчин, директор школи д-р Вірослав Кость, вчителька Ніна Кулакова-Сікора – опікунка 11-ої випускної класи, інспектор школи д-р Степан Воляник.

Андрея Комічак і Діана Продан від імені абсолювентів гарною українською мовою вітали присутніх і подякували вчителям і батькам. Відтак д-р Кость, д-р С. Воляник, Н. Кулакова-Сікора вручили випускникам дипломи.

В мистецькій частині програми випускники виконали пісню „Лебеді материнства” під акомпаніємент Маркіяна Комічака. З великою цікавістю присутні переглянули відео-фільм про кожного учня від наймолодшого віку до сьогодні, при супроводі добірної музики.

Цьогорічні випускники – Андрій Бурдяк, Діана Какс, Аня Лендел, Петро Келлер, Андрея Комічак, Тарас Кулик, Михайло Масний, Олександр Моїсєєнко, Лариса Пашин, Христина Пашин, Оксана Петрів, Діана Продан і Тамара Сопка. Отець Петрів з парафії Покрови Пресвятої Богородиці Української Греко-Католицької Церкви напутнім словом до абсолювентів і молитвою закінчив випускний вечір.

Іван Норка

Успішно закінчили навчання

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – „Ніяка сила не зітре слідів науки” – таке гасло вибрали для випускного табля абітурієнти Нашої Української Рідної Школи (НУРШ) у Філядельфії (директор д-р Олександр Лужницький).

Під час градації 18 травня у великій залі Українського освітньо-культурного центру (УОКЦентру) в присутності батьків, учнів та гостей були вручені дипломи десяти випускникам, які успішно склали матуральні іспити. Заступник директора Віра Бей привітала градуантів та побажала щасливої дороги в досягненні їхньої життєвої мети.

З привітальною промовою виступила директор програми Партнерство громади Фондації „Україна-США” Віра Андрушків. У своєму виступі директор школи д-р О. Лужницький сказав, що хоч тяжко передбачити майбутнє випускників, однак „знання українства, другої мови, пісень, релігії і культури буде основним ґрунтом, на якому ваші здібності зможуть позитивно розвиватись”.

Голова Шкільної ради НУРШ Дарія Лашин, привітавши абітурієнтів, порадила їм іти впевнено в життя та берегти і застосовувати свої знання про Україну.

З подякою батькам, вчителям та адміністрації школи виступила голова 12-ої класи Наталка Кужла. Вона запевнила присутніх, що хоч випускники ще не знають своєї долі, але знають своє призначення як учні Нашої Української Рідної Школи, та готові знайомити чужинців з нашою культурою та історією, обстоювати українську справу.

Зі словами прощання звернулися до градуантів і учні 11-ої класи Олександра Федорійчук та Христя Гудь.

А вечором відбувся урочистий бенкет. Майстром церемонії був опікун 12-ої класи мгр. Роман Дубенко, він представив присутнім кожного абітурієнта. Від дирекції УОКЦентру абітурієнтів привітав президент УОКЦ Борис Захарчук.

Іван Гевка подякував громаді за створення Школи українознавства і висловив надію, що адміністрація УОКЦентру, дирекція, вчителі, батьки і далі будуть втримувати її, бо „українська мова є ключем, що відкриває шлях до багатьох професій, які необхідні для міжнародних підприємств”. Відповідне напутнє слово промовила голова Батьківського комітету матуральної класи Уляна Процюк.

Шкільний рік в НУРШ традиційно закінчується Днем Української Родини. Після Молебня, який провів катехит НУРШ о. Орест Михайлюк, виступили діти передшкілля з монтажем „Українська азбука” (вчителька Розанна Кобрин) та учні 5-ої класи (вчителька Галина Пупін) з монтажем „Сьогодні, в день Родини”. Майстерно зіграли сценку Зенона Чайківського (в його ж постанові) „Предмет – культура, завдання – театр” учні Аруся Вотерс (8 кл.),

Наталія Тарасюк, Стефан Дубенко, Андрій Зварич, Роман Чайківський (7 кл.) та Юлія Книгницька (6 кл.). Учні 7-ої класи інсценізували модерну версію казки „Ріпка”.

В. Бей роздала нагороди відмінникам навчання, а всі присутні в залі були свідками переведення дітей на вищу сходинку науки. Окремо слід сказати, що учні 7-ої кл. (вчителька Христя Швед) з участю художниці, вчительки Зоряни Сохаської видають на закінчення книжки „Модерні версії казок”. І цього року всі гроші за продану їхню книжку „Світ за очі” подарували українській бібліотеці УОКЦентру. Це справді шляхетний вчинок наших дітей та важливий виховний засіб збереження нашого національного надбання для наступних поколінь.

Г. Дзівак

(Про випуски в українських школах читайте також на стор. 13)

Випускники Нашої Рідної Української Школи у Філядельфії.

Нова громадська бібліотека

Нова громадська бібліотека з подарованих книжок формується при українській католицькій церкві Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж. Її впорядковує на громадських засадах і видає книжки читачам інженер-емерит Лев Коленський (на світлині).

Фото: Л. Хмельковський

Довідник про світове українство

КИЇВ. – Наприкінці травня, за прияння Фондації ім. Івана Багряного (США), Інститут досліджень діаспори видав бібліографічний покажчик „Українське зарубіжжя“. Довідник містить відомості про монографії, наукові збірники, журнальні та газетні статті, в яких висвітлюються історія та сьогодення українців у більш ніж 60 країнах, питання взаємин Української держави та закордонних українців (розділи „Україна – діаспори“ та „Діаспора – Україні“), інформують про видатних осіб світового українства („Визначні статті українського зарубіжжя“). Належне місце в довіднику посідають й розділи „Наука в діаспорі“ та „Наука про діаспору“.

Покажчик містить відомості про значну частку матеріалів, що з'явилися від 1990 року до травня 2002 року. Основою цього довідника є видання 1999 року під такою ж назвою. Доповнили ж його переважно дописи, що з'явилися протягом 2000 – 2002 років у часописах та наукових збірках, а також, частково, у тій українській закордонній періодиці.

Допомогу у підготуванні покажчика до видання надали професори Володимир Трошанський та Михайло Вівчарик, д-р Олена Ковальчук, Андрій Попок, Оксана Малиновська та інші.

Дарування підготовлених Інститутом довідників є одним із заходів міжнародного щорічного фестивалю „Нашого цвіту – по всьому світу“, який він проводить спільно з громадськими та державними інституціями в Україні та країнах поселення українців (а допомогу надають акціонерні товариства „Оболонь“ та „Укрсат“). Тож кілька десятків примірників „Українського зарубіжжя“ вже подаровано органам влади, науковим та освітнім інституціям, громадським організаціям, часописам, акредитованим в Україні дипломатичним місіям та представництвам міжнародних організацій. За сприяння Міністерства закордонних справ України, покажчик

також друкується українським закордонним громадам, науковим закладам, часописам. Докладна інформація про тих, кому подаровано покажчик, міститься у віконці „Проекти“ web-сайту Інституту: <http://idd.ukrsat.com>

Також готуються до видання тематичні бібліографічні покажчики, про українців у США, Канаді, Австралії, Німеччині, Польщі, Великобританії, Росії, Казахстані.

Маємо на меті здійснити й інші проекти Інституту, проте їхня реалізація, зважаючи на його недержавний неприбутковий статус, можлива лише за підтримки благодійників. Про жертводавців буде поінформовано широкий загал, їхні назви та імена міститимуться, на перших сторінках видань Інституту.

Рахунок Інституту в Українській Національній Федеральній кредитовій спілці #8959-01 (Ukrainian Federal Credit Union; 215 Second Ave., New York, NY 10003, Tel.: (212) 533-2980, fax: (212) 995-5204).

Поштова адреса Інституту: а/с 126 Київ, 01034; e-mail: idd@users.ukrsat.com Телефон: (44) 244-2911, факс: (44) 513-7132.

Ігор Винниченко,
директор Інституту
досліджень діаспори

Наукові досягнення Лариси Біланюк

В Америці і Канаді працює багато наших вчених людей, зокрема лікарів, наукова і громадська діяльність яких варта уваги широкого загалу. Одна з них – д-р Лариса Біланюк.

В червні минулого року Академія медичних наук України обрала д-ра Ларису Біланюк своїм Дійсним членом, надаючи їй титул академіка, а в березні цього року вона стала Дійсним членом Наукового товариства ім. Шевченка. Д-р Біланюк почала свою клінічно-наукову кар'єру в 1972 році. Перейшовши всі академічні ступені, вона тепер є повним професором у Медичній школі Пенсильванського університету у Філадельфії. Її спеціальність – невrorадіологія.

Наукові досягнення д-ра Л. Біланюк включають понад 240 праць, надрукованих у чільних американських і закордонних журналах. Окрім того, вона є автором понад 40 розділів у радіологічних підручниках та співавтором трьох монографій. Згідно з даними американського Інституту наукової інформації, секції досліджень літературних джерел, за 1984–2001 роки, її праці цитувалися іншими авторами 1120 разів; 18 праць цитовано понад 20 разів.

Д-ра Л. Біланюк запрошували читати лекції на наукових конференціях в Англії, Франції, Італії, Німеччині, Голландії, Швеції, Канаді, Мехіко, Бразилії, Чиле, Японії, Китаї, Таїланді, Малайзії, Мароко, Ізраїлі та Австралії. Вона не забуває також і про Україну, і вже в 1976 році доповідала в Києві в інститутах неврохірургії, радіології та неврофізіології про нову тоді комп'ютерну томографію. В журналі УЛТПА „Лікарський вісник“ опублікувала три статті на тему комп'ютерної томографії та магнітного резонансу, в розвитку яких вона брала участь від самих початкових стадій.

Після розпаду Радянського Союзу її контакти з Україною значно поширилися. В 1990 році вона доповідала в Києві й у Львові на

Д-р Лариса Біланюк

першому в Україні конгресі Світової федерації українських лікарських товариств (СФУЛТ). Від 1993 року вона є членом редколегії „Українського радіологічного журналу“, який публікується українською мовою в Харкові.

В 1996 році д-р Біланюк провела три місяці як професор-гість у медичних школах й обласних діагностичних центрах Харкова, Дніпропетровська, Дніпродзержинська, Донецька, Одеси, Полтави й Києва, читала лекції на курсах удосконалення лікарів у Львівському медичному університеті. Вона також доповідала в 1999 році в Києві на міжнародній конференції магнітного резонансу та виголосила цикл лекцій на радіологічній конференції „Сучасні томографічні й магнітно-резонансні зображення“, яка має місце що два роки у Львівському медичному університеті.

Своїми виступами д-р Лариса Біланюк не лише ділиться зі слухачами своїм знанням, але також засвідчує, що українська мова є повноцінним засобом медичної комунікації.

Д-р Павло Джуль,
президент СФУЛТ

Стипендія допоможе розширити ділянку дослідів іміграції

МІНЕАПОЛІС, Мінесота. – Дослідний центр історії іміграції при університеті Мінесоти повідомив, що отримав 250,000 дол. стипендії від Служби національних парків. Ця стипендія федерального уряду дасть змогу центрові допомогти етнічним громадам засобами для збереження та розповсюдження їхньої етнічної історії. Крім того, сприятиме у створенні „Документації іміграційного досвіду“, заініційованої центром з метою наукової допомоги етнічним громадам, шкільним лекціям та загальній публіці.

Дослідний центр історії іміграції – (Immigration History Research Center – IHRC) був заснований 1965 року як відповідь на велике зацікавлення ролю іміграції в утворенні Америки.

Сьогодні центр має велику кількість різних архівних докумен-

тів про іміграційні групи по цілій країні, з окремим зосередженням над групами з Європи та Близького Сходу, іміграція яких відбувалася напередодні ХХ століття.

Центр також пропонує цілий ряд окремих програм і публікацій, спрямованих на краще розуміння іміграційного досвіду.

Ці джерела матеріалів і програм центру притягають дослідників з цілої Америки та з-за кордону. За інформаціями стосовно проекту треба звертатися до куратора та заступника директора Джоел Вурл: (612) 625-0553 або wurlx001@umn.edu.

Слід підкреслити, що серед матеріалів іміграційних збірок Дослідного центру історії іміграції при університеті Мінесоти українська збірка матеріалів про українську іміграцію є найбільшою.

Український музей в Чикаго – вікно в наш національний світ

Зліва: Роза Габрера, Марія Климчак, Ліда Ткачук, Орест Гриневич, Христина Таран.

ЧИКАГО. – 6 квітня в Українському національному музеї відбулася цікава сесія-зустріч представників етнічних музеїв міста. Експонати нашого музею відкривають Україну американській спільноті.

Наша чикагська громада гордиться своїм музеєм, який задовольняє певний інформаційний та культурний запит на „українськість” в американському суспільстві.

Головним своїм завданням УНМ, в рік відзначення 50-літнього ювілею, бачить об'єднання зусиль усіх хвиль нашої еміграції у напрямку духовного ренесансу нашого народу, щоб українська спільнота була і надалі шанованою на цьому континенті.

Документи, опубліковані в США та Канаді, засвідчують, що люди, які вирушили наприкінці XIX століття за океан, були практично приречені на асиміляцію. Мова тих людей була далекою від літературної, часто вони були неписьменні. І вже в другому поколінні стали здобиччю інших культур.

На щастя, тут відіграла свою

особливу роль Українська Церква, яка врятувала самотніс духовне життя емігрантів в країнах поселення. Архів УНМ зберігає свідчення про те, як розвивалося духовно-культурне життя у громаді.

Пожовклі від часу світлин, датовані 1912, 1915, 1916 роками, розповідають про згуртування українців у громаду: при церквах вже діяли хори, гуртки вишивання, аматорський театр, перші спроби зберегти для майбутнього рідкісні речі народного побуту, що зберігаються у музеї сьогодні.

Відтак громада заснувала мережу українознавчих шкіл, метою яких було навчати української мови, культури та релігії. Українці Чикаго виплекали високу культуру міжконфесійних взаємин, засвоїли досвід життя в умовах плюралістичного суспільства, навчили українських людей не потісняти один одного, а допомагати і поважати...

Минуле, майбутнє і теперішнє переплетені великою посвятою вчителів українознавчих шкіл. Про них треба писати книжки та створювати кінофільми. Адже

більшість їх вихованців продовжують зберігати у своїх родинах українські традиції та рідну мову, займаючи при цьому високі позиції в американському суспільстві.

У минулому році відзначено два золоті ювілеї українознавчих шкіл – „Рідної Школи” та Української школи при православному соборі св. Володимира. Сьогодні у цих школах навчається майже 500 учнів. Значить, є майбутнє у громаді. Феномен самозбереження українців далеко від батьківщини став предметом зацікавлення американських антропологів, вчителів середніх та вищих шкіл, студентів міста, музейних співробітників.

Сесія етнічних музеїв відбулася згідно з планом праці центрального Філд-музею – в програмі культурних взаємозв'язків та обміну досвідом.

Тема зустрічі – „Українські суботні школи”. Директор програми, антрополог П. Роза Габрера, високо оцінила, як УНМ підготував і провів пізнавальну програму для представників 42 етнічних

музеїв міста, а також для вчителів американських шкіл. Екзекутивні директори музейної програми культурних зв'язків П. Ребека Северсон та П. Міхаела Марчі підкреслили, що на прикладі виставки та програми УНМ будуть навчатися інші етнічні групи міста.

Успішному проведенню сесії музею завдячує екзекутивному директору О. Гриневичу, членам Організаційного комітету П. Х. Таран та Л. Ткачук, д-рові Ю. Грицеляку, а також директору „Рідної Школи” Н. Хойнацькій та багатьом учителям.

В інтерв'ю радіопрограми „Українська хвиля” директор УНМ Я. Ганкевич сказав: „Тому що сьогодні музейне Чикаго зацікавлене нашим життям, ми стараємося якнайбільше розповісти американській спільноті про нас, українців, бо на цій землі ми живемо під одним дахом.

Найголовнішим завданням для нас завжди було і залишається збереження рідної мови, передання наших традицій дітям та онукам. Наша історія живе з нами.

Українці побороють ті самі труднощі у повсякденному житті, що і інші етнічні громади.

Специфічні проблеми є і в рамках культурної діяльності, оскільки проблеми кожної окремої громади не залежать від уряду держави чи штату, і тому наші відвідувачі цінують те, що українська громада є сильною і взірцевою для інших.

На культурологічні цілі спрямовані добровільні датки та волонтерська праця тих, для кого слова „Україна” та „українство” співзвучні життю. І ми вдячні усім, хто з нами співпрацює”.

Українське Чикаго гордиться тим, що музей продовжує жити активним життям і є своєрідним послом нашої культури на американській землі. Такі сесії-зустрічі в рамках музейної співпраці відкривають вікно в наш український світ.

Марія Климчак,
редактор радіопрограми
„Українська хвиля”

На підтримку „Рідної Школи”

Розуміючи вагомість етнічного шкільництва, губернатор стейту Іліной Джордж Раєн висловив у листі вітання учням-випускникам Школи українознавства Товариства „Рідна Школа” в Чикаго з приводу закінчення шкільного року. Він також похвалив учителів і батьків за їхню відданість у зберіганні та поширенні української мови і культури. На світлині зліва: Пет Міхальські, асистент губернатора для етнічних справ, учень Тарас Гринів, директор школи Надія Хойнацька і учениця Дарія Хидляк.

Випускники „Рідної Школи” в Бафало, Н. Й. (в другому ряді – зліва): Юрій Депутат, Олег Гурмак, Олена Дятель, Микола Гурмак і Олесь Савка отримали нагороди від УНСоюзу, які вручив Радний УНСоюзу, голова Округи відділів УНСоюзу в Бафало Осип Гаврилюк. В першому ряді (зліва): вчителька Ольга Чмола, директор школи Оксана Бережницька, інспектор Шкільної ради Микола Дупляк, вчителька Леся Савка, в третьому ряді – о. декан Мар'ян Процик, голова іспитової комісії Діана Хутко, члени Батьківського комітету Наталка Чучман і Ганя Середюк.

УКРАЇНА І СВІТ

„Ми чинили так, як вільні громадяни вільної країни“

В Україні, яку міжнародні правозахисні організації протягом останніх років постійно звинувачують у тисковій владній структурі проти незалежної преси, виявляються нові й нові факти цього тиску, а то й відвертого переслідування окремих журналістів і друкованих органів. Цими днями розголосу в Києві набули спроби Державної податкової адміністрації задушити видавництво „Такі справи“. Воно було засноване в Литві ще в останні роки горбачовської „перебудови“ і відоме тим, що, всупереч забороні влади, друкувало і розповсюджувало матеріали Народного Руху України. Що діється довкола „Таких справ“, певне уявлення дає відкритий лист з 21 червня київського журналіста Юрія Луканова, колишнього голови відділу інформації НРУ і автора книжки „Третій Президент“, до Президента Леоніда Кучми, уривки з якого ми пропонуємо читачам „Свободи“.

Шановний Пане Президенте!

Хоч я й написав про Вас книжку, але, як Ви пам'ятаєте, ніколи до Вас не звертався і не зустрічався з Вами особисто. Мало того, відтоді я майже не писав про політику. Чого ж це я раптом не просто знову звернувся до політики, а ще й одразу з відкритим листом до Вас?

Спонукала мене до цього вкрай драматична ситуація, яка склалася навколо видавничо-поліграфічного центру „Такі справи“. Саме того видавничого центру, котрий 1997 року, не питаючи ні в кого дозволів і санкцій, надрукував моє незалежне дослідження про Вашу діяльність. Так само, як і я ні в кого не питався дозволу, коли писав ту книжку. До того і після того „Такі справи“ з власної ініціативи спонзорували і видали значну кількість речей, пов'язаних з культурою й історією України.

...Ми чинили так, як і мають чинити вільні громадяни вільної країни, котрим нічого боятися за свої вчинки, якщо вони не порушують закону. Для мене очевидно, що діяльність й ініціативних громадян мусить підтримувати держава. Якщо вона не здатна на це, то принаймні не повинна заважати. Але мені у страшному сні не могло наспитися, що в незалежній Україні найініціативніші члени суспільства будуть зазнавати переслідувань.

20 червня для „Таких справ“ могло б стати святковим днем. На кількох телеканалах, в тому числі і загальнонаціональних, показали репортаж з презентації унікальної пам'ятки слов'янської писемності – „Велесової книги“, яку видали „Такі справи“. Я думаю, що президент фірми Сергій Данилов міг би почуватися іменинником, ... але імениннику йому зіпсував податковий начальник В.Дієсперов: за його вказівкою того ж дня фірмі заарештували банківські рахунки. На початку тижня на підприємство приходила група контролерів-податківців. Разом з ними на фірму з'явилися здоровані з автоматами і в броньованих автомобілях.

Я бачив деякі сцени з тієї візити, які працівники „Таких справ“ зафіксували на відеокамеру, і мені ставало моторошно. Не від вигляду грізних автоматників. А від того, що їх використовують для розправи з тими, кого Ви, Пане Президенте, обіцяли підтримувати у своїй програмі і в своїх численних промовах. Я маю на увазі представників середньої класи, які досягнули капітал не крадіжками, а своїми мізками і горбачами. Саме до таких належить і Сергій Данилов, котрий ще 1988 року розпочав фірму з нуля і зробив одним з найбільших поліграфічних підприємств України, обладнаним найсучаснішим устаткуванням.

Я кажу про це так упевнено, бо стежив за становленням „Таких

справ“, і навіть брав у ньому участь, від самого заснування фірми. А Сергій Данилов – мій товариш, якого я надто добре знаю, щоб повірити, ніби він зробився бандитом.

Через п'ять років після опублікування моєї книжки про Вас, Пане Президенте, „Такі справи“ надрукували книжку, присвячену ще одному політикові. Цього разу вони виступили навіть не видавцями, а просто поліграфістами – виконали замовлення на друк брошури про Юлію Тимошенко... Податковий десант висадився негайно після того, як вищезгадана брошура з'явилася на ринку. Перед вікнами бухгалтерії „Таких справ“ стояв автомобіль з мікрофонами спрямованої дії. Фірму з солідною репутацією прослуховували, ніби бандитське кубло. За одним з бухгалтерів встановили стеження, ніби за кримінальним злочинцем.

Це тривало цілий місяць. В результаті прес-служба ДПА (Державної податкової адміністрації) зробила гучну заяву про те, що, мовляв, викрито активного учасника протиправних дій, учасника цілої мережі фірм, які займалися відмиванням брудних коштів під контролем Юлії Тимошенко.

Мова йшла про „Такі справи“... Податківці подали до суду..., але після усіх грізних слів спромоглися тільки вимагати, аби суд визнав не дійсною угоду про друк отієї самої

брошури про Юлію Тимошенко. Оце й усе. Та й то суд залишив їхній позов без ухвали, оскільки не отримав ніяких доказів порушення закону...

Чому ж азаровці (від прізвища керівника ДПА М. Азарова – Ред.) влаштували таке ганебне полювання на відьом?... Скоріше за все, вони у час передвиборчої лихоманки вирішили, що надрукувати щось для Юлії Тимошенко можуть тільки контрольовані нею структури. Вони поспішили доповісти нагору, що на решті зловили когось, хто за вказівками Тимошенко займається якимись незаконними справами.

І тепер азаровці мусять якось виправдати свої гучні заяви. І вони з усіх сил намагаються це зробити. Вони діють за відомим з комуністичних часів принципом – була б фірма, а справу ми їй пришиємо.

Власне, Пане Президенте, чому я звертаюся до Вас? Бо не думаю, що Ви були б зацікавлені в черговому скандалі, про який писала б міжнародна преса, який би пережовували внутрішні засоби масової інформації. Тим часом безцеремонні дії азаровців призведуть саме до цього. Адже засновників і власників „Таких справ“ аж ніяк не назвеш кроликами, котрі мовчки чекатимуть, що їх проковтне удав. Вони вміють захищатися і відстоювати свої інтереси. Тим більше за умови, коли совість їхня чиста й вони не мають чого боятися.

Отож, Пане Президенте! Закликаю Вас: втрутіться у цей конфлікт, зупиніть податківців, примусьте спрямувати їхню енергію на викриття справжніх злочинців, а не мітичних. Якщо їх не зупинити, то ніхто в цій країні не зможе бути впевнений у завтрашньому дні. Навіть глава держави.

Юрій Луканов,
журналіст,

лауреат Премії ім. Івана Франка
Національної спілки журналістів

Довголітня історія Бродів

Територія сучасних Бродів була заселена нашими прапредками ще в кам'яний вік, про що свідчать крем'яні знаряддя з часів пізнього палеоліту та мезоліту (40–8 тисяч років тому). У 1241 році Броди та всі сусідні оборонні остроги були знищені татарськими ордами хана Батия. Броди, що знаходилися на пограниччі польського королівства та литовського князівства, не раз переходили з рук до рук, поки остаточно не стали здобутком Польщі. У західній околиці Бродів виріс добре укріплений замок, котрий мав зупинити татарські набіги на так званому Чорному шляху.

В 1584 році Бродам надано Магдебурзьке право. 1648 року жителі Бродів і околиць організували бойові загони, котрі громили польську шляхту. Після козацької перемоги, при допомозі місцевого населення, здобули Броди.

У 1734 році Броди здобули гайдамаки. Перелітали через Броди також і гурагани воєн Наполеона. Привілеї міста притягували до Бродів багато чужинців. Крім поляків і євреїв, бачимо тут вірменів, греків, до Бродів приїздили купці з арабських країн, Туреччи-

ни, Московщини, Персії, навіть Індії, а також з Німеччини, Австрії, Франції і Голландії. Броди протягом довгого часу були на другому місці після Львова в торгівлі.

В половині XVIII ст. східні купці привезли до Бродів бацилі холери, кілька тисяч людей впали її жертвами. Броди відвідували визначні особи: австрійські цісарі Йосиф II і Франц I, генерал Мирон Тарнавський вчився у місцевої гімназії, 1891 року зупинилася Леся Українка, коли їхала з Волині до Відня лікуватися. В 1914 році Броди зайняло російське військо, але в 1915 році в місто повернулася австрійська армія. 1918 року у Бродах створилася українська влада. Влітку 1920 року на цих теренах відбулись жорстокі бої між польськими військами та Першою кінною армією Будьонного.

Українська бурса у Бродах ім. Маркіяна Шашкевича була осередком української свідомої молоді. Бурсу відвідував Митрополит Андрій Шептицький. У 1941 році бурса була зруйнована під час нападу німецьких літаків.

Товариство українських студентів „Смолоскип“ у Бродах виникло

на початку 30-их років, в час найбільшого свавілля польської реакції на наших землях. „Смолоскип“ сприяв розвитку української культури. Також діяли таємний Пласт і спортивний клуб „Богун“.

З приходом у 1939 році більшовицької влади почалася нова доля Бродів. Припинили свою діяльність українські товариства і організації, почалися арешти і депортування патріотів та їх сімей у Сибір, населення почало голодувати. Влітку 1941 року Броди зайняли гітлерівські війська. В перші дні липня проходили багатолюдні віча з Богослужіннями у церквах – з нагоди Акту 30 червня про відновлення державності. Тисячі найкращих синів і дочок ставали під блакитно-жовтий і червоно-чорний стяг. Відкрилися українські культурно-освітні заклади, запрацювали Дім „Сокола“, музичний дім, хор, бібліотека, станиця ОУН. Однак німці прийшли не для того, щоб дати Україні волю. Невдовзі вони ліквідували самоврядування українських самостійників, заарештували чільних членів ОУН. Це викликало опір з боку свідомого українства. Стали створюватися

збройні відділи для боротьби з окупантами. Згодом вони оформилися в Українську Повстанську Армію. Багато колишніх студентів-бродівчан склали свої голови на полях війни в складі Першої Української дивізії „Галичина“ і в загонах УПА.

В липні 1944 року дивізія вступила під Бродами в трагічний бій з совєтським військом, яке кількісно і збройно набагато разів перевищувало сили нашої дивізії. Сьогодні про цю трагедію розповідають експонати Бродівського історико-краснознавчого музею.

В місті виходить газета „Голос відродження“, є лікарня, бібліотека, кінотеатр. З давніших архітектурних пам'яток збереглися колишній костел св. Духа, єврейська синагога, оборонні укріплення, фортеці, міські оборонні вали, є пам'ятники Т. Шевченкові та І. Франкові, планується спорудження пам'ятника Петрові Федуніві (Полтаві), редакторів журналу „Юнак“, референтів пропаганди Головного проводу ОУН, начальників політичного відділу Головного військового Штабу УПА.

Осип Панчишин,
уродженець села Пеняки
Бродівського району

Спотворена слава Переяслава

ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ. – 18 серпня 1859 року Тарас Шевченко, відвідавши Переяслав, писав: „Якби то ти, Богдане п'яний, тепер на Переяслав глянув, та на замчище подививсь, упився б, здорово упивсь!“. Оцінка поета залишається актуальною і в наші дні. Сумною виявилась доля цього старовинного містечка. За роки радянської влади начебто забуто, що Переяслав був свого часу одним з трьох найбільших міст Русі, а пізніше став й духовним центром України. В місцевому колегіумі серед інших видатних просвітників викладав Григорій Сковорода. Іван Мазепа спорудив тут Вознесенський собор. У 1666 році, невдовзі після сумнозвісної ради, Переяслав став осередком великого антимосковського повстання. 18 липня козаки у Богущівці вбили переяславського полковника, який був

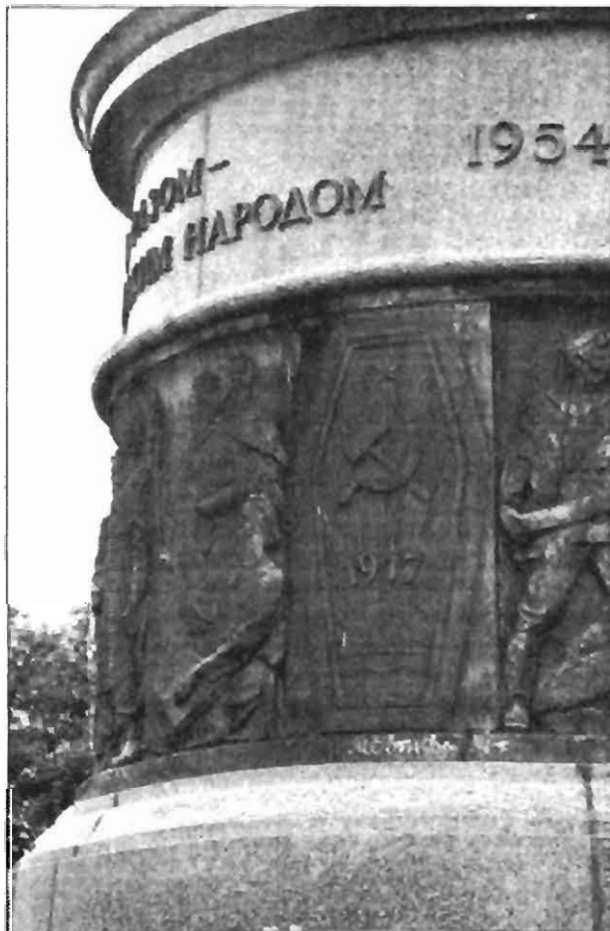
ставлеником Москви, обрали нову старшину. Наступного дня повстав Переяслав. До повсталих приєдналися мешканці довколишніх містечок і сіл. Але здобути штурмом Переяславську фортецю, де засіла царська залога, не вдалося. Росія кинула проти повстанців двотисячне військо і великі загони калмиків. Повстання було придушене, його провідники страчені. Чи про це говоритимуть під час святкування річниці козацької ради? Ці та інші події поступилися перед піднесенням значення Переяславської ради 1654 року. Тепер про забуте провінційне містечко згадують тільки з настанням річниці „возз'єднання“ України з Росією.

Відразу після появи президентського указу про чергову річницю Переяславської ради на центральній площі Переяслава з'явилися тран-

спаранти на честь „вічної єдності Росії і України“. Поза ними нічого не змінилося в Переяславі: як і раніше, лякають водіїв і піших розбиті вулиці, вражають занедбаністю старовинні собори, обурюють соромітницькі написи вздовж стін. Видається, що дух гучних прославлення „возз'єднання“ за часів комуні ніби зачаївся у місті і визирає у спорожнілій „дошці пошани“, у рельєфах „жовтневої революції“ на пам'ятнику „братерства з Росією“, і ніби чекає, що новий президентський указ воскресить минуле...

А втім, колишні символи подекуди служать кмітливим переяславцям: підліток зметив, що за пам'ятником і новими транспарантами можна накопати свіжої запашної трави для власної кози. От і добре!

Фелікс Хмельковський

Рельєфи „жовтневої революції“ на пам'ятнику „братерства з Росією“ нездатні замаскувати занедбаність древніх соборів, але практичні мешканці міста (на світлині праворуч) усе ж користуються нагодою набрати сіна біля офіційних монументів.

Нещодавно на центральній площі Переяслава з'явилися транспаранти на честь „вічної єдності Росії і України“.

МАНДРІВКА В ІСТОРІЮ МОВИ

Якби тоді татари не напали...

На думку київського філолога проф. Івана Ющука, „українська мова виникла тисячоліттями. Її основні елементи були започатковані ще в часи, співвідносні з виникненням латинської мови, тобто три тисячі років тому. Ще до створення Київської держави вона опанувала великі простори Центрально-східної Європи. Разом із тим українська мова зазнала різних впливів, зокрема мови готів, які вторглися в III-IV ст. н. е., мови гунів (IV-V ст.) та ін. У VI-VII ст. вона вже мала окреслено сучасні обриси, про що засвідчує сербсько-хорватська мова. Як відомо, предки сучасних сербів і хорватів у VI-VII ст. н. е. переселилися з України на Балкани, зберігаючи багато елементів, властивих українській мові. Незважаючи на вплив мови аборигенів – іллірійців, яких підкорили серби, і тепер дуже відчутна близькість сербохорватської мови до української, що відзначають усі мовознавці... з усіх слов'янських мов саме українська розвивається безперервно від часу її виділення з якогось прадавнього індоєвропейського масиву й до нашого часу, доказом цього є місце проживання її носіїв“.

Проф. А. Бурячок покликається на погляд російського вченого В. Кипарського, висловлений у Збірнику відповідей на питання мовознавства (до IV Міжнародного з'їзду славістів): „...Те, що

слов'янська прабатьківщина була між Карпатами, Придніпров'ям (заходячи далеко за лівий берег Дніпра) і Пінськими болотами, де з найдавніших часів панує суто слов'янська топоніміка, є в наш час загальноновизнаним“.

І ще у зв'язку з цим зачитуємо проф. І. Ющука: „Саме звідси, з території України, йшла слов'янська експансія, а отже, поширювалася й слов'янська мова, яка, стикаючись з іншими мовами інших племен, набувала відмінних рис і започатковувала нові мови“.

А сама згодом потрапила у виїняткову несприятливу, тяжку історичну обставину. Писав про ці обставини Василь Ключевський, один з найбільших російських істориків: „Уявіть собі, що Київ не був би взятий і зруйнований татарами... Київ залишився б столицею першої і великої руської держави. Офіційною мовою стала б не суміш старослов'янської та фінської мов, а слов'янсько-українська. Український письменник Гоголь не мусив би писати російською мовою, а Пушкін писав би по-українськи...“.

Якщо можна говорити про три тисячоліття нашої мови, то це дає підстави шукати слідів її зв'язку з прамовою.

Ось що у зв'язку з цим пише київський дослідник Юрій Мосенкіс: „...Мене зацікавила гіпотеза, згідно з якою всі мови світу походять від однієї первісної мови. Про це говорить й у Святому Письмі: 'І була

вся земля – одна мова і один говір' (Буття, 11:1). Єдина першомова – легенда чи реальний факт? Я почав шукати літературу з цієї проблеми.

Проте у колишньому СРСР книжок на таку тему не видавалося. Із закордонних за кращу вважається праця американця М. Сводеша „Походження й розходження мови“, що її видано в Лондоні 1972 року, вже після смерті автора. Обсяг – понад 200 сторінок. Я переклав її, але й там не знайшов відповіді на питання, що мене цікавило.

Єдиний спосіб довести, що в далекому минулому існувала єдина первісна мова – реконструювати її словник, користуючись даними теперішніх мов...

Порівняймо українське ЛИТИ, прадагестанське ЛЬ. ЛЬЛЬ – вода, нівхське ЛИХ – дощ, китайське ЛУ – роса, ЛЮ – текти, майяське (мова індіанців Центральної Америки), АЛ – вода, ЛЮЛ – вологий (суазілі, Африка) ЛОА – мокнути, бути вологим. Ці слова, як і багато інших подібного звучання і значення в мовах різних континентів походять від первісного слова ЛЬ – вода, волога (через Ь позначаємо єдиний невизначений голосний первісної мови)

Українське МАТИ, МАМА, шумерське АМА, китайське МУ, суахілі МАМА, одна з папуаських мов – АМ, кхмерське МАЕ і чеченське НАНА, адигейське НИ, мова майя НА, НАА походять від первісного МЬ (МА) і НЬ (НА) – можливо, носові М і Н у першомові не розрізнялися.

Таких первісних слів реконструюється десь 100-200. Більшість із них збереглася в усіх мовах світу, причому одне першослово може бути представлене навіть кількома десятками слів сучасної мови. Зокрема українські слова МАРА, МАНА, ОМАНА, МАЛО, МЕНШЕ, МОРОЗ, МЕРЗЕННИЙ, ІМЛА, МОРОК, МЛІТИ, МІЛКО, МЕРТВІЙ, ПОМИЛИТИСЯ, МОВЧАТИ, МИНУЛИЙ, МОГИЛА, МОРИТИ, МИМО, МАРНО, як і багато слів схожого звучання і значення в інших мовах світу, походять від одного первісного слова МЬ із первинним значенням НІ і похідними ПОХИБКА, ЗЛО, СМЕРТЬ, СОН, МОВЧАННЯ. Нас не повинен турбувати збіг МЬ –

МАМА та МЬ – НІ, бо вони могли відрізнятися і музичним тоном, (як слова китайської мови), і обставинами вжитку...

З усього випливає, що передісторія української мови поділяється на періоди: 1 – єдина прамова людства; 2 – ностратична прамова (з латинської – „наша“); 3 – праіндоєвропейська мова (розпалася в кінці IV тисячоліття до н. е.); 4 – праслов'янська мова (III тис. до н. е. – V ст. н. е.); 5 – давньоруська мова (VI – IX...XIII ст.). Її визнають не всі дослідники...“.

Отже, зупинімося тепер на цьому невизнанні давньоруської мови. Зокрема на думці академіка Степана Смал-Стоцького:

„З поглядами на нашу мову вишло у нас таке, як з поглядами на Київську Русь, що все ще панує у нас непевність, що вона таки була, звідки взялася, чия вона була, хто до неї має право. Ми попали в залежність від чужинецької наукової ідеології та сліпо повторювали, що чужинці нас про те навчали. Як з Київської Русі зробили вони „общеруську“ державу, так було їм ще потрібно і мову Київської Русі зробити „общеруською“, з чого зродилася у них теорія „праруської“ мови, „праруської“ єдності, щоб виправдати „єдину неделимую“ політичну єдність в найновіших часах, яку саме життя і чим раз глибше пізнання історичного розвитку українського народу вповні заперечувало.

Наслідки того були такі, що ми й самі не знали, і досі ще напевно не знаємо правдивої ціни тому, що наші предки на ниві мовної культури створили, яких успіхів досягнули. А був у нас славний, розкішний розвиток мови в старій добі, такий розкішний, що та мова своєю високою культурою ще навіть і тоді, коли український народ втратив свою державність, свою політичну самостійність, здобула собі нові терени в Литві і Молдавії, зробила могутній посів культури в Московщині, підбила Білорусь зовсім під свій вплив. Але ми того факту ще й досі майже зовсім несвідомі, що великі здобутки духу українського народу запліднювали тоді думку усіх його сусідів“.

Петро Часто

Треба запобігти національній ганьбі

Заява СКУ про Переяславську раду

18 січня 1654 року Богдан Хмельницький скликав в Переяславі на козацьку раду генеральну старшину і полковників, щоб прийняти „протекцію“ московського царя. Того ж дня зібрали на майдані усіх мешканців Переяслава, козацьку старшину та козаків і передали їм цю вістку. Видатні українські історики і науковці вважають, що цей союз приніс Україні багато лиха. Через цей договір Україна втратила свою незалежність та зазнала кривд, які тривали триста тридцять сім років – панщину, депортації і заслання, терор, голодомори, занепад української мови. Спочатку в царській Росії, а потім в Радянському Союзі події 1654 року подавалися неправильно, тенденційно. Переяславський договір росіяни інакше й не називають, як довічне „возз'єднання“ України з Росією. Т. Шевченко в своєму „Кобзарі“ висвітлював хибність рішення Б. Хмельницького щодо цього союзу. І сьогодні в незалежній Україні ще відчуються наслідки цього ганебного союзу. 13 березня цього року Президент України Леонід Кучма видав Указ про відзначення 350-річчя Переяславської козацької ради 1654 року. До програми „відзначення“ цього акту включені наукові конференції, круглі столи, видання науково-історичних матеріалів та проведення тематичних радіо та телепрограм. В квітні ц.р. при особистій зустрічі з президентом СКУ тодішній керівник Адміністрації Президента В. Литвин запевнив, що від-

значення цієї події має відбутися виключно на історичному рівні, а не як прославлення цього акту.

Ми оцінюємо указ як перший в історії приклад національної байдужості, коли уряд незалежної держави заплінував офіційно відзначити подію, яка привела до поневолення і втрати державності власної країни і народу. Тому на пленарному засіданні Секретаріату СКУ 1 червня ц. р. було вирішено сприяти об'єктивному вивченню обставин Переяславської угоди та її довготривалих і болючих наслідків для України.

СКУ планує до кінця 2003 року видати монографію про Переяславський договір і трагічний шлях України після його підписання. СКУ звертається до провідних українських істориків в діяспорі зі закликом взяти активну участь у наукових конференціях, круглих столах і в радіо та телепрограмах з метою об'єктивного висвітлення цієї трагічної події в історії України.

Ми повинні докласти всіх зусиль, щоб майбутні покоління українців вчилися з підручників історії, в яких подається правдива історія нашого народу, його здобутки і прагнення. Тільки в цей спосіб ми зможемо запобігти національній ганьбі, яку принесло б „відзначення“ Переяславської ради 1654 року.

За президію Секретаріату СКУ
Аскольд Лозинський,
президент
Віктор Педенко,
генеральний секретар

Переяслав – символ нашої трагедії

НТШ Америки і Канади – про відзначення 350-річчя Переяславської ради

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці і Наукове товариство ім. Т. Шевченка в Канаді поділяють думки Ради Наукового Товариства ім. Т. Шевченка в Україні („Свобода“ з 5 липня, ч. 27) у справі Указу Президента України про відзначення 350-річчя Переяславської козацької ради 1654 року.

Переяславська угода перетворила Україну в колонію і принесла рабство українському народові на кілька століть. „Видав нас усіх Хмельницький московському цареві в неволю...“, – читаємо в листі чорнобильського протопопа до чорнобильського підстарости вже 27 січня 1654 року. Цей біль і трагедію, яка вже проявлялася впродовж майже двох століть, передав Т. Шевченко у своїй „Розритій могилі“.

Нашим сучасникам і майбутнім поколінням цю чорну дату 1654

року в українській історії треба глибше досліджувати щодо того, що вона принесла Україні за майже 338 років поневолення, як вона привела до обкрадання української культури, науки, мови, Церкви, творчих одиниць, до нищення українського народу і руйнування державності.

З огляду на це, НТШ в Америці в квітні 2002 року проголосило конкурс на написання наукових монографій „Про наслідки Переяславської угоди“, пропонує дослідні гранти. Цим НТШ заявило готовність внести свій вклад у висвітлення правдивого значення цієї дати в історії України.

Д-р Лариса Залеська Онишкевич,
голова НТШ в Америці,
Д-р Дарія Даревич,
голова НТШ в Канаді
8 липня 2002 р.

ПОРАДИ ДЛЯ НОВОПРИБУЛИХ

Що може зробити для вас Служба соціального забезпечення США?

У цій добірці „Свобода“ подає стислу інформацію про найважливіші аспекти програм соціального забезпечення у США, Додаткового соціального доходу, так званого SSI, а також програми „Медікер“, які можуть зацікавити новоприбулих імігрантів з України. Повнішу інформацію з цих питань можна дістати з Інтернету на веб-сайті www.ssa.gov або безкоштовним телефоном 1-(800) 772-1213 (англійською та іспанською мовами).

Число (номер) соціального забезпечення

Допомоги, які можна дістати в межах програми Служби соціального забезпечення (Social Security Administration), розраховуються від суми, зареєстрованої за вашим числом соціального забезпечення – так званім „Social Security Number (SSN)“. Важливо користуватися правильним номером і пильнувати, щоб ваше ім'я, за яким ви зареєстровані за місцем вашої роботи, збігалось з ім'ям, зазначеним на вашій картці Служби соціального забезпечення. Якщо ви змінюєте ім'я, то обов'язково зверніться до Служби соціального забезпечення з заявою про зміну його на картці. Ця послуга надається безкоштовно. Номер Служби соціального забезпечення мають також діти, оскільки батьки повинні вказувати номери дітей як утриманців у своїх податкових деклараціях.

Сплата податків на Соціальне забезпечення

Якщо ви працюєте за наймом, то ваші податки на соціальне забезпечення і „Медікер“ будуть відраховуватися за місцем вашої праці і передаватися до IRS (Служби внутрішніх надходжень). Якщо ви працюєте для себе, то повинні сплатити податок на соціальне забезпечення разом з поданням податкової декларації. У цьому випадку ви сплачуєте податок за сумісною ставкою робітника і працедавця, але існує ряд відрахувань від податкової бази, які зменшують суму податку.

Право на пенсію

За ваш трудовий стаж і сплачені податки ви отримуєте умовні точки, які визначають розмір вашої пенсії в межах програм Служби соціального забезпечення. Максимальне число точок за рік – чотири. У більшості випадків для отримання пенсії треба мати 40 умовних точок – мінімум 10 повних років трудового стажу. Особи, які не досягли пенсійного віку, але втратили працездатність або годувальника, можуть мати менше умовних точок для виплати їм допомоги.

Розмір пенсії з соціального забезпечення

Пенсія з фондів Служби соціального забезпечення розраховується як відсоток від середньої суми вашого доходу впродовж більшої час-

тини вашого трудового стажу. Мета програми Служби соціального забезпечення не полягає в тому, щоб стати єдиним джерелом утримання при виході на пенсію або втраті працездатності чи годувальника, а в тому, щоб забезпечити додатковий дохід до пенсій, заощаджень, інвестицій і т. п. Працівники, які мали меншу платню, дістають пенсії за вищою відсотковою ставкою, ніж ті, хто мав вищі заробітки. Працівник з середнім рівнем заробітку має отримувати близько 40 відсотків від свого середнього заробітку впродовж трудового стажу. Телефоном Служби соціального забезпечення 1 (800) 772-1213 можна дістати безкоштовну інформацію щодо виплат за віком, непрацездатності або втратою годувальника, які вам належать.

Які допомоги виплачуються за програмами соціального забезпечення?

Існує 5 основних видів допомог, які виплачуються з податків на соціальне забезпечення: за віком, непрацездатністю, членам родини, у зв'язку з втратою годувальника і „Медікер“. Про допомогу в межах Додаткового соціального доходу (SSI) розмова піде в наступних публікаціях.

Виплата за віком. Ця допомога надається після досягнення повного пенсійного віку (допомога за неповною ставкою може виплачуватися з 62 років) усім, хто має достатнє число умовних точок. Повним пенсійним віком для тих, хто народився до 1938 року, вважається вік 65 років. Далі пенсійний вік поволи зростає до 67 років для осіб, які народилися у 1960 році чи пізніше. Особи, які продовжують працювати після досягнення ними пенсійного віку, дістають особливі умовні точки за кожний місяць, коли вони не діставали допомоги, аж до досягнення ними віку 70 років.

За непрацездатністю допомоги виплачуються особам будь-якого віку з достатнім числом умовних точок Служби соціального забезпечення, які страждають від фізичних чи розумових розладів, що не дозволяють їм мати значний дохід протягом одного року чи кількох років, або особи зі смертельною хворобою. Звичайно значним доходом вважається дохід 740 доларів на місяць і вище. Програма допомоги непрацездатним передбачає заохочувальні заходи, які полегшують повернення до праці, зокрема виплату допомоги і оплату медичних послуг у початковий період відновлення трудової діяльності.

Виплати членам родини. Якщо ви маєте право на виплату допомоги за віком чи непрацездатністю, то члени вашої родини теж мають право на такі допомоги. Членами родини визнаються: чоловік (дружина) не молодші 62 років або молодші, якщо мають на утриманні дитину не старше 16 років; неодружені діти до 18 років; або молодші 19 років, які ще відвідують школу, або непрацездатні діти 18 років і старші. Якщо ви розлучені, то ваш чоловік чи дружина мають право на допомогу, оскільки раніше були з вами у шлюбі.

У зв'язку зі втратою годувальника члени його родини мають право на виплату допомог, якщо годувальник мав достатнє число умовних точок за свій трудовий стаж. До таких членів родини належать – вдова (вдівець) 60 років і старше, або 50 років і старше при втраті працездатності, або будь-якого віку, якщо мають на утриманні дитину до 16 років; неодружені діти до 18 років; діти до 19 років, які вчаться у школі або непрацездатні діти 18 років і старші; батьки, які втратили основного годувальника. Вдові (вдівцеві) і малолітнім дітям у випадку смерті одного з батьків виплачується спеціальна допомога у 225 дол. Розлучені мають право на допомогу, оскільки раніше перебували у шлюбі.

„Медікер“ ділиться на дві складові: забезпечення лікарняних витрат (частина А) і забезпечення медичних витрат (частина Б). Звичайно особи віком понад 65 років, які дістають допомоги Служби соціального забезпечення, автоматично включаються до програми „Медікер“. Це стосується також осіб, які дістають виплати за непрацездатністю впродовж двох років. Іншим особам для участі у програмі „Медікер“ треба подати заяву. Частина А фінансується з податків працюючих на соціальне забезпечення. З цих коштів оплачуються медичні послуги при госпіталізації хворого. Частина Б фінансується з щомісячних внесків учасників програми та інших надходжень. Ці кошти йдуть на часткову оплату медичних послуг, диспансерне обслуговування та витратні матеріали.

Забезпеченні (страхові) допомоги за інвалідністю

Служба соціального забезпечення – це програма соціального страхування, яка передбачає виплату щомі-

сячних допомог працюючим особам, які мають інвалідність і не здатні працювати. Стан такої особи має бути достатньо важким, щоб вона не мала можливості працювати впродовж року або більше, чи міг викликати її смерть. Право на отримання допомоги базується на податках на соціальне забезпечення, які сплачуєте ви і ваші працедавці. Розмір допомоги залежить від рівня вашого заробітку. Чим вищий ваш заробіток, тим вища ваша щомісячна допомога.

Якщо ви стали інвалідом до досягнення 24-річного віку, то, як правило, ви повинні набрати шість точок-кредитів впродовж трирічного терміну, який закінчується перед отриманням вами інвалідності. Якщо ви маєте від 24 до 30 років, як правило, ви повинні набрати кредити за половину терміну між віком 21 рік і часом, коли ви стали інвалідом.

Якщо ви стали інвалідом у віці 31 рік і старшому, то число необхідних кредитів залежить від вашого віку при настанні інвалідності. Також ви маєте заробити, принаймні, 5-річний запас кредитів (20 кредитів) впродовж 10 років безпосередньо перед настанням вашої інвалідності. Для отримання права на виплату допомоги статус громадянина не обов'язковий, але ви повинні мати дозвіл на працю у США.

Хто може діставати допомогу за інвалідністю?

Допомога виплачується працюючому і певним членам сім'ї, зокрема неодруженій дитині до 18 років, якщо вона ще вчиться у школі за повною програмою навчання; неодруженій дитині старше 18 років, якщо вона стала інвалідом у віці до 22 років; дружині (чоловікові), старшим за 62 роки або будь-якого віку, якщо вона (він) доглядає вашу дитину, котра не досягла 16 років або стала інвалідом і отримує чеки; вдові чи вдівцю в стані інвалідності віком 50 років і більше.

* * *

У наступних публікаціях з цієї теми ми розповімо про SSI. Варто знати, що Служба соціального забезпечення безкоштовно надає перекладача для з'ясування вашої проблеми, але про це слід заздалегідь домовитися з місцевим відділом, який ви збираєтесь відвідати.

ДО УЧНІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ в Дрогобичі з 1941–1944 рр.

Готується збірник про гімназистів, які тоді навчалися від 6 до 8 класу. Зацікавлених просимо відгукнутися на адресу:

Ярослав Татомир
Медової Печери, 5/11
79038 Львів
E-mail: jartat@litech.lviv.ua

ALBATROSS TRAVEL, Inc.

Ціни від 13 червня до 18 липня 2002 р.

- Квитки на місцеві і міжнародні літаки;
- вакації в Мексику, на Караїбах і Гавайях;
- подорожі на люксових кораблях;
- пересилку грошей через „WESTERN UNION“
- квитки на літаки з НЬЮ-ЙОРКУ до:

ЛЬВОВА	975 дол. + податок	(в обидві сторони)
	560 дол. + податок	(в одну сторону)
РИГИ	880 дол. + податок	(в обидві сторони)
	510 дол. + податок	(в одну сторону)
МІНСЬКА, СОФІЇ, ТАЛІНА, ВІЛЬНА, КІЄВА, СТ. ПЕТЕРБУРГУ, МОСКВИ	935 дол. + податок	(в обидві сторони)
	545 дол. + податок	(в одну сторону)

74 Nassau Ave., Brooklyn, NY 11222

Tel.: (718) 383-7211 • (718) 383-0083

Fax: (718) 349-1767 • Free tel.: 1-800-603-7973

<http://www.albatravel.com>

e-mail: albatravel@aol.com

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Квартет Олександра Запольського вдруге виступає в Америці

Струнний квартет Олександра Запольського вдруге приїхав з Данії на гастролі до Америки. Про його дебют „Свобода” повідомляла 27 липня 2001 року. Тепер квартет О. Запольського дав два концерти на найстаршому міжнародному Фестивалі камерної музики Америки в „Мюзік Мавнтен”, у штаті Коннектикат, 23 і 30 червня. У складі квартету Олександра Запольського – Якоб Соельберг, скрипка, Григорій Ходос, альт та Троельс Сване, чельо.

Програма 23 червня почалася з „Квартету ч. 2” Д. Шостаковича, який рідко виконується. Опісля ансамбль представив „Квартет К 575” В. Моцарта, граючи його світлими тонами.

У цьому концерті виступила мецо-сопрано Д'Анна Фортунато, яка виконала „Іль Трамонто” („Захід сонця”) Оторіно Респігі та завершила прем'єру семи еспанських народних пісень Мануель де Фалья для голосу і струнного

квартету. Версію для квартету аранжував О. Запольський. Голос співачки виповнений меланхолійним настроєм, звучав з ліричною легкістю, а у народні пісні вона вклала багато темпераменту та чарівної пікантності.

В концерті 30 червня данський квартет виніс на розгляд публіки твір композитора Карля Нільсона – оркестрові „Малу сюїту оп. 1”, яку О. Запольський аранжував для квартету. Це був добрий вступ до дальшої, широко знаної, але важкої програми. Квартети а-моль Брамса та ф-моль Бетговена були виповнені життєдайним повнокровним звуком. Далі був малознаний квінтет Габріеля Форте з участю піаніста Володимира Винницького. Виконання позначалося делікатністю гармонійного леготу з відтворенням чудесного „звукowego малювання”, яким композитор щедро користувався.

Богдан Марків

„Фрагменти з автобіографії” (Моїм дітям, внукам і правнукам)

АВРОРА, Кол. – Присвятивши свій твір в першу чергу своїм нащадкам, Іван Овечко, автор книжки „Фрагменти з автобіографії” веде розповідь, починаючи з місця свого народження – мальовничого села Володимирівки в степовій Україні на Мелітопольщині, аж до місця свого теперішнього замешкання в Кольорадо. Ниткою тягнеться розповідь про життя-буття в царській Україні, Україні радянській, Німеччині, Бразилії, Каліфорнії аж до Аврори. Незважаючи на те, що розповідь має родинний характер, все ж таки читач скористає з пізнання цікавих епізодів у так багатому і пригодницькому житті автора.

Книжка, видана „Украпрес”, має 109 сторінок у чепурній кольоровій обкладинці та коштує 12 дол. включно з пересилкою. Її можна придбати за адресою, Iwan Owchko, 916 S. Moline St., Aurora, CO 80012 тел. (303) 363-9221.

Акварелі на шовку Ірини Шух

ТОРОНТО. – Малювання на шовку в нас мало знане, хоча цю техніку вже застосовували в Китаї за 2000 років до нашої ери. Швидко це уміння поширилось до Японії та розійшлося по Азії. В Європі малювання на шовку з'явилося в Середньовіччі. Особливий вислів знайшло воно у творчості імпресіоністів, які захоплювалися японським мистецтвом.

Техніка малювання на шовку дуже складна. Як пояснює Ірина Шух, їй доводиться спочатку приготувати шовк до малювання, накрохмалити й натягнути на підрамник. Малює вона аніліновим барвником на мокрому полотні. Окремі площини кольорів відгороджує одну від одної тоненькою лінією гарячої речовини, що складається з парафіни, бензину, каніфолі і гуми. Це не дозволяє одній барві переплести в іншу. В результаті маємо щось на зразок нашої історичної княжої емалі, де кольори відмежовані золотим дротиком. Кожна барва мусить висохнути, а тоді вже слід братися до другої, третьої і т. д. Треба бути витривалим, бо картина під час малювання мусить лежати весь час на горизонтальній поверхні. Ця техніка вимагає сильної концентрації, швидкості, не дозволяє помилитися та не дає відпружитися ні на хвилину. Барви в готовій праці мисткині закріплює під тиском пари в особливому контейнері. Незважаючи на таку важку працю, нашої мисткині вдається відтворити легкість у цих творах.

Ірина Шух малює інтуїтивно, бувають неочікувані ефекти, бо при сушенні кольори міняються. Малюнки ніколи не можна повторити. Кінцева картина дуже тривка, не блякне на сонці й не мусить бути за склом.

Враження, що якраз у малюванні на шовку Ірина Шух знайшла найкращий спосіб висловити свої емоції. Все, чим живе її душа, вона намагається відтворити в малюнках. Вона роздумує над суттю свого життя й шукає внутрішньої свободи у творчості.

Ірина Шух народилася в Сибіру, в родині батьків-засланців зі Західної України, вісімнадцятилітньою переїхала до Галичини, в село до бабуні й дідуна, де їй важко було пристосуватися до іншого стилю життя. По якомусь часі переїхала до Львова, де скінчила Інститут декоративного і прикладного мистецтва. Завдяки відмінним оцінкам, після закінчення інституту дали їй вибір, куди поїхати на працю. Вона вибрала Кишинів у Молдові, де працює також як графік і дизайнер одягу. Там живе тепер з чоловіком, також мистцем, та з 18-літньою дочкою.

На виставці, яка відбулася в Торонто в галерії КУМФ від 16 до 29 червня, Ірина Шух експонувала 48 великих картин на шовку.

Кольори у неї гармонійні, пульсу-

Ірина Шух. „Дзеркало”.

ють, живуть, мерехтять, як самоцвіти. Часто картини покриті суцільним орнаментом (безконечник, стилізовані собачки й інші фантастичні істоти). На малюнку „Дві думки під одним дахом” бачимо взори, що нагадують перуанські орнаменти.

Тематика картин – це часто обличчя, в більшості жіночі. І хоча Ірина Шух це заперечує, можна бачити в них автопортрети. Часто на головах жінок чи чоловіків бувають шапки блазня з дзвіночками. Це, мабуть, віддзеркалює почуття інакшості й самоохорону мисткині (блазень є „інший”, „невидимий”, існує поза суспільством, може бути сам собою).

Незвичайно цікаві дві картини – „Відлуння І” й „Відлуння ІІ”, що нагадують японські малюнки. На них помітні бамбукові пні й листя, що гнеться від вітру. Картина „Неферетіті, яка загубилась”, майже зовсім абстрактна, з ледве помітними контурами відомого портрета-скульптури цієї жінки фараона. Цілком абстрактні є „Незрозумілі спогади”, „З бабусиною скрині”, „Забута дійсність” й інші, у яких мисткиня тільки кольорами зображує настрої.

Ірина Шух мала вже численні групові й персональні виставки в Молдові, Україні й різних країнах Європи. Її картина висить в бюрі ООН в Кишеневі. В минулому вона одержала за свої праці срібну медаль та почесний диплом за батік.

Ліда Палій

НОВЕ ВИДАННЯ

ІВАН ОВЕЧКО

ФРАГМЕНТИ З АВТОБІОГРАФІЇ

моїм дітям, внукам і правнукам

(ТАКОЖ ВСІМ ЧИТАЧАМ-ПРИХИЛЬНИКАМ АВТОРА)

Гарна кольорова обкладинка – 109 стор.

15 родинних фотографій

Ціна – 10 дол. + 2 дол. пересилка

„UKRAPRESS”

Iwan Owchko, Ph.D.

916 S. Moline St., Aurora, CO 80012

303-363-9221

МИСТЕЦЬКА
ВИСТАВКА

ЕДВАРД КОЗАК
ЯРЕМА КОЗАК

СОЮЗІВКА
2.3.4 СЕРПНЯ

ПОСТАТІ

Монах і вчений

До 80-ліття проф. д-ра о. Атанасія Пекаря, ЧСВВ, визначного дослідника історії церкви Закарпаття

Під поняттям „монах” ми звикли уявляти собі аскетичну людину минулих часів, яка у своїй монастирській келії десь далеко від світського життя молиться Богові, а в перервах між молитвами пише історичні або релігійні трактати для майбутніх поколінь. Перед очима виринає образ літописця Нестора, історика Базиловича, з новіших часів – мученика за віру єпископа Гойдича. Але ж такі монахи живуть і в сучасності. І в наш час монахи, відмовившись від світського життя, є чи не найпоштовхливішими ширителами Божого Слова, а найздібніші з них – визначними вченими.

Одним з них є і найвизначніший сучасний історик церкви Закарпаття – монах чину святого Василя Великого проф. о. Атанасій Пекар, доктор теологічних наук, який у своїй келії монастиря св. Йосафата у Глен-Кові (Glen Cove) біля Нью-Йорку недавно відзначив вісімдесятиліття з дня народження.

Якби він не написав нічого іншого, лише два томи „Нарисів історії Церкви Закарпаття” (Рим-Львів, 1967–1997), то й так його ім'я було б золотими літерами записане в історії найзахідніших українських земель. Але ж на його рахунок є понад 20 інших праць.

Перша з них – 64-сторінкова книжечка „Св. Теренія від Дитятка Ісуса” появилася в 1948 році у Пряшеві, у видавництві „Благовісник” – заслугою єпископа Гойдича. Дальші друкувалися в Римі, Нью-Йорку та інших містах – українською та латинською мовами.

На Заході вийшли книжки о. Пекаря про св. Василя Великого, св. Йосафата, три книжки про

єпископа Гойдича, дві – про Владика-мученика Ромжу, книжки про єпископів Василя Гопка та Олександра Хіру, монаха ЧСВВ Христофора Миськова, монографії „Ісповідники віри і наша сучасність”, „Історичне тло Пряшівської єпархії”, „Ужгородська унія та її творці (1646–1999)”, „Історія в життєписах владик Пряшівської єпархії”, „Історія Греко-католицької Церкви в ЗДА”, „Василіяни на Закарпатті”, „Єпископи Мукачівської єпархії”, „Наша слов'янська спадщина”, „Ви будете мені свідками”, „Мартиролог закарпатських священників” та ряд інших. Кожна з цих книжок опирається на глибоке вивчення першоджерел.

З-під його пера вийшли ґрунтовні монографічні розвідки про Іпатія Потія, Йоанікія Базиловича, Івана Брадача, Йосифа Декамеліса, Олександра Духновича, Василя Поповича, Йосифа Гаганця, Гліба Кінаха, Митрополита Андрія Шептицького, Августина Волошина, про Ужгородську унію 1646 року, історію Василіянів на Закарпатті та в Америці, про переслідування Греко-католицької Церкви угорською владою і більшовиками тощо. Між іншим, він переклав з латинської на українську мову найвизначніший історичний твір О. Духновича „Історія Пряшівської єпархії”.

В 1980–1996 роках він редагував „Записки ЧСВВ”, видавши п'ять томів (кожен понад 500 сторінок). Він є автором понад 500 популярних статей з історії закарпатської Церкви, публікованих здебільшого в українськомовній, американській і західноєвропейській пресі.

Немалою його заслугою є те, що єпископів-мучеників Гойдича

та Ромжу було проголошено Блаженними. Першому він присвятив перший том своїх „Нарисів”, другому – другий.

На превеликий жаль, в Україні праці о. А. Пекаря майже невідомі, бо вони розкидані по різних виданнях. Їх конче потрібно видати масовим тиражем у кількох томах, щоб сучасне Закарпаття нарешті пізнало правдиву історію своєї Церкви, яка завжди була вогнищем не лише духовної, але й національної свідомості.

Понад п'ять років (1978–1982) о. А. Пекар працював в українській секції Ватиканського радіо. Його запальні проповіді доходили до слухачів у найвіддаленіших куточках України. Ще раніше він був вихователем василіанського доросту у двох американських монастирях, а від 1982-го до 1992 року – духовником і професором Української семінарії св. Йосафата у Вашингтоні.

Отець Атанасій часто виступав з доповідями на міжнародних конгресах і конференціях. За видатні заслуги в розвитку наук д-р о. А. Пекаря обрано членом Наукового товариства ім. Шевченка, Української Вільної Академії наук та цілого ряду інших наукових організацій та установ.

* * *

Отець Атанасій Пекар (світське ім'я Василь) народився 1 березня 1922 року в Перечині на Закарпатті в сім'ї залізничника. В рідному містечку він закінчив п'ять класів початкової школи і в 1932 році вступив до Ужгородської української гімназії, де став членом Українського Пласту (відділ якого він заснував і в рідному містечку). Закінчивши гімназію в 1940 році, подався на вищі студії філософії і богослов'я у Рим. Там він в Українській папській семінарії в 1942 році закінчив дворічний курс схоластичної філософії з академічним ступенем бакалавра, а в 1947 році в папському Урбаніанському університеті (Urbanianum) здобув звання

Д-р о. Анатолій Пекар.

доктора теології. На останньому курсі – 24 березня 1946 року він прийняв сан священника. Оскільки Закарпаття в тому часі було вже під радянською владою, Ватикан вислав його на душпастирську роботу між закарпатськими емігрантами в Пітсбург (США). Там він став професором Духовної семінарії св. Кирила і Методія, а в 1956 р. постригся в монахи, прийнявши ім'я Атанасій (ім'я його рідного батька). Монашу пробу відбув у Мондері в Канаді, де одночасно викладав українську мову і був теж префектом семінарії.

Отже, на формування характеру о. Атанасія мало вплив батьківське виховання, український дух в початковій школі і гімназії та праця в центрах церковного і громадського життя української еміграції. Ставши в юності на тверді українські позиції, він ніколи з них не сходив, хоч це не завжди подобалося його наставникам. Його заповітною мрією є завершити і видати третій том „Нарисів історії Церкви Закарпаття”, який буде присвячено монастирям Срібної Землі. Дай, Боже, щоб ці пляни збулися!

Микола Мушинка,
Пряшів, Словаччина

Агонія комунізму чи його трансформація?

26 червня Українська служба Радіо „Свобода” запропонувала своїм слухачам програму «Ми – український народ: національно-етнічна мозаїка». На запитання журналіста Віталія Пономарьова відповідає директор Інституту релігії та суспільствознавства Львівської Богословської академії Мирослав Маринович. Нижче подаємо текст цієї розмови.

– **Пане Мирославе, ми вже понад десять років споглядаємо агонію комунізму. Скільки це буде тривати?**

– Агонію? Мені здається, треба говорити про трансформування комунізму. Комуністична потуга просто перетворюється у щось інше. Свого часу в Україні відбувалася дискусія – чи треба усунути від влади комуністів? За наших умов це було немислиме, оскільки комуністична влада тотально контролювала всіх членів суспільства. Тому очиститись неможливо шляхом структурних чи кадрових змін, очиститись можна, передовсім, духовно. Ось чому було потрібно спокутування комунізму. На жаль, воно не відбулося.

– **Що можна порадити „жертві” комунізму, коли вона бачить, що ті самі люди сидять на керівних посадах, ті**

самі судді виносять вирок?

– Якби в нас було розвинуте громадянське суспільство, можна було б утворювати спілки колишніх „жертв комунізму”, і просто цивілізованими юридичними методами усувати наслідки комунізму, але в нас ще не права держава, громадянське суспільство ще дуже і дуже слабе. Я особисто знаходжу вихід у релігійному осмисленні цієї ситуації. Я розумію, що це порадиш не кожному. Тільки людина віри може йти цим ефективним шляхом. Зрозуміло, що в сучасній демократичній державі ми не можемо силою загнати людей до безкомуністичного щастя. Ми повинні прожити, очевидно, ще якісь суспільні стреси, щоб нарешті зрозуміти, де насправді є коріння комунізму. Багатьом здається, що коріння комунізму в партійних квитках – як тільки ми відкинули пар-

тійний квиток, то позбулися комунізму. Насправді коріння комунізму духовні, точніше – антидуховні. І доки ми не придивимось до своїх душ, доки енергійні українські патріоти не знайдуть більшовицьке коріння у своїх моделях боротьби з суспільними негараздами, доки ми не знайдемо ту „голку Кашча Безсмертного”, доти не розгадаємо тайну комунізму.

– **Вам не здається, що теперішня українська дійсність сприяє відтворенню певних комуністичних стереотипів?**

– Без сумніву. Не позбувшись вірсу тих комуністичних стереотипів, ми їх постійно відтворюємо. Більше того – настало певне відкинення некомуністичних ідей. На Сході України сьогодні відкидають ті ідеї, які принесла Галичина. Сьогодні антигалицький синдром є дуже потужним у колах влади. Ра-

зом із неприйняттям галицьких культурних ознак відбувається неприйняття всього того, що приніс початок 90-их років. Тут не тільки пасивне відтворення комуністичних ідеалів, але й активне піднесення тих сил, які на початку були припинені. Сьогодні вони підняли голову, ожили.

– **Мабуть, справа в тому, що комунізм – це не стільки люди з партійними квитками, скільки сподівання на заступництво держави і її опіку, орієнтація на „трудящих усього світу”, а також заздрість до сусіда і ще багато чого іншого?**

– Маєте рацію. Мене не лякають нинішні ідеологічні комуністи, вони будуть поволі відходити, та й сьогодні вже не становлять загрози. Але мені дуже страшно ті комуністи, які перефарбувалися, які хочуть повернути все те, що було, лише під іншими знаменами...

– **Отже, зуби дракона передусім треба викорінювати у власній душі...**

– Так, ми й досі не розуміємо, що потрібно, щонайменше, змінити трон...

СПОРТ

Футбол

Генеральний секретар Міжнародної федерації футболних асоціацій (ФІФА) Мішель Зен-Руфінен подав у відставку, про що було вирішено ще 31 травня в Сеулі на конгресі ФІФА. Тимчасово виконуючим обов'язки генерального секретаря призначений швейцарець Урс Лінсі.

* * *

7 липня стартував 12-ий чемпіонат України з футболу. Головна увага була прикута до змагань провідних команд – донецького „Шахтаря” та київського „Динамо”. У першій грі „Динамо” виступало проти харківського „Металіста”. Це був перший матч для Олексія Михайличенка як головного тренера. Гра видалася не надто цікавою. Хоч харків'яни упевнено захищалися, вже з перших хвилин стало зрозуміло, хто на полі хазяїн. Перший карний у пло-

щину воріт „Металіста” кияни виконали вже третій хвилині. Найнебезпечніший момент у першій половині біля воріт суперника мали харків'яни. Головко вийшов сам на сам з воротарем, але не зміг забити м'яча з п'яти метрів. Темп гри був невисоким. Після одного зі на траві опинився Федоров, у якого виявилось сильне ушкодження ноги.

У другій половині гри динамівці володіли ініціативою протягом всіх 45-ти хвилин, але тільки після виходу на поле болгарського гравця Песєва вдалося забити перший м'яч. Опісля харків'яни звалили Песєва і суддя призначив карний, яке чітко забив Валентин Белькевич. Наступну гру кияни проведуть 12 липня проти „Арсеналу”.

Результати першого кола:

„Поліграфтехніка” (О) – „Карпати” (Л) 0 : 0
„Металюрг” (Д) – „Оболонь” (К) 2 : 1
„Металюрг” (М) – „Ворскла” (П) 4 : 1
„Чорноморець” (О) – „Кривбас” (К) 0 : 2
„Дніпро” (Д) – „Волинь” (Л) 2 : 0
„Металіст” (Х) – „Динамо” (К) 0 : 2
„Арсенал” (К) – „Шахтар” (Д) 0 : 0
„Таврія” (С) – „Металюрг” (З) 1 : 1

3 липня на центральному стадіоні „Шахтар” у Донецьку відбулася урочиста церемонія нагородження золотими медалями футболістів клубу „Шахтар” – переможців змагань за Чашу України і 11-го Чемпіонату України. На фото: президент футбольного клубу „Шахтар” Рінат Ахметов (праворуч) з Чашею України під час свята. Фото УНІАН

ПРАГА, Чехія. – У чемпіонаті країни з футболу, що почнеться на початку вересня, в третій пражській лізі гратиме команда під назвою „Форум Українців ЧР”. Футбольний клуб створив вихованець київської школи „Динамо” Юрій Вакаров. Розповідає один з організаторів футбольного клубу Василь Рюхтін:

– Вперше у Європі створено клуб, де всі гравці є чужоземцями, тобто в цій команді гратимуть чоловіки, які є громадянами України, але працюють у Чехії. Ми плануємо в майбутньому мати свій стадіон, де можуть зібратися українці в Празі.

Радіо „Свобода“

Біатлон

Провідна біатлоністка України Олена Зубрилова, яка з 1997 року на рівних конкурувала з легендарною Магдаленою Фосберґ, залишає збірну України. Біатлоністка розглядала протягом року пропозиції з Болгарії і Білорусі, але свій остаточний вибір зупинила на останній. Вона відмовилася продовжити контракт з Державним комітетом спорту України після зимової Олім-

пїади в Солт-Лейк-Сіті. Причини зміни громадянства: жорстка критика виступу біатлоністів на Білій Олімпіаді з боку спортивних чиновників і мізерна платня. Білоруси запропонували Олені Зубриловій місячну платню у 1500 доларів, у той час, як в Україні вона з усіма надбавками отримувала 100 доларів. Процес отримання нового громадянства взяв під контроль президент Республіки Білорусь Олександр Лукашенко.

Пожертви на розвиток спорту в Україні просимо надсилати до УСЦАК на адресу: 680 Sandford Avenue, Newark, NJ 07106.

Стрільба

На чемпіонаті світу зі стрільби в Лахті (Фінляндія) українка Вікторія Калниш 5 липня завоювала бронзу у стрільбі лежачи. Перемогла казашка Ольга Довгань, на другому місці – Сянь Ван (Китай).

Легка атлетика

Жанна Пінтусевич-Блок, виступаючи на турнірі в Греції, показала 9 липня кращий результат сезону на стометрівці. Її час – 10.84 сек. 20 липня вона виступить ана змаганнях у Бельгії.

Вітрильний спорт

На літніх Олімпійських іграх 2004 року, що пройдуть в Атені, у змаганнях вітрильників (клас 49er) уперше буде виступати український екіпаж. Це стало можливим завдяки успішному виступові залоги Родіона Луки на Чемпіонаті світу 2002 року, що проходив на Гаваях. Він є переможцем численних міжнародних регат.

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ в НЬЮ- ЙОРКУ

влаштовує з доручення

УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ на СОЮЗІВЦІ

(LABOR DAY WEEKEND)

Субота, 31 серпня 2002 р., о год. 10:00 ранку

Вправи – год. 9-та ранку

за ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕРШЕНСТВА УСЦАК та ТРОФЕЇ і НАГОРОДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ у слідуючих конкуренціях для дівчат і хлопців:

Число конкур.	Вік – хлопці			Вік – дівчата	Число конкур.
1	13/14	100 м.	змінний	13/14	2
3	15 і вище	100 м.	змінний	15 і вище	4
5	10 і нижче	25 м.	довільний	10 і нижче	6
7	11/12	25 м.	довільний	11/12	8
9	13/14	50 м.	довільний	13/14	10
11	15 і вище	50 м.	довільний	15 і вище	12
13	10 і нижче	50 м.	довільний	10 і нижче	14
15	11/12	50 м.	довільний	11/12	16
17	13/14	50 м.	горілиць	13/14	18
19	15 і вище	50 м.	горілиць	15 і вище	20
21	10 і нижче	25 м.	горілиць	10 і нижче	22
23	11/12	25 м.	горілиць	11/12	24
25	13/14	50 м.	грудний	13/14	26
27	15 і вище	50 м.	грудний	15 і вище	28
29	10 і нижче	25 м.	грудний	10 і нижче	30
31	11/12	25 м.	грудний	11/12	32
33	13/14	100 м.	довільний	13/14	34
35	15 і вище	100 м.	довільний	15 і вище	36
37	10 і нижче	25 м.	метелик	10 і нижче	38
39	11/12	25 м.	метелик	11/12	40
41	13/14	50 м.	метелик	13/14	42
43	15 і вище	50 м.	метелик	15 і вище	44
ГІНЦІ					
45	10 і нижче	4x25 м.	довільний	10 і нижче	46
47	11/12	4x25 м.	довільний	11/12	48
49	13/14	4x50 м.	довільний	13/14	50
51	15 і вище	4x50 м.	змінний	15 і вище	52

Змагуни (-ки) можуть брати участь в трьох індивідуальних конкуренціях і один раз в гінцях. Гінці будуть устійнені клубовими тренерами або представниками.

РЕЧЕНЕЦЬ ЗГОЛОШЕННЯ до 21-го серпня 2002 року на руки Марійки Бокало, провідника змагань. Реєстрації над басейном НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ. Вписове – 5 дол. від змагуна (-ки)

КАРТА ЗГОЛОШЕННЯ

Ім'я, прізвище: (по-англійськи) _____
(по-українськи) _____
Адреса _____ Поштовий Код _____
Телефон: (_____) _____ Вік _____
Хлопець _____ Дівчина _____
Клуб/Молодеча організація _____
Конкуренція _____ Час _____
Конкуренція _____ Час _____
Конкуренція _____ Час _____

Просимо вислати карту зголошення разом з вписовим (чек виписаний на „Ukrainian Sports Federation“)

Maria Bokalo, 641 Evergreen Pkwy, Union, NJ 07083

Tel.: (908) 851-0617

**Great Rates,
No-fee Services,
Free Checking,
and Now...Free
On-line Banking.**

RUFCU direct TM

**Check Our
Financial
Services and
Attractive Rates**

- Savings Accounts
- Share Draft & Checking
- Credit Cards
- Vehicle Loans
- Mortgage Accounts
- Signature Loans
- Business Loans
- Commercial Loans
- CD's & IRA's
- Investments
- Youth Accounts
- Direct Deposit
- Fund Transfers
- International Transfers
- Audio Response System
- Notary Service
- Translation Services
- Student Scholarships

What more could you ask from a financial institution? How about member ownership. Not only do you get the most attractive rates in town, as a member, you are an owner. And ownership does have its rewards.

In addition to earning interest on your deposits, you stand to earn dividends on your account. Plus, you benefit from a wide array of financial instruments and no-fee services, at rates unmatched by other banks.

More important, you can now do your banking online from just about any place in the world, free of charge! What better reasons to become a member of one of the most service oriented credit unions in the country. Join us to today! Call us or visit us online at www.rufcu.org.

Rochester Ukrainian Federal Credit Union
Serving Our Members' Financial Needs

Main Office

RUFCU Rochester
824 Ridge Road East
Rochester, NY 14621
Tel: (585) 544-9518
Fax: (585) 338-2980

Capital District Branch

RUFCU Albany
1828 third Ave.
Watervliet, NY 12189
Tel: (518) 266-0791
Fax: (585) 338-2980

Bank Online!

www.rufcu.org

e-mail: rufcu@frontiernet.net

Out of State, Call Toll Free 1-877-968-7828 — Audio Response Line: 585-338-2980

UKRAINE 2002

PLEASE CALL FOR TOUR BROCHURE: 1-800-487-5324

CHEREMSHYNA

Lviv Symferopil/Bakhchysaraj
Yalta Kyiv/Kaniv/Perejaslav Kh.
June 4-15 \$2575.00

MALVY

Krakiw Lviv Truskavets
Uzhorod Jaremche Chernivtsi
July 2-15 \$2575.00

BARVINOK

Lviv Kamjanets/Khotyn
Iv.Frankivsk Kolomyja
Ternopil Kyiv
July 16-27 \$2500.00

ZHAJAVORONOK

Odesa Kherson Bakhchisaraj
Yalta Kyiv Poltava Chernihiv
July 23-Aug 7 \$2950.00

INDEPENDENCE TOUR

Paris Kyiv/Kaniv Lviv
Symferopil/Bakhchisaraj Yalta
Zaporizhia/Khortycia Poltava
Aug 9-25 \$2950.00

CHORNOBRYVTSI

Independence Celebrations
Dnipropetrovsk Zaporizhia/Khortycia
Donetsk Luhansk Kharkiv Poltava
Kyiv Chernihiv Symferopil/Bakhchisaraj
Yalta Odesa Vienna
Aug 13-25 \$2670.00
Aug 13-31 \$2950.00

ZHURAVLI

Independence Celebrations
Kyiv/Kaniv Poltava Zaporizhia/Khortycia
Bakhchisaraj Yalta Kherson Odesa
Aug 20-Sept 2 \$2575.00

LOWEST AIRFARES • VISAS • GROUP & INDIVIDUAL TOURS

Diaspora
ENTERPRISES, INC.

1914 Pine Street
Philadelphia, PA 19103

215-732-3732
1-800-487-5324

A HERITAGE ENRICHMENT TOUR of UKRAINE

with Archbishop Antony

70th Anniversary Famine Memorial

under the auspices of the Ukrainian Orthodox Church of USA, South Bound Brook, NJ

October 10 – 27, 2002

18 DAY All-inclusive First Class Tour
via Austrian Airlines from NEW YORK
\$2650 tw/\$425 supp

Kharkiv (3), Poltava (1), Kyiv (3), Lutsk (1), Lviv (4), Chernivtsi (1), Ternopil (1), Kyiv (2) plus Kaniv, Lubny, Reshetylivka, Rivne, Pochajiv Lavra, Iv. Frankivsk, Kolomyja, Kamianets Podilskyj. Escorted by Prof. Dr. Volodymyr Karpinich

Optional: Vienna Extension October 27 – 30, 2002 in Opernring Hotel.
Bkfst/RT transfers included. \$300 tw/\$175 sgl adtl

scope travel inc

1605 Springfield Ave., Maplewood NJ 07040
973 378-8998 • 800 242-7267 • FAX 973 378-7903
www.scopetravel.com info@scopetravel.com

HERITAGE MINI TOUR:

OCT 10 – 18, 2002 \$1900 tw
Kharkiv (3), Poltava (1), Kyiv (3)

REGISTRATION DEADLINE JULY 01, 2002

**АДВОКАТ
ЯРОСЛАВ
КУЗЕМЧАК**

**КОМПЕНСАЦІЇ І ВИМОГИ
В НАСЛІДОК АВАРІЙ**

- ✓ на роботі
- ✓ автомобільних
- ✓ в публічних місцях
- ✓ лікарських помилок

Перша консультація безплатна

Оплату беремо лише після виграти процесу
про відшкодування

А ТАКОЖ:

- ВОДИННЯ під впливом алкоголю
- КУПІВЛЯ І ПРОДАЖ нерухомостей
- ПРОЦЕСИ цивільні і кримінальні
- ШТРАФИ
- РОЗВОДИ
- ЗАГАЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

WELT & DAVID

1373 Broad St., Clifton, NJ 07013

(973) 773-9800

Український Народний Союз

Ukrainian National Association, Inc.

УНСоюз уділяє
своїм членам

Низькі
Рати!

по доступних
відсотках

Гіпотечні позички

*****MORTGAGES*****

Потелефонуйте сьогодні!

(800) 253-9862 ДД. 3036

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ!

**ХОЧЕТЕ МАТИ СПОКІЙНУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕНУ СТАРІСТЬ —
ВСТУПІТЬ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!**

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

**ЗВЕРТАЙТЕСЯ ДО НАС
І МИ ПОЛАГОДИМО ВСІ ВАШІ
ФІНАНСОВІ СПРАВИ!**

- ❖ позичаємо гроші на низькі відсотки
- ❖ пропонуємо низькі сталі „fixed“ рати на купно хати
- ❖ 10% завдатку на купно нового авта
- ❖ скористайтеся з нашої „DEBIT CARD“, та розпочніть кредитну історію з „VISA CARD“
- ❖ пересилаємо гроші через „WESTERN UNION“, „VIGO“, „MEEST“, а також робимо грошові перекази між банками

Телефонуйте безкоштовно

1-866-859-5848

Головне бюро: 215 Second Ave. (between 13th & 14th St.), York, NY 10003
Tel.: (212) 533-2980 • Fax: (212) 995-5204

Філії в Нью-Джерсі: 35 Main St., So. Bound Brook, NJ 08880
Tel.: (732) 469-9085 • Fax: (732) 469-9165

265 Washington Ave., Carteret, NJ 07008
Tel.: (732) 802-0480 • Fax: (732) 802-0484

Website: www.uofcu.org e-mail: admin@uofcu.org

Smiles Unlimited DENTAL CENTER

Emil T. Kesler, D.D.S. Valentina M. Kesler, D.D.S.

Випускники Львівського та Ньюйоркського університетів
з досвідом роботи в Україні та Америці

косметичні пломби • коронки • містки • протези
• відбілювання зубів • видалення зубів • лікування ясен.

**Безболісне лікування зубів
на високому професійному рівні.**

Надаємо невідкладну допомогу при болі зубів.
Приймаємо всі види страхування. Доступні ціни.

**Понеділок – п'ятниця: 8:30 ранку – 8:00 веч.
Субота: від 9:00 ранку до 1:00 по пол.**

(908) 722-5511

60 South Main St., Manville, NJ 08835 (напроти „Fleet“ банку)

AAA MEDICAL SUPPLY CORP.

Wheel Chairs, Power Wheel Chairs, Scooters,
Car & Van Lift Accessories

- ❖ Your may qualify for **FREE** medical equipment.
- ❖ We work with your doctors and your insurance company.
- ❖ Medicare, Madicaid and private insurance accepted.

Call for **FREE** information and evaluation

TOLL FREE: 1-866-222-6055

BOHDAN DUTKA, MOBILITY CONSULTANT

Serving NY, NJ, Pennsylvania, Connecticut and Massachusetts.

Помагаємо Вам дістати „вілчери“, „скутери“ та електричні „вілчери“.
Можливість дістати це без жадної платности від Вас.

Самопоміч
Українсько-Американська Федеральна Кредитова Спілка

Selfreliance
Ukrainian American Federal Credit Union

Доступ до Конта Через Інтернет
Копії ваших розмінених чеків через Інтернет

Selfreliance.Com

**І
Н
Т
е
р
н
е
т**

Головне Бюро

2332 W. Chicago Ave. Chicago IL 60622 773-489-0520 Toll Free 888-222-8571

Ілінойс- Індіана

5000 N. Cumberland Ave, Chicago, IL 60656 773-589-0077
761 S. Benton Street, Palatine, IL 60067 847-359-5911
300 E. Army Trail Rd, Bloomingdale, IL 60108 630-307-0079
8410 W. 131st Street, Palos Park, IL 60464 708-923-1912
8624 White Oak Street, Munster, IN 46321 219-838-5300

Нью Джерсі

734 Sandford Ave. Newark, NJ 07106 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City, NJ 07306 201-795-4061
2200 Rte 10W Parsippany, NJ 07054 973-451-0200

Вестерн Юніон®

Ціни – нижчі, друзі й рідні – ближчі!

Ціни Вестерн Юніон на грошові перекази до України та Росії стали ще доступнішими, ніж коли-небудь!

Дивіться самі:

Нові розцінки Вестерн Юніон (з 3 травня 2002 р.)		Попередні розцінки Вестерн Юніон
\$100.01-\$200.00	лише \$14	\$16
\$200.01-\$300.00	лише \$14	\$25
\$300.01-\$400.00	лише \$20	\$34
\$400.01-\$500.00	лише \$28	\$43

Окрім цього, переказавши гроші до Росії або України, Ви отримаєте в подарунок 5-хвилинну міжнародну телефонну розмову з Росією або Україною².

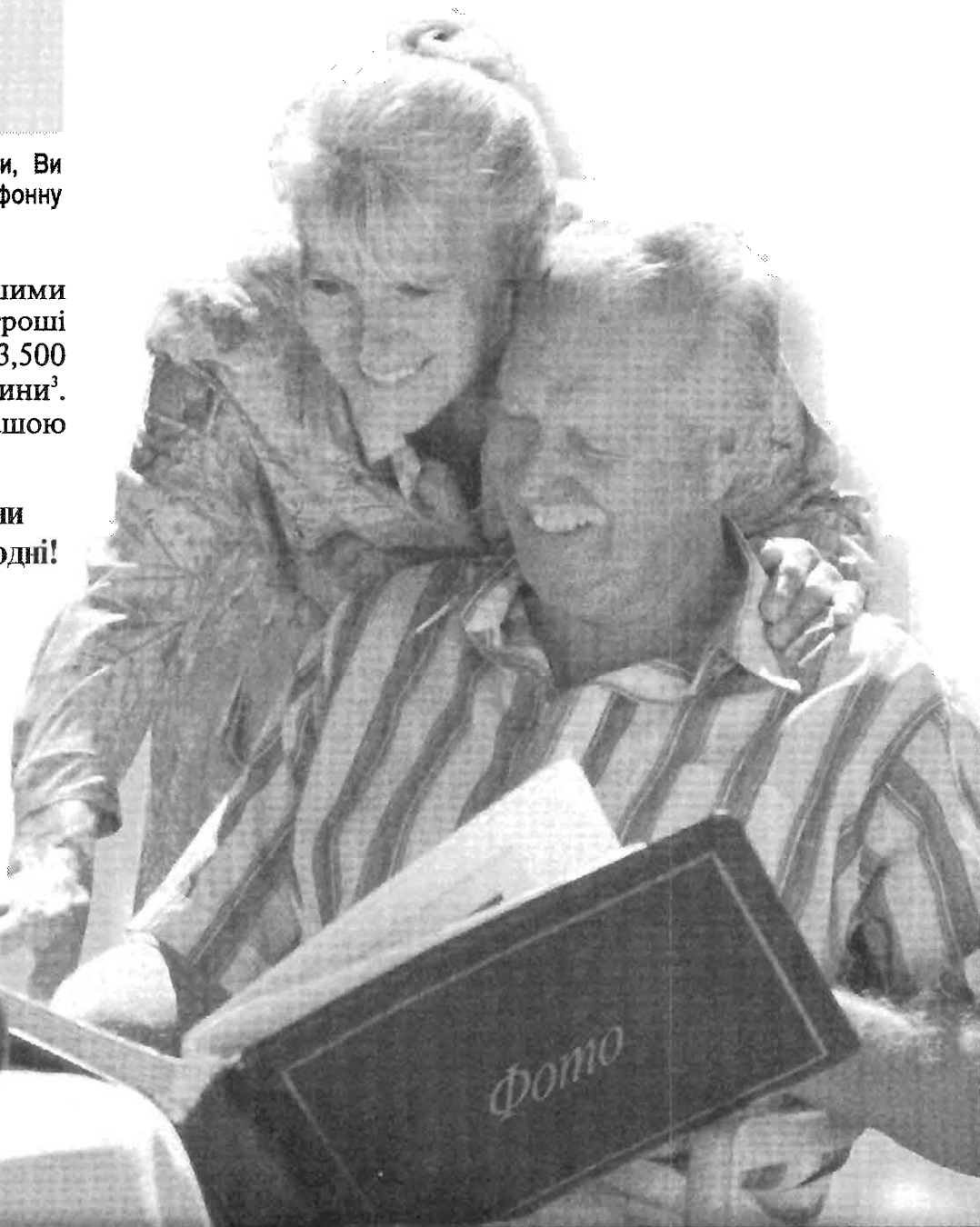
Заощаджуйте до 40%, користуючись нашими надійними й безпечними послугами. Ваші гроші можна отримати в доларах США понад 3,500 пунктах в Україні та Росії через лічені хвилини³. Наші телефонні оператори розмовляють Вашою рідною мовою.

Скористайтесь із нечуваних знижок на ціни Вестерн Юніон і перекажіть гроші вже сьогодні!

За докладнішою інформацією дзвоніть:

1-800-799-6882 (українською мовою)

1-800-327-0000 (російською мовою)

**WESTERN UNION | ГРОШОВІ
UNION | ПЕРЕКАЗИ™**

Найшвидший спосіб переказати гроші по всьому світу™

(1) Нові ціни діють лише на грошові перекази Вестерн Юніон на суму до \$500, надіслані з району Великого Нью-Йорка до Росії або України. Нові розцінки не поширюються на перекази грошей, надіслані через Інтернет або телефоном. Ціни можуть змінюватися без попередження. Нові розцінки чинні лише обмежений період часу в тих пунктах, які беруть участь у цій кампанії.

(2) Телефонні послуги забезпечуються BBG Communications, Inc. за тарифами, узгодженими з відповідними урядовими агентствами. За довідками або деталями щодо пропозиції безкоштовних телефонних розмов дзвоніть за телефоном: (800) 799-1026.

(3) Час отримання переказів залежить від розкладу роботи в пунктах виплати грошових переказів.

©2002 Western Union Holdings, Inc. Усі права застережені.

DNIPRO
26499 Ryan Rd.
Warren, MI 48091
(810) 759-6563

АВІАКВИТКИ в УКРАЇНУ
туди і назад починаючи від \$640.00

ПАЧКИ в УКРАЇНУ
за фунт **59¢**

Картки Телефонічні до України \$10.00 за 100 хвилин безкоштовного з'єднання

Перепишемо відеокасети з Європейської на Американську систему і навпаки

ПРОДУКТОВІ ПАЧКИ

ВІЗИ І ЗАПРОШЕННЯ до УКРАЇНИ

Пачки в країни Балтії, Польщу, Росію, Білорусь, Молдову, Чехію і Словаччину

Ukrainian Gift Shop
11758 Mitchell
Hamtramck, MI 48212

ПАЧКИ в УКРАЇНУ
DNIPRO CO.

В наших крамницях можна придбати авіаквитки в Україну та з України, зробити візи до України. До вибору 99 візців хусток!

Телефонні картки: 100 хв. розмови із Україною за \$10

0.59 за фунт

NEWARK, NJ 688 Sanford Ave Tel.: 973-373-8783 888-336-4776	CLIFTON, NJ 565 Clifton Ave Tel. 973-916-1543	PHILADELPHIA 1801 Cottman Ave Tel. 215-728-6040
--	--	--

• ПРАЦЯ •

Пошукую українку для догляду за старшою жінкою у сонячному Фініксі, Арізона. Заплатимо за переїзд. Мешкання і харч. Оплата за домовленням.
Тел. (480) 570-2841, (301) 570-8292.

• ПРАЦЯ •

Шукаємо мужчину по догляду за хворим мужчиною з проживанням. Мусить мати досвід і добрі рекомендації. Північне Н. Дж.
Тел. (973) 761-6902, пополудні або вечером

• ДО ВІНАЙМУ •

Відновлене помешкання для родини, три спальні, 2-ий поверх, власне паркування, близько школи, автобус біля будинку. Рент - 900 дол. місячно від 1 серпня.
Тел.: (973) 762-9379

• НА ПРОДАЖ •

Продається українська м'ясарня з цілим обладнанням, в добрій околиці Кліфтону, Н. Дж.
Тел. (201) 376-0966

• ЗНАЙОМСТВА •

Американка, українського походження, синьо-ока блонетка, 49, з вищою освітою, хоче познайомитися з енергійним, освіченим американцем українського походження (50-67 р.) для серйозних відносин.
Тел.: (214) 343-3183

ВИБИРАЮЧИ ПОДАРУНОК РІДНИМ І ЗНАЙОМИМ – ВИБЕРІТЬ "СВОБОДУ"
НАЙСТАРІШИЙ І НАЙБІЛЬШ ШАНОВАНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС В ДІАСПОРІ
Передплата на рік лише 59 дол.

Українська Федеральна Кредитова Кооператива

"САМОПОМІЧ"

Філія - Скрантон - Трентон

ПОЗИЧКИ на НОВІ і ВЖИВАНІ АВТА!

NEW CAR LOAN

SPECIALS starting at

4.99% APR

USED CAR LOAN

SPECIALS starting at

5.99% APR

NEW 0% DOWN - TERMS: 36 months/4.99% APR, 48 months/5.49% APR, 60 months/5.99% APR

USED (no more than 2 years old) 20% down - Term: 48 months

FIXED RATE LIMITED TIME OFFER CONTACT US FOR DETAILS

UKRAINIAN SELFRELIANCE FEDERAL CREDIT UNION

Philadelphia - Scranton - Trenton

1-888-POLTAVA -- ukrcreditunionphila.com

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЕ!

І ДЛЯ ТЕБЕ Є МІСЦЕ У ЦІЙ

ВЕЛИКІЙ РОДИНІ, ЩО ЇЇ ЗВУТЬ

БАТЬКО-СОЮЗ!

Ощаджувати та позичати найкраще в

САМОПОМІЧ - НЬЮ ЙОРК
SELF RELIANCE NEW YORK Federal Credit Union

108 Second Avenue New York, NY 10003
Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251

6325 Route 209 Kerhonkson, NY 12446 Tel: 845 626-2938 Fax: 845 626-8636
226 Uniondale Ave. Uniondale, NY 11553 Tel: 516 565-2393 Fax: 516 565- 2097
32-01 31 Avenue, Astoria, NY 11106 Tel: 718 626-0506 Fax: 718 626-0458

Outside NYC call toll free: 1-888-SELFREL Visit our website: www.selfreliancenyc.org E-mail: SRNYFCU@aol.com

найвищі відсотки на різні ощадністеві конта
найнижчі відсотки на позичках
найкращі умови сплати позичок

Завжди конфіденційна, швидка, та чемна обслуга!

Для досягнення вашої мети треба діяти, не тільки мріяти!

"СВОБОДА" запрошує до праці продавців реклами

Ви можете прислужитися громаді й українській пресі, збираючи рекламні оголошення та передплатників для "Свободи", а також продавати газету у Вашій місцевості, отримуючи при тому винагороду. За детальними інформаціями просимо звертатися до

Марійки Осціславської на тел.: (973) 292-9800, дод. 3040

Міст - це завжди надійно!

**Доля
посміхається
ВАМ!**

Зробіть десять замовлень через
будь-якого представника
корпорації Міст протягом
поточного року -
з 1 березня до 31 грудня
і ви стаєте учасником
супер-лотереї
корпорації Міст-
Міст-Фортуна,
Головний приз -
10.000 доларів готівкою.

**МІСТ-
ФОРТУНА
\$10,000.00
ГОТІВКОЮ**

А також
телевізори,
відеомагнітофони,
ДВД та інші
коштовні нагороди,

Корпорація
МІСТ -

**вибір тих,
хто добре
рахує свої
гроші!**

Грошові перекази в Україну та по цілому світі за декілька хвилин.

**Тільки ми доставляємо
гроші безпосередньо
до рук адресата**

ПАЧКИ
в Україну, Росію,
країни СНД та по
всій Східній Європі

Щоденна висилка
контейнерів

Щохвилинний
комп'ютерний контроль
за виконанням Вашого
замовлення

Підбираємо пачки з дому

РЕГІОНАЛЬНІ ПРЕДСТАВНИКИ:

MEEST Corporation Inc.
97 Six Point Road
Toronto, ON M8Z 2X3
Tel.: (416) 236-2032

MEEST-AMERICA
609 Commerce Rd.
Linden NJ 07036
Tel (908) 474-1100

MEEST KARPATY
2236 W. Chicago Ave.
Chicago, IL 60622
Tel.: (773) 489-9225

MEEST-CALIFORNIA
500 E. Harvard Str.
Glendale, CA 91205
Tel.: (818) 547-4910

MEEST-ALBERTA
10834-97 Street
Edmonton, AB T5H 3M3
Tel (780) 424-1777

За аґентом у вашій місцевості дзвоніть безкоштовно **1-800-361-7345**

Пам'яті Ірени Моцюк

Сумом вкрилася парафія св. Михаїла в Йонкерсі на вістку, що 4 червня 2002 р., після затяжної недуги померла довголітня голова 119-го Відділу Союзу Українок Америки, **бл. п. Ірена Моцюк**, дружина громадського діяча та добродія, д-ра Ярослава Моцюка.

Похоронні відправи 9 червня відслужили п'ять священників, окрім родини взяли участь великий круг приятелів, знайомих, парафіян, разом із представниками організацій СУА і Українського Музею в Нью-Йорку. Прощальні слова виголосили голова СУА – Ірена Куровицька, голова Окружної управи СУА Нью-Йорк – Надя Савчук, голова Управи Українського Музею – Ольга Гнатейко. У співчутті 119-го Відділу Союзу Українок

Америки в Йонкерсі, який болюче відчуває втрату довголітньої своєї голови, та виїмкової людини і приятеля, зокрема елегійно висловив свої почування: „У скорботі прощаючи в останній земний шлях нашу дорогу, незабутню й незаступиму голову, згадаймо її як провідника кришталевого характеру, людину шляхетну, великодушну, до краю чесну. Справді, лексикон не вміщає достатнього числа прикметників, якими описати б її благородну постать. Уважна до всіх, з ким схрестився її шлях життя, готова дати від себе все, а то й більше. Вона відгадувала прямо, де була яка потреба, та непомітно, не виявляючи свого імені, спішила порятувати, допомогти, віддати прислугу. Все й для всіх жертвенна, не очікувала подяки чи признання”. Ірена Моцюк була життєрадісною людиною, все готова на спонтанний сміх, прим. у комічних життєвих ситуаціях. Не можна оминати притаманного їй ентузіазму, у всяких починах, великої енергії та ініціативи, якими вона зуміла захопити оточення до праці. Та, понад усе, вона відзначалася небуденною обов'язковістю й скрупульозною точністю. Такі позитивні прикмети, рідкісно поєднані в одній людині, принесли їй велике визнання й пошану в нашій громаді.

119-ий Відділ СУА існує більш двадцяти років, з яких сімнадцять проминуло під безперервним головуванням Ірени Моцюк, за що їй усі були безмірно вдячні. Відділ розгорнув пошавлену діяльність, добиваючись численних нагород та відзначень. За її заслуги та віддану, сповнену посвятою працю, Головна управа Союзу Українок Америки надала Ірені Моцюк Почесне головство, що є виїмковим привілеєм.

В особистому житті, будучи дбайливою дружиною та матір'ю, вона створила примірну родину й тепле родинне вогнище. І, як кожна горда бабуся, дорожила своїми внучатами.

Покликана у кращий світ, де нема журби ні жалю, скорботи ні одчаю, де ніяка хмаринка не заступає блакитного обрію, Ірена Моцюк покидає нас, мов безрадних сиріт. Проте залишає всім великий дар-спадщину: свою безсмертність, незгладимими буквами записану у книзі її життя. Бо без-

смертний той, кого не забувають на квітучій землі, на цьому світі, що його звать долиною сліз.

„Прощай на віки безмежно важко вимовити...”

У соняшний день, 10 червня, в церкві св. Михаїла в Йонкерсі два священники при відкритій домовині відслужили Святу Літургію в супроводі церковного хору, де Ірена співала довгі роки. Опісля Панахидою вивели домовину з церкви у шлях на вічний спочинок. Довга валка похоронного кортежу подалася на цвинтар Св. Духа у Гамптонбургу.

На бажання родини встановлюється при Українському Музеї в Нью-Йорку тривалий фонд у світлу пам'ять Ірени Моцюк.

Ольга Руденська

ПОДЯКА

В суботу, 9 лютого 2002 року відійшла у вічність наша найдорожча **ДРУЖИНА, СЕСТРА, ШВАГЕРКА, ТЕТА, ХРЕСНА МАМА**, завжди усміхнена, уроджена в горах Карпатах, в Делятині

бл. п.

АННА СЕКРЕТА

Цією дорогою складаємо щирю подяку Всеч. отцям Лаврентієві, ЧСВВ, парохів церкви св. Юрія в Нью-Йорку та о. мітратові Романові Ганкевичеві за відслуження похоронних відправ та за прощальні слова. Дияконові Юрієві Малаховському за часті відвідини з Найсвятішими Тайнами в дома та в лікарні. Пані Л. Фурді за приязнь, та майже щоденні відвідини в шпиталі та вдома.

Щиро дякуємо всім, які пошанували Покійну своєю участю в похоронних Богослуженнях, паням з Марійської Дружини за спільну вервицю за Покійну.

Пані Магун, голові 1-го Відділу Союзу Українок Америки за зворушливі слова прощання, д-рові Миколі Галіву за щирю згадку про Покійну, як віддану членкиню Патріархального Товариства.

Дякуємо за квіти Зені, Славкові і Романові Кордубам, Ірці і Роні Латіно, Христині і Юрієві Клапіщакам, „Самопомочі”, Ірині і Петрові Остапчукам, Оксані і Юрієві Клапіщакам, Ромі і Джанові Гансон, Наталці Сеньків, Олі і о. Романові Ганкевичам.

Нашим рідним і знайомим з родинного міста Делятин за численну участь в похоронах та за Служби Божі.

Складаємо щирю подяку всім, які зложили щедрі пожертви в пам'ять покійної.

НА СЛУЖБИ БОЖІ:

М. Абрамюк, родина Абрамюк, Ніна Більчинська, Теодора Британ, Марія Борковська, Софія Вацик, Володимир і Маріянна Вадускі, Анна Валигора, д-р Микола Галів, Іванна Ганкевич, Стефа і Любомир Гуменюк, Микола і Стефанія Ганущак, Мася і Ярکو Ганкевич, Нуся Заньків, Марія і Богдан Кобаса, Анна Клоків і родина, Юлія Копчинська, Раїса і Валентин Кохно, Наталка і Михайло Костисько, Оля Ковалишин, Ірина Костирко, Іванка Костирко, Петро Костирко, О. П. Кулинич, Ляріса і Адріанна Кулинич, Ромко і Слава Кордуба, Зеня Кордуба, Гругорій Лещук, Розалія Лойко, Віра Левицька, д-р Борис Левицький, Ліга Українських Католицьких Жінок, Люба і Павло Михалевич, Ірена Моцюк, Мира Мандзюк, Антоній Турянський, Андрій і Ольга Ільницькі, Іванна Косановська, родина Лещук, А. Мотиль, Марія Огоновська, Ірена Остапчук, М. Пришляк, Надія Пастушенко, Анна Думка, Мері Кассен, Анна і Б. Садівські, Оксана Салдит, д-р Іван і Стефанія Серант, Катерина Терлецька, Олександра Фльорчук, Марія Федірко, М. і Л. Фурди, Мирослава Федюк, Софія Ховзун, Софія Черкас, Галина Цігаш, Дозя і Микола Шеремета, Анна Яремко.

НА ІНСТИТУТ ім. МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО, жертвувала

Оля Цегельська – 25.00 дол.

НА БУДОВУ СОБОРУ ЗАРВАНИЦЬКОЇ МАТЕРІ БОЖОЇ, жертвували:

по 200.00 дол. – Ірина і Петро Остапчук, Наталка Клапіщак, Оля і о. Роман Ганкевич;
по 100.00 дол. – Євгенія і Євген Івашків, Тамара і Павло Панькевич;
по 50,00 дол. – Оля і Петро Кулинич, Адріанна Кулинич, Стефанія і Любомир Гуменюк, Марія Борковська, Лариса і Борис Левицькі, Михайло і Ліда Фурди, Ярослав Костирко;
40.00 дол. – Люба і Павло Михалевич;
по 30.00 дол. – Лідія і Володимир Величковські, Софія Ховзун;
по 25,00 дол. – Ірина Качмарська, Іванка Голинська, Марія Огоновська, Христия і Богдан Твердовські, Анна Качмарська, Люба Лапічак-Лесько.

Нехай Господь Бог винагородить Вас Всіх обильними ласками.

СТЕФАН СЕКРЕТА, муж Покійної, та родина.

Ділимося болючо-сумною вісткою з друзями, приятелями і знайомими, що 8 липня 2002 р. у Нью-Йорку, несподівано і трагічно урвалось на 70-му році життя найдорожчої **ДРУЖИНИ**, милої **МАМИ**, любої **БАБУСІ** і незабутньої **СЕСТРИ**

бл. п.

ЛЮБИ-ЗІРКИ МАЛАНЧУК-ГАЛІВ

ПАРАСТАС з **ПАНАХИДОЮ** відбувся у середу, 10 липня о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Петра Яреми, при 129 Іст, 7-ма вулиця у Нью-Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у четвер, 11 липня, 2002 р., заупокійна Служба Божя о год. 9:30 ранку, в церкві св. Юра, при 7-й вулиці у Нью-Йорку, після того тлінні останки Покійної будуть похоронені на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті і засмучені:

муж	– МИКОЛА
дочка	– ЛЕСЯ з мужем ТОМОЮ КЕРНІ й сином ПЕТРОМ
син	– ОРЕСТ з дружиною ЛАРИСОЮ
сестри	– ОКСАНА МАЛАНЧУК
	– ОСИПА з мужем ХРИСТИЯНОМ ШАЛЕЙ з ІТЯНОМ і ТАРАСОМ
братова	– МАРІЯ МАЛАНЧУК
племінниця	– ЛІСА з ДЖІМОМ ОРАЙЛІ
ближча і дальша родина в Україні та Польщі	

Вічна її пам'ять!

Замість квітів просимо складати пожертви на будову патріаршого собору Воскресіння Христового у Києві.

**За мову і зміст
посмертних оголошень
і подяк редакція не відповідає**

20 липня 2002 р., о 8-й год. ранку
У ВОСЬМУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

мого дорогого мужа скульптора

бл. п.

МИХАЙЛА ЧЕРЕШНЬОВСЬКОГО

відбудеться Поминальне Богослуження в церкві Св. Юра в Нью-Йорку

Друзі, приятелі та знайомі, в цей день згадайте Його у ваших молитвах.

Дружина ЛЮДМИЛА

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок, 8 липня 2002 р., відійшов у вічність

бл. п.

МИКОЛА КУРЧАК

нар. 3 грудня 1914 р.

ПАНАХИДА відбулася у вівторок, 9 липня 2002 р. о год. 8-й веч. в Hempstead Funeral Home.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в середу, 10 липня о год. 10:30 ранку в українській католицькій церкві св. Володимира в Hempstead, NY, а відтак на Holy Rood Cemetery у Westbury.

У смутку залишилися:

син	– СЛАВКО КУРЧАК
внуки	– КАТЕРИНА і АНДРІЙ
сестра	– РОЗАЛІЯ СПОДАР в Україні
сестра дружини	– ЮЛІЯ і чоловік ВАСИЛЬ ЗАХАРІЯ
братова	– АНАСТАЗІЯ КУРЧАК і син БОГДАН з родинною

та ближча і дальша родина

Вічна Йому пам'ять!

В 40-ИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

дорогої моєї сестри

бл. п.

СТЕФАНІЇ ЩУР-ДЗЮБАК

буде відправлена СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в храмі св. Юра в Нью-Йорку,

17 липня, 2002 р., о год. 8:30 ранку.

Про молитви просять ДАРІЯ КОСТІВ з родиною.

30 травня 2002 р. з волі Всевишнього відійшов у вічність
наш дорогий ШВАГЕР і ДЯДЬО

сл. п.

ІВАН ЯРИНЮК

нар. 19 серпня 1922 р. на Холмщині.

Пройшов тяжкий тернистий шлях на своїй ниві життя.

Похований 3 червня 2002 р., на цвинтарі Woodlawn у Дітроїті із церкви св. Покрови в Southfield Mi.

З цього приводу складаємо щиру подяку отцю настоятелю П. Бондарчукові за чин похорону та за теплі слова співчуття.

Сердечно дякуємо диригентові інж. П. Китаєвському та всім хористам за душевний молитовний спів.

Особлива і щира подяка п-ві Я. Дужому за згадку на тризні Покійного, за його відданість і жертвенність в громадському житті та за його любов до своєї Батьківщини.

Рівнож дякуємо п-ні Н. Носенко за теплі слова про Покійного, який віддав увесь свій талант для церковного співу.

Дякуємо п-ні М. Сулківській за теплі родинні відносини на протязі довгих років.

Сердечно дякуємо всім рідним, друзям, знайомим за вшанування нашого дорогого швагра.

Вдячна і горем прибита родина:

СОНЯ та МИКОЛА ПЕТРУША з дітьми і онуками
та ближча і дальша родина в Україні.

Ділимося болючою вісткою з рідними і приятелями, що
в четвер, 20 червня 2002 р., по тяжкій недугі, померла наша незабутня
ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ і ТЕТКА

бл. п.

МАРІЯ КУЗЕМСЬКА
з дому БРИНДЗЕЙ

нар. у Станиславові

Покійна була довголітньою і активною членкою Управи
43-го Відділу Союзу Українок Америки у Філадельфії.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 25 червня 2002 р. у церкві св. Архистратига Михаїла у Jenkintown, PA. Тіло поховане на цвинтарі св. Діви Марії у Fox Chase, PA.

У глибокому смутку:

чоловік	– ІВАН
дочки	– ОЛЕНА з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ КАРПИНICHEM
	– МАРТА з чоловіком ОРЕСТОМ ЛЕСЮКОМ
внуки	– ТЕТЯНА і НАТАЛКА КАРПИНICH
	– МЕЛАСЯ і СТЕФАН ЛЕСЮК
племінники в Україні	– ЛІДА ГРИВНАК з родинною
	– ІГОР БРИНДЗЕЙ з родинною
	– ТАРАС БРИНДЗЕЙ

Її світла пам'ять завжди буде у наших серцях!

Замість квітів у пам'ять бл. п. МАРІЇ КУЗЕМСЬКОЇ просимо складати пожертви на фонд Сиріт в Україні через Союз Українок Америки, або на Український Освітньо-Культурний Центр у Філадельфії.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙГРО - директор
Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

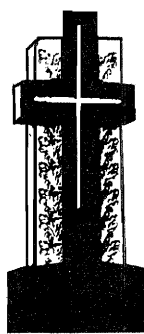
AIR CONDITIONED

Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами
на цвинтарі в Бавнд Бруку і
перенесенням Тлінних Останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(973) 375-5555

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник

(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ
З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ
ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ,
СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ.

РЕКЛАМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040

**ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ
ЧИ КУПИТИ ХАТУ?**

Зверніться до

ВАСИЛЯ КАВАЦЮКА

(908) 790-9240
або
(908) 265-7618
Exit Realty

ВАРКА БАЧИНСЬКА
Професійний продавець
забезпечення УНС

BARBARA BACHYNSKY
Licensed Agent

Ukrainian National Ass'n, Inc.

101 East 16th St., apt. 2E,
New York, NY 10003
tel.: 212-533-0919

ЕВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
Професійний продавець
забезпечення УНС

EUGENE OSCISLAWSKI
Licensed Agent

Ukrainian National Ass'n, Inc.

tel.: 732 583-4537 • fax: 732 583-8344
E-mail: matawan96@aol.com

KOZAK CONSTRUCTION CO

Різні види ремонтів: паркети, кафлі,
„sheetrock”, малювання.

Tel. (201) 437-3227

ARKA COMPANY

Нитки, тканина до вишивання,
писанкові прибори, касети, відео-
касети, CD, шкільні книжки, хустки,
кераміка, різьба.

26 First Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 473-3550

МИХАЙЛО П. ГРИЦАК
адвокат

З КРИМІНАЛЬНИХ І ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ,
ЯК ТАКОЖ КОМП'ЮТЕРСЬКОГО ПРАВА

Член адвокатської палати в Н. Дж., Н. Й., Конн., Вашингтоні.
316 Lenox Ave., Westfield, NJ 07090
Tel.: (908) 789-1870.

ОРКЕСТРА „ЛУНА“

Музика на весілля, забори, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН

Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail: dumamuse@aol.com

**„THOUGHTS OF FAITH“
ПОДОРОЖ В УКРАЇНУ**

24 ВЕРЕСНЯ – 8 ЖОВТНЯ 2002 р

- Вийняткові тура включає: літак, готель, сніданок і обід щодня. Першорядний автобус.
- Початок тури в Кракові, Польща, прогулянка по цьому гарному місті.
- Відвідини таких історичних українських міст, як: Львів, Тернопіль, Одеса, Ялта, Харків, Київ.
- Тура організована фірмою „INTERNATIONAL CRUISE & TOUR“ Eagan, MN

За ближчими інформаціями
тел. 1-800-521-1322
або писати:
phelland@intlcruiisetour.com

„Thoughts of Faith” є незалежним
лютеранським місіонним товариством із
Орегону, Віск., яка діє в Україні.

ФІРМА ЄВШАН

пропонує касети, компакт диски,
відео, шкільні книжки, комп'ютерні
програми, писанки та різні подарунки.
Замовляйте новий каталог на 2002 рік!

Тел.: 1-800-265-9858

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ

Найбільший вибір українських книжок.

Замовляйте каталог:

1-866-422-4255

www.ukrainianbookstore.com

**ECONOMY AIRFARES
FREGATA TRAVEL**

Львів/Одеса
799 дол. + tax (round trip)
480 дол. + tax (one way)

Київ
659 дол. + tax (round trip)
425 дол. + tax (one way)

Restrictions Apply

250 West 57 Street, #1211
New York, NY 10107
Tel.: 212-541-5707 • Fax: 212-262-3220

**ДРУКАРНЯ
COMPUTOPRINT CORP.**

МАРІЯ ДУПЛЯК – власник
Виконуємо друкарські роботи

- книжки
- журнали
- брошури
- коверти, канцелярські друки
- візитівки
- весільні запрошення на різних мовах

35 Harding Ave, Clifton, NJ 07011
tel.: 973 772-2166 • fax: 973 772-1963
e-mail: computopr@aol.com

**РЕСОРТ НАД МОРЕМ
VILLA „LIDIA“**

SUZANNA SAPOWYCZ

128 E. Crocus Rd.
Wildwood Crest, NJ 08260

Tel. (609) 522-3348

Calls to UKRAINE
16.9¢/min
Any time

Great domestic rates. Great rates to other countries. We
also offer prepaid Calling Cards: calls to Ukraine 13.3¢/min.

For info call Long Distance POST:
1-800-449-0445

Call
WWW.LDPOST.COM

Export-Import

Рідним в краю помагати, чи по світу подорожувати - тільки з фірмою **КАРПАТИ!**

КАРПАТИ

TRAVEL

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
протягом
2-7 днів

Доставляємо до рук
адресата в Україну,
країни СНД та Східної
Європи американські
долари

ДОСТАВА
тракторів,
автомобілів,
побутової техніки
та електроніки

ДОСТАВА
ХАРЧОВИХ ПАЧОК
З КАТАЛОГУ

На всі замовлення Ви отримаєте
поквітовання від Ваших близьких

Добре znana у Канаді
Та в Америці відома
Фірма наша вже віддавна
Служить людям чесно й справно.
Щирий сервіс, низькі ціни!
Хто ще краще про Вас дбає?

**НАЙКРАЩІ ЦІНИ
НА КВИТКИ**

**НА ВСІ АВІАЛІНІЇ
СВІТУ!**

**Запрошення до
Канади та США**

**Візи
до України,
Польщі
та Росії**

**Медичне
забезпечення
для відвідувачів
у Канаді**

**ВІДПОЧИНОК
на
відомих курортах**

Телефонуйте до нас,
щоб оформити замовлення
та за детальнішою інформацією

121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario,
Canada M6S 2Y4

Tel. (416) 761-9105 1-800-265-7189 Fax (416) 761-1662

E-mail: nsemczys@aol.com
www.karpaty.on.ca